

Lav Zədfane a vinzdga Mat Farsa kwar lav

Kadkad na, Mat kə vinzdgan. Dəge tuku dakhana in kwarne, Dadzikan kə bədu. Nenan kə dadak li chaw khadam ai dūda tlər sar kə nəga kə fur Yasu. Ən kadkad Markus zə Luk, ən dakhə də tlərna dakhə sare Lawi ud. Ən vəgakhe a dal, a təga Yazhigəl ad lanji, diwa vak tlayangakh, kə bəlabəla də Kristu da vak Yakhudakh. Kristu dadake a ghitsa vanan, dadake da saks da man wuliwa tləks. A vinzdəga Mat a dina kə kadkad kə sukwtakh sar Yakhudakh. Kə əmdla kwarne, Yasu zər Nazərat, in Kristu, dadak kat. Tsuguna kə əmdlada wakhada gida sar kə tləksa Yazhigəl. A tsukwanan ad ghər kə mədlada dule a righanəf Yasu ad vinzdakhe ən kadkad mughur lanji ai ən kwar lavən təghər kə Kristu, dadak man tləks. Ina kə kadkad matla lave ən təbkə mughura lanji zə wilwa lanji wirva kə righada hihisar kə lav tlayang.

Madəv kur tugwado tugwa ad kadkadən, tsənam tsəna ad lav Mat chuwaɖad. Yasu in Kristu, Shik ən təghər kə shikakh, zə Dadzikan ya dadzikanakh. Dəgakhana daghan kə əmdlanan kwarne, zər Yazhigəl Yasu. Ghərmər tsuguna, khayanəf kiyam kə ɖabadab, wirva Dadzikan mara zə dad kat.

Detla na kə lav

Farsa gida Yasu zə mantlər sar (1:1-4:25)

Kwardu lav Yazhigəl ən tə ghuɖ (5:1-7:29)

Tsagdutsaga daghanghan, Jakvakh, zə ɖaya
ɖzanakakh (8:1-18:35)

Degal da Wurshalim zə mbasa ɓəl magi (19:1-
23:39)

Lav tlayangakh ən təghər kə dəgakhe da dzoghər
dzəg (24:1-25:20)

Əmtsa Yasu zə tsiya sar (26:1-28:20)

Ndazhazhana kə tugwa mbərt Yasu
(Luk 3:23-38)

¹ Ina ndazhazhana kə tugwa mbərt Yasu Kristu,
zər Dod, zər Brakhim.

² Brakhim kə yiga Ishaku,

Ishaku kə yiga Yakub,

Yakub kə yiga Yakhud zə zarbabakh sar,

³ Yakhud kə yiga Perez zə Zera ai yiga Tamar,

Perez kə yiga Khezron,

Khezron kə yiga Ram,

⁴ Ram kə yiga Aminadab,

Aminadab kə yiga Nakhshon,

Nakhshon kə yiga Salmon,

⁵ Salmon kə yiga Boaz, bab sara Rakhab,

Boaz kə yiga Obed bab sara Rutl,

Obed kə yiga Yese,

⁶ Yese kə yiga Dod shik.

Dod kə yiga Sulemanu ai yiga nus Uri.

⁷ Sulemanu kə yiga Rekhobom,

Rekhobom kə yiga Abij.

Abij kə yiga Asa,

⁸ As kə yiga Jekhoshafat.

Jekhoshafat kə yiga Joram,

Joram kə yiga Uzi.

⁹ Uzi kə yiga Jotlam,

Jotlam kə yiga Ahaz.

Ahaz kə yiga Khezikay,

¹⁰ Khezikay kə yiga Manas.

Manas kə yiga Amon,

Amon kə yiga Yosi.

¹¹ Yosi kə yiga Yekoni, zə zarbabakh sar ən
tə sarte tsa khutsalud udakh ya Yakhud da
man və6 ən Khay ya Babil.

¹² Ən tə khal kə 6ətral 6a tsud da khaya Babil.

Ka yiga Yekoni ad Sheyaltiyal.

Sheyaltiyal kə yiga Zerobabel,

¹³ Zerobabel kə yiga Abikhud.

Abikhud kə yiga Eliyakim.

Eliyakim kə yiga Azor,

¹⁴ Azor kə yiga Zadok,

Zadok kə yiga Akim,

Akim kə yiga Eliyud

¹⁵ Eliyud kə yiga Eliyazar,

Eliyazar kə yiga Matan,

Matan kə yiga Yakub,

¹⁶ Yakub kə yiga Yusuvu zil Maryam, Maryam
tsuguna ka yigan ad Yasu ai ɖakhɖud də
Kristu.

¹⁷ Tsiyif ənt Brakhim kakh da tə Dod, a nala kə
kəlgwidz klatəm ufaɖ. Tsiyif ən tə Dod, tsa kəlgwidz
klatəm ufaɖ ən sarte a dzətrarud ak Izrailakh da
man və6 ən Babil. Tsiyif ən tə sarte tsən manud
və6 ən Babil da tə sarte yigdud Kristu tsa kəlgwidz
klatəm ufaɖ.

Yig Yasu Kristu
(Luk 2:1-7)

¹⁸ Auna dule a yigdud Yasu Kristu. Ən sarta səb Maryam bab Yasu kə Jisav, kəda ngudatra səba tsuda, ka dzoghər khud tsin tə dəva də ndzəda Sədikw Chuwadadan.

¹⁹ Jambu sar Jisava ud charan, nagh ba də kədara zhiru ən tatak udakh bi. Ka dayanan ad ghər kə təkaghera tsitar bəghanyan.

²⁰ Madvin ən daya ghəra, dzagwdlam əmdlawala zərbəla Yazhigəl tsin ən suwan. Niya tsin, “Jisav zər Dod, a duwa gədza kə zəb Maryam kə nəga kə nusagh, wirva khudsarna a sa tədəva də ndzəda Sidikw Chuwadadan.

²¹ Da yigayiga də zər dədungw, da barva bəg kha dəkha Yasu. Wirva in da kat yakhtar ən khaiпах tar.”

²² Daghan ina a dzoghər kə righada dəge a kwarga Dadzikan tə dəva də tlayang kwarne,

²³ “Da dləgh khud dughmbəl, da yiga yiga ad zer. Ka da barva dəkhud Manuwel.” Dəge tuku Manuwel na in kwarne “Dagha kənda zə Yazhigəl.”

²⁴ Tsiyif kə Yusuvu ən khara, ka gatars kə lave a kwararkhe zərbəla Yazhigəl. Yusuvu tsuguna ka bəf ad Maryam kə nəga kə nus sar.

²⁵ A khənarghər bi, ba yiga tsin zər sar. Ka barva Yusuvu ad dəkha Yasu.

2

Ghulabakhe saro ən mbərt kəs

¹ A yava Yasu ən kəs ya Baitalkhami ən əntla khay ya Yakhudi ən kwarga shik Khiridus. Ən tə yanən kə sart, ka sosəg kə li tsatsəg ən təghər kə

kwadladlakh səgo ən mbərt kəs, da wurshalim. Ka ndida tsitar

² kwarne, “Ən vara fitl na yavan ai da nəga kə shik Yakhudakh ni? Wirva a nəgha tsəkənda kwadladl sar səgo ən mbərt kəs, wirva yana a so da dabadaba kənd.”

³ Tsəna kə Khiridus Shik ad yan, ka tsiyif məkən sar zəva udakh daghan ən Wurshalim.

⁴ Ka dzakhanəf ad zik zikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikh ndzikh Mus. Ka ndidatərwal ad vake da yigdud Kristu.

⁵ Ka nəv itar tsin, “Ən kəs ya Baitalkhami, ən əntla khay ya Yakhudi. Wirva a vindzga ndək yan tlayangen ad dəge a kwarga Yazhigəl kwarne,

⁶ “ ‘Ghəra tsugun Baitalkhami əntla khay ya Yakhud,

Khəfikən bakhən li man tləkəs ən Yakhud bi; Wirva da səgawal ən təb tsəkur dadake da man tləks, Dadake da zighw udakhar ya Israil.’ ”

⁷ Ka dakhga Khiridus ad li tsatsəgen bəghanyan, ki nəghda tsatsəg tsin ad sarte tsa əmdlawala kwadladlen.

⁸ Ka bəlatəral dəgal da Baitalkhami, ka ni, “Dam da nəghamako ndəghər nəgh ad fitlen* dussa nikur. Da tlarghər kur, ka kwara ke kur ki dəgal kə ghərar da dabadab.”

⁹ Udzala tsitar ən tsən lav shika, ka dal itar. Kwadladle tsa nəgha itar ən mbərtə kəsəna ən tə vuk tar. Ka gatars gata tsitar tləm sa tsin da təghər kə vake də fitlen.

¹⁰ Nəgha tsitar ad kwadladlen ka righəf itar də khwadəga char.

* 2:8 2:8 Fitla nəvuda in Zər vunj

¹¹ Da tsitar da mæghen, ka nægha tsitar fitlen zə Maryam bab sar, kalga itar juguv ən tə vuksar, ka đabanəf itar. Ka vadana itar mbəl jiladakh tar ka bara itar ad dawan zə tərshin dīz ai manavadal səgawal ən uf ai đakhud frankinsens, zə ai đakhud Mir ən tlerna uf.

¹² Ka gwiyağh itar ən tə tlərna đul da kəstar, wirva tsa təkhatəranud ən suwan kwarne, a đuwa itar gwiya daks da vak Khiridus.

A khwayal Yusuvu zə Maryam də fitlen da Masar

¹³ Ən tə khal kə daldəğ tsitar, ka tlarghər zərbəla Yazhigəl kə Yusuvu ən suwan, avin, “Tsiya, zəba ad fitl na zə bab sar khwaya dəgal da Masar. Gidam gidən vin kwa kwara kurkhai ka saks, wirva da gatagata Khiridus ad zərna kə kədəkəd.”

¹⁴ Ka tsiyəf Yusuvu bəf ad fitlen zə babsar kəvid, ka dal da khay Masar.

¹⁵ Ka nndzəgan ən vin da tə sarte a əmtsəga Khiridus. Ina kə digit a dzaughər ki zədə righada dəge a kwarga Dadzikan ən tə dəva də ghay tlayan-gen kwarne, “A đakhadəghər ən Masar ka zərar.”

¹⁶ Katlga kə Khiridus kwarne raja kharghəra liye tsa digit ən təghər kə kwadladlen, ka ngudərən tsin char. Ka bəlanəf ad udakh kə khadzga dəghwa zər dəfungw ən Baitalkhami zai ən gədzar kəsakhe təvəgh, tsiyif ən tə vəg mits da tə vunj, kalkala sarte tsa kwararkhai li tsatsəgen ən tə ghər kə zəren.

¹⁷ A righif lave tsa kwarga Irimi tlayang;

¹⁸ “Ka tsəna tsəna tsud ad kwind ən dləgh tsits.

Kwinda tuwa ziwaziw,
Rakhil ən tuwa wirva zarsar.
A piyarwala kitlandagh rəv.

Wirva a ruga zar sar.”

A bəf Yusuvu ad Maryam ze Fitlen kə Saks ən Masar da Nazarat

¹⁹ Təxhal kə əmtsa Khiridus, ka tlarghər zərbəla Yazhigəl kə Yusuvu ən suwan ən Masar

²⁰ ni, “Tsiya bəf 6a də fitlən zə bab sar gwiya daks da Izrail, wirva liye gat kəd fitl na a ruwargan.”

²¹ Ka tsiyif, bəf ad fitlen zə babsar ka gwiya da khay ya Izrail.

²² Ai tsəna tsin kwarne zər Khiridus, ai dakhduđ Arkilayus kə chauga tləksa dad sar, ən man tləks ən khay ya Yakhudi, ka gəđza tsin dəgal da vinen. Wirva tsa təkhatəranud ən suwana, ka khutsval da əntla khaya Galili.

²³ Ka dal da giđən tlərna kəsən ən dakhduđ də Nazarat. “Ki righada dəge tsa kwarga tlayang kwarne, Zərna da dākha də zil Nazarat ud.”

3

Kwardu lav Yazhigəl kə Yukhan dadak paraud (Markus 1:1-8; Luk 3:1-18; Yukhan 1:19-28)

¹ Ən tə yanən kə sart, a sawal Yukhan dadak para ud da kwardu lav Yazhigəl ən təghal əntla khay ya Yakhudi.

² Ni, “Pəlam pəla ghər, wirva tləksa Yazhigəla a khərzgan.”

³ Tsa Yukhan dadake tsən kwara Ishay tlayang ad laven təghər tsin kwarne,
“Kwinda ud ən tləkh ən təghal kwarne,
‘Dikamarna dül kə Dadzikan,
Andz ger nəv dulsar.’ ”

⁴ Gabage taləm Yukhan na a manava də guj tləgwam. Ngudan sambal ən tə khukw tsin. Dəg zuwa sara tsəvakwa zə mam təghal.

⁵ Təkəna udakh ya Wurshalim zə əntla Yakhudi daghan, zə daghan əntla khay zagh Urdun, ka sakhgawal itar da vaksar,

⁶ ka kwarakh khaipakhtar itar, ka paratəra para tsin ən zagh Urdun.

⁷ Ai vazga kə Yukhan ad Farisakh zə Sadukiyakh zikən səgawal da vaksar kə paratərapar, ka niya tsitar, “Kur zar ya pushakh. War kə khidakurf kə ngikh kuba rəvakhud Yazhigəl nən saksi?

⁸ Manam gide da əmdla kwarne a palga kur ghər ən khaipakhur.

⁹ Dzamam ba ən khudur kwarne, ‘Dadənda Brakhim bi,’ Ən təkha kura təkha kə. Təkha Yazhigəl kə vərɖarkhai zara kə Brakhim səgawal ən kurakhan.

¹⁰ Audzalud ən bars khil kə mbərt uf. Itsera kə ufe kwal yig zar charan ka əntlarsud kədaghud da kar.

¹¹ “Ni ka ən para kura də yu kə, kə mətlada kwarne a palga kur ghər, ude ndanga təghər tsəka da saks ən tə khal tsək, ude itsa kimbak sar təkha ba ka kə ɓanəf bi. In da para kuran də Səɖikw Chuwaɖaɖan, zə kar tsugun.

¹² Khutan ad kwat kava sar, kə kav khi sar ən tə ghwuzay, ka dzanəf ad khi, ɖidagh ən kuvur sar, ka ndəghanan ad tlitl də kare kwal təkha tsud kə kəɖgan.”

Para Yasu

¹³ Ən tə khalak yan ka sagha Yasu ən Galili, da vak Yukhan kə parapara tsud ən zagha Urdun.

¹⁴ Tsən na Yukhan ad gadlara gadl. Ka niya tsin, “Ka tsən nagma paraka para tsəkha ka kha kə sagha da vakara?”

¹⁵ Ka ngawarkhai Yasu kwarne, “nalnəgin ndək yan, wirva ndək yan khwaran kə righada däge ən nagma Yazhigəl.” Khal kə yana ka khayənəf Yukhan.

¹⁶ Ən tə khal kə Parandal tsud Yasu, madvin ən səgawal ən yu, təvin təvina ka ngurəf garazhigəl, ka nəghan ad sədikw Yazhigəl ən səgadagh ndək kakur, sodagh da təghər tsin.

¹⁷ Ka tsənud lava səgadagh ən gharazhigəl kwarne, “Ina zərare ən waya kə, ən tsən zəda sar ka char.”

4

A kurana wurdu ad Yasu

¹ Ka fiwandal Sədikw Chuwadadan ad Yasu da təghal kə kurakura kə wurdu.

² A zəbga Yasu ad ndəl khəna kul ufad vida zə fatsi. Kə khala ka ndzikənəf way.

³ Ka sa wurdu niya tsin, “Da zər Yazhigəl kha, kwarara kwara kə kurakhan nalnəg itar kə dəg zu.”

⁴ Ka ngawarkhe Yasu kwarne, “Vindzan ən kadkad Yazhigəl kwarne, ‘Uk ən safən tə dəg zuwa kitakul bud bi, khekwa də itsera kə lave ən səgawal ən ghay kə Yazhigəl.’ ”

⁵ Ka bala wurdu da dləmdla kəs Chuwadadan ən Wurshalim, ka bəba tsin da tə ghər kə bedem fəta Yazhigəl.

⁶ Niya tsin, “Da zər Yazhigəl kha,” ghədzəvdagh ghədzəva dəg dagh da khay, wirva vindzan kwarne,

“Da batra bəg Yazhigəl ad ndzəda kə zarbəlakh sar
kə kat kha kat.

Ka da chau kha chawa itar də dəv tar.
Khek kədkhe kə kur ən tə sig.’ ”

⁷ Ka nəv Yasu tsin, “Vindzan tsugun kwarne,
‘Kura ba də Dad zikan Yazhigəla bi.’ ”

⁸ Ka gwidən wurdu ad 606a dəgo da tə tsəban na
kə ghay ghu6, ka mədlaran ad tləksakh lard zə zika
khwara sar daghan.

⁹ Ka niya tsin, “Da kəla ke kha juguv dāba ke kh.
Daghan dəgakhana da bakha bəg kə.”

¹⁰ Ka nəv Yasu tsin, Tsiya dəgal ən van kha
shatan, wirva vindzan kwarne, “ ‘Dabadaba Dad
zikan Yazhigəlakh, tsuguna in kitakul da manara
kha tlər.’ ”

¹¹ Khalak yana ka dūwars wurdu, ka səgdagh kə
zarbəlakh Yazhigəl da nəgharu nəgh.

*A farsa Yasu ad tlər sar ən Galili
(Markus 1:14-15; Luk 4:14-15)*

¹² Tsəna kə Yasu kwarne a viyava Yukhan da sal,
ka tsiya tsin dəgal da Nazarat ən Galili.

¹³ Ka dūwars ad Nazarat, dal da gidən Kafar-
nakhum, ai təvai ən tuk dəlv ən tə ghala əntla khaya
Zəbulun zə Naftali.

¹⁴ Ki da righada lave kwarga Yazhigəl ən tə dəva
də Ishay tlayang kwarne,

¹⁵ “Əntla khay mbərt Zebulun, zə dəg Naftali ən
Galili.

Ən tə dūl dəlva Madateri, tangw da tə əntla
khay zagha Urdun,

Galili vake ən gidda liye kwal Yakhudakh.

¹⁶ Liye ən gidən gurtl.

Nəgha tsitar kəs khedaf char.

Liye gidən kəs sədikw fayam əmtsa.

A mədlawala khedəda kes da vak tar.”

¹⁷ Tsif tə yanən kə sart, a farsa Yasu ad kwardu lav Yazhigəl, ən kwar kwarne, “Pəlam pəla ghər, wirva tləksa Yazhigəl a khərzəgan.”

A dakhga Yasu ad li vay kilfud ufađ

(Markus 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Madəv Yasu ən dəgal ən tə kalam dəlva Galili ma, ka nəghanəgha tsin zarbabakh mits, Simane dakhdud də Bitrus zə zer bab sar Ndros. Ən dəy sika vay kilf itar da dəlv, wirva li vay kilf itar.

¹⁹ Ka nəv Yasu tsitar, “Gatamakəs gat, da nakurar nəg ka kə li khutsado ud ndəkve ən vaya kur kilf.”

²⁰ Təvin təvina ka dūwars itar ad sikakh tar, ka gatars itar.

²¹ Din ən zu vuk də dəga, ka nəghan ad yakhaya kə zarbabakh mits tsugun, ai Yakub zər Zabadi zə zer bab sar Yukhan. Ən peryu itar zə dad tar Zabadi, ən dika sikakh tar itar. Ka dakh tərkhai.

²² Təvin təvina ka dūda itar peryu tar zə dad tar, ka gatars itar.

A məlaru Yasu kə udakh zikən

(Luk 6:17-19)

²³ A gwayafkhai Yasu ən kəs Galili daghan, ən tsagakhdud lav Yazhigəl ən gud dzakhav Yakhudakh. Ka kwardu lav zədən təghər kə tləksa yazhigəl. Ən mbakha itsera kə khulf kuz, zə liye kwal yang kə udakh.

²⁴ A tsa tə dəva də yan kə tlər ud ad Yasu ən khay ya Suri daghan. Ka zəbardo li kwal yang ud zə liye ən tuk kuzakh sikh sikh sikh zə li khəđ dlad, zə li

səḏikw bəzan, zə liye tlavarghər wurdu zə li əmtsə kalam vəgh, a mbakhatru daghan.

²⁵ A gatars dzakhava udakh zikən səgawal ən Galili, zə əntla khaya kəsakh kəldək, zə Wurshalim, zə əntla khaya Yakhudi, zəva liye ən ghədzəva zagha Urdun.

5

A kwardu Yasu ad lav Yazhigəl ən tə ghu6

¹ Vazga kə Yasu a dzafkhai udakh zikən, do da tə gil, ka nndzəgan. Ka saks kə furakh sar da vak sar,

² ka farsa tsagatəra lava tsin kwarne;

Barkakh (Luk 6:20-23)

³ A batərghər Yazhigəl ad bark kə liye ən tsa khətsala khətsa tar ən dəgakhe ən nagma Yazhigəl,

Wirva tləksa gharazhigəla da dəg tar.

⁴ Nəg bark kə liye bazan rəvakhud.

Wirva da kitla təra rəvud.

⁵ Nəg bark kə liye gulandagh ghətar,

Da wurawura itar ad dəgakhe manga Yazhigəl ad lanji sar.

⁶ Nəg bark kə liye way man dəgakhe ən nagma Yazhigəl.

Wirva da bagha təra bagh.

⁷ Nəg bark kə liye mədla kwidkwidərov.

Wirva da mədla təra mədla Yazhigəl ad kwidkwidərov.

⁸ Nəg bark kə liye chuwaḏad rəva tar.

Da nəghanəgha itar Yazhigəl.

⁹ Nəg bark kə liye matla gida khwid.

Da ḏakh tər də zar Yazhigəl ud.

¹⁰ Næg bark kə liye ən batərud dlad wirvən man dəgakhe ən nagha Yazhigəl itar.

Wirva tləksa Yazhigəla dəg tar.

¹¹ Næg bark tsəkur, mədəv udakh ən lakh kur lakh, zə bakura dlad, zə ngatla filakh ən teghər tsəkur sikh sikh sikh, wirva li gataks gata kur.

¹² Kwam khwadəg zə panakha rəv char, wirva da gəmadu gəma kur dəg sigur zikən ən ghərazhigəl, wirva a batra ndək yan ud dlad ak tlayangakh Yazhigəl liye tsa soghər chak təghər tsəkur.

Tləgul zə Khedəf

¹³ Kuram tləgul lard. Da təkaghəra tləgul zə nashnash sar, da wurondəghər ndarud zəda sari? Aghba dla dəge ən tukuwin bi akwa diduwud, ghədlapakh gud.

¹⁴ Kuram khedəf lard. Afke dləmdla kəs ai khavən tə bədar ən bəghafəkhai bi.

¹⁵ Na bud ən vədzanəf kara kazaz ka khəmbarghərud gagay bi, akwa bugud ən tə vak ghitsa sar vake da mədlaradin dūl kə li məgh khedəf.

¹⁶ Ndək yan tsugun, namal nəg khedəf tsi kə udakh, wirva da nəgha tsitar ad tlər khwarane manakur, da farghərafəg itar kə Dadure ən ghərazhigəl.

Tsagdu tsag ən tə ghər kə nzikha nzikh Mus

¹⁷ Dzamamba kwarne a sodagh da kala ndzikhandzikh Mus zə dəge vindzan ən kadkad tlayangakh ba ka bi. A so da kala kala ba ka bi, a so kə regharegha kə.

¹⁸ Kadī ən kwara kura kə, akwa mbasu ghərazhigəl zə khay, nga itsa khədikana kə lav ai

da 6ələl ən däge a tsagdu Mus bi, kwa reghanaud itsaud.

¹⁹ Wirva yan daga ude kəlanəm itsa kitakul ən khəḏikan nak ndzikha ndzikha khan, zə tsagardu kə udakh ad kəla ndzikha ndzikha khan, da ḏakha də khəḏikan kə udud ən tləksa Yazhigəl. Ude gatars, ka tsagardu kə udakh tsugun, da ḏakha də zikan kə udud ən tləksa Yazhigəl.

²⁰ Ən kwara kura kwara kə, da malga ba kur liye tsagdu nzikha nzikh Mus zə Farisakh kə kanadi bi, na kur daks da tləksa Yazhigəl tsa ndar bi.

*Tsagdutsag ən təghər kə rəvrəv
(Luk 12:57-59)*

²¹ Tsəna tsəkur a kwarar khai yud kə dzidzakh mar kwarne, kəḏam ba safa itsawar bi, itsera kə ude ən kəḏga saf, ka da takara lavud.

²² Ən təkha kura təkha kə, ude ngudarva rəv kə zər bab sar, ka da takara lavud. Tsugun, ude gamp kha niya kə zər bab sar, da 6a6ud da təvuk li taka lav ya Yakhudakh. Ude ḏakh zər bab sar tsugun də dlag, da kəḏ dagh da kara fay ud.

²³ Wirva yan, dən bədu dæg tsufa khən tə vak sadak, da dzamana kha kwarne nəg däge ən təbur zə zərbaba gh,

²⁴ bəga kha dæg tsufaghen ndan ənt vak sadak. Dæg dəgal ndan da ḏikva zə zər babagh. Khalak yan ka saks kha da bədu dæg tsufaghen.

²⁵ Da kəlgə udan ad juguvagh, kujad ḏikfəkhai kha zin təkur ən təghər kə dæg, kəda tsukwa tsukur ən tə vak takalaven. Da na ba ndək yan bi, ka da matlakha zə dadak takalav, dadak takalava tsuguna ka 6əkha da vak del, tsuguna ka ngudakhai yud ən zaw.

²⁶ Jir ən kwara kha kə, na ba itar da ɓəlakhɓ bəla bi, kwa pəlgakha kwaɓ na daghan ai gatakhsud din.

Tsagdutsag ən təghər kə gwaragwar

²⁷ A tsəna tsəkur a kwaravan kwarne, a ɗuwa man gwaragwar.*

²⁸ Ən kwara kura kwara ka kwarne, ude kəmgə dæg khər, audzal ən manga gwaragwar zin ən rəvakhud sar.

²⁹ Da di dəva kafagh ən bəg khan da man khaip, ndədadal ndəda tləvarskh. Azəgha bəghal ən tlərna tlepel vəghagh təghər kəddagh ɗumba vəghagh da kar.

³⁰ Da dəva kafagh ən bəg khan da man khaip, əntlars kha tləvarskh. Azəgha bəghal ən tlərna tlepel vəghakh təghər kəddagh ɗumba vəghagh da kar.

Tsagdutsag ən təghər kə picha səb

(Mat 19:9; Markus 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ A gwidən ud kwara kwara kwarne, ude təkaghəran zə nus sar, barari bara kadkad təkaghəra tsin.

³² Dəge ən kwara kura ka in kwarne, da təkaghəra udan zə nus sar dən təghər kə khaipa man gwaragwar bin bi, a ba da man gwaragwar. Itsawar ən ɓu nuse a təkaghəra ze zil sar, gwaragwar ən manin.

Tsagdutsag ən təghər kə wad

³³ Dakhkana a tsəna tsəkur a kwarkhai ud kə dzidzakh mar kwarne, kəla ba də wadə manga kha bi, kwa righanəf kha wadə tsa wadga kha kə Dadzikan.

* 5:27 5:27 Səgawal 20:14

³⁴ Ai däge ən kwara kura ka in kwarne wadam ba dīkidiki bi, itsa də gharazhigəl, wirva vij gida Yazhigəl.

³⁵ Wadam ba də khay tsugun bi, wirva vak bəg siga sar kə Yazhigəl, awana tsad Wurshalim wirva in dləmdla kəs zikan kə shik.

³⁶ Wad ba də ghərah tsugun bi, wirva təkħ bakħa kə nandala guj kitakul kə madakw tsa kə lusan bi.

³⁷ Däge khwara kə kwara tsəkur in kwarne, ana bi au, da ɓalin sig ən mbiyan a so ən vake da wurdu yan.

*Tsagdutsag ən təghər kə pəlakava də bəz
(Luk 6:29-30)*

³⁸ Tsəna tsəkur a kwarga Yazhigəl kwarne, da chiɓarnakħa di kə ud, ka chiɓakħanud diyagh tsəgun. Da lardarkħa tliɗ kə ud, ka lakħdalud tliɗa tsəgun.

³⁹ Ai däge ən kwara kura ka in kwarne, da mana kurkħai udan ad ghaza pəlama bi. Da diyakhwal udan ad mekhwpengw ən tə diwa dəva kaf, ka gwiarnəf khad diwa dəva dleɓa tsugun.

⁴⁰ Da kəlakħghər udan ad juguv wirva pərdaghval gabagagh, ka bara kħa zəva khədikana kə gabagagh.

⁴¹ Da njəghakħu dadak ndzədən kə dəgal da əntla fətəl kitakul, ka dara dəg kħa əntla fətəl mits.

⁴² Da takadga udan ad digit ən vakagh, barakh. Ude a sagħ da takad gəmau ən vakagh tsugun, piyardu bi.

*Wayamwaya də tləghumura
(Luk 6:27-28,32-36)*

⁴³ Tsəna tsəkur a kwarga Yazhigəl kwarne, waya ad tləghərwitəghagh, dūda kha dadak dawagh.

⁴⁴ Dəge kwara kura ka in kwarne wayam dadak dawur, mana matəra dəgau kə li bakura dlad.

⁴⁵ Ən tə dəva yan da nəga kur kə zar Dadur ən gharazhigəl, dadake ən bəg fatsi da təvən təghər kə li kalali zə liye kwal kalali, tədadagh ad yu gharazhigəl tsugun da təghər kə li kanadi zə liye kwal kanadi.

⁴⁶ Da uk liye ən way kur way ən waya kur, ira kə dəg siga da bakurudi? Itsa liye ən dza khadama, ən mana ndəkyan bakh itara?.

⁴⁷ Da uk zar babakhur ən nəgardi kur, ai, ufa manga kur mal kə yakhayi? Itsa liye kwal tsa Yazhigəla ən mana ndək yan bakh itara?

⁴⁸ Wirva yan reghanyan nəv gidur ndəkve reghan Dadur ən gharazhigəl.

6

Tsagdutsag ən təghər kə budu dəg buti

¹ Tsukwamana ghər, bamaru ba tlər kanadiyur kə di bi. Wirva da manga kur ndək yan, da gəmadu ba kur dəg sigur ən vak Dadur ən gharazhigəl bi.

² Wirva yan, da da bədu dəg buti kh, 6aldu bən ghay bi, ndək ai ən mana mbadīrakh ən gud dzakhav zən tə dūlakh bi, wirva kə dləba təra dləba tsud. Ən təkha kura təkha kə, audzala itar ən gəmadu dəg siga tar.

³ Da ka da bədu dəg buti kur kə dadake kwaldin, tsa ba dəva dlebagh ad dəge ən mana dəva kafagh bi.

⁴ Bədu bəgagha nalnəgin bəghanyan. Dadaghe ən nəgha nəgh ad daga dəge bəghanyan, da bakha dæg sig.

*Tsagdutsag ən təghər kə dəgau
(Luk 11:2-4)*

⁵ Da da dəgawa kur, manam ba ndək mbadīrakh bi, li way dəgau ən vak ghits ən gud dzakhava zə tuk dūl ki nəghatəra nəgha kə udakh. Jir ən kwara kura kə, audzala itar ən gəmadu dæg siga tar.

⁶ Ai da da dəgawakh, dæg daks da gud, ka khədardu kh. Dəgawaru dəga kə Dadaghe kwal ən nəgha tsud. Dadaghe ən nəgha dəge manud bəghanyan, da bakha dæg sig.

⁷ Da da dəgawa kur, a dūwam gwayars kə lava zikən ndək liye kwal tsa Yazhigəl, liye da ghər tsitar ən kurana, da gwayars itar kə lava zikəna, ka da tsəntru tsənud.

⁸ Manam ba ndək itar bi, wirva tsa kə Dadur ad dəge na kur, kəda da takada takada tsəkur.

⁹ Auna dūle da dəgauda kur.
Dadməre ən gharazhigəl,
Fəghər fəgud kə dakhaghe chuwadad.

¹⁰ Tləksagha ausəgin səgdagh.
Manud ad dəge ən nakh ən lard.

Ndəkve ən manud ən gharazhigəl.

¹¹ Bakənda bəg dæg zuwa khan, ndəkve ən bakənda kha tsika fatsi.

¹² Bisa kəndana kha khepa khənd.

Ndəkve bisara kənda kə li mana kənda ghaz.

¹³ Bəla kəndu ba di daks da dləgd bi.

Ai kat kənd kat ən dəva kə wurdu.

¹⁴ Da ka bisarna kur kə li mana kura ghaz, Dadure ən gharazhigəl tsuguna da bisa kura bis.

15 Ai da ka 6isarna ba kur kə udakh tsugun bi, Dadure tsuguna, na ba da 6isa kura khaipa khur bi.

Tsagdutsag ən təghər kə zə6 ndəl

16 Dən zəb ndəl kur, bazamdu ba vakdi ndəke mana mbadīrakh bi. Ni itara ən bazdu kə nəghda mədlara kə udakh itar kwarne ən zə6 ndəl itar. Kadikadi ən kwara kura kə, audzala itar ən gəmadu dæg siga tar.

17 Ya dən zə6 ndəl kh, pardu kha vakdiyagh, masəm kha wal ən ghər,

18 ki khek katlga tsud kwarne, ən zə6 ndəl kh, uk Dadaghe kwal nəgha tsud da tsan. Dadaghe ən nəgha däge manud 6əghanyan, da bakha dæg sig.

Tsagdutsag ən təghər kə dzakha ləmanakh ən gharazhigəl

(Luk 12:33-34)

19 Dzakha mara ba ləman kə ghərur ən lard bi, vake da bazdu terar zə kwalavi, zə vake da təkha gəlakh kə chi6anan kə daks da gəl.

20 Dzakha mara kə ghərura ad ləman ən gharazhigəl, vake kwal da təkha kə tərara zə kwalavi kə bazdu, zə vake kwal təkha kə gəl kə chi6anan kə daks da gəl.

21 Wirva vake də ləmanagha, ən vin məkənagh.

Khedəda vəgh

22 Diya in kara kazaza vəgh, da ka lapi diyagha, daga vəgha gha ka da nəga kə khedəd char.

23 Da ka yanga ba diya bi, daghan vəgha gha da nəga kə gurtl char. Da nala khedəda vəghagh kə gurtla, ka da zikakhghər zika gurtl.

*Manara kwatnakh kə Yazhigəl awana kə ləman
(Luk 16:13)*

²⁴ Na ude təkha kə manarkhai kwatnakh kə dadməgh mits bi, akwa waygan ad fanga, dudan ad fang. Bi khəmbərvan kə yana ka nenanən ad yan. Ən manawa ba gatars kə Yazhigəl zə kwaḅ tsəkha bərdagha bi.

*Dzamam bi famadəghərofəg ən tə Dadzikan
(Luk 12:22-31)*

²⁵ Wirva yan ən kwara kura kwara kə, dzamam ba safur, zə dəge da zuwa kur zə dəge da khəḅa kur bi, zə kadlange da tala kur kə vəghur bi. A malga bakh safa ad dəg zuwa? Tsəguna a malga bakh vəgh ad kadlange da tala kura?

²⁶ Ən nəgha bakh kur dīkakh ən pədlən tə gharazhigəla, na itar ən tukha bi, na itar ən tsəg khi bi, naba itar ən dza khi da kuvur bi. Sakhkana Dadure ən gharazhigəl ən batra dəg zu. A malga bakh ndangura ad dīkakh?

²⁷ Warek ən kur ən tə dəva də dāngw sar təkha kə səgərhər əntla sart tetl kə safa sari?

²⁸ Ai wudek lava tsəkur ən dzamghər ən təghər kə dəge da tala kuri? Ən nəgha bakh kur dāka kə sasikw zə firakh ən tə təghala? Na itar ən man tlər zə takhara kadlang kə ghər tar bi.

²⁹ Sakhkana ən kwara kura kwara kə, itsa Saluman shik zə daghan ndanga sar, a taḅa ba də chadfəkhai ndək itsera tar bi.

³⁰ Da ka təkha Yazhigəl kə chadanəf sasikw ən tə təghal ndək yan, ai khana nəga, təkula tləvdahgud da kara ka ndəghanud, tək bakh Yazhigəl kə chada kuruf mal kə yana? Kuram li khətsa fadəghəro fəg.

³¹ Wirva yana ndidam ba kwarne, uɗa da zuwa kiyami? Uɗa da khɓa kiyami? Uɗa da tala kiyami?

³² Afke li kwal tsa Yazhigɛl ɛn gat yakhana kɛ digitakh, ai tsa kɛ Dadure ɛn gharazhigɛl kwarne ɛn nagma kur ad yakhana kɛ digitakh daghan.

³³ Ai dɛg chaka gatam gata tlɛksa Yazhigɛl zɛ man dɛgakhai ɛn nagma Yazhigɛl, daghan yakhena kɛ digitakh da bakuran ghɛr bɛgud.

³⁴ Wirva yan ndidam ba khul bi, wirva khula ɛn saks dɛ dladakh sar. Dladakhe khana a tlakurar kɛ khanen.

7

Bamarghɛr ba dɛ ghaza kɛ itsawar bi (Luk 6:37-38,41-42)

¹ Bamarghɛr ba dɛ ghaza kɛ itsawar bi, khai kɛ ba kur ghɛr kɛ Yazhigɛl ad ghaz.

² Ya khulf taka lave manakur kɛ udakh, da taka kura ndɛk yanud. Darame ɛn kurara da kur kɛ udakh, da kura kura din ud.

³ Uɗa kɛ mangan tsɛkha ɛn vaz sasikw ai ɛn di kɛ zɛr babagh, ai nguse ɛn di tsɛkha nga dangwa din biyi?

⁴ Da kwara ndarkha kɛ zɛr babagh kwarne, Bakhdal ɓa ka sasikw ɛn di tsɛkh, Ghɛra ghɛragh ngusan di tsɛkhe?

⁵ Mbadirana digi. Ndɛɗadal ndɛɗa ad nguse ɛn di tsa kha ndan, ki zɛɗa nɛgha nɛgha tsɛkha char, kɛ da ndɛɗado sasikw ai ɛn di kɛ sɛkwtagh.

⁶ Bamara ba dɛgakhe dɛg Yazhigɛl kɛ ghɛd bi, kaɗamardu ba dɛg kwindi chaɗure dzau gan ɛn tɛf kɛ daguwakh bi. Wirva da tɛrkwɛdu tɛrkwa itar,

da guyafkhai itar da vakur da vandz kur vandza itar.

Dawam daw, gatam gat, dughwam dugh
(Luk 11:9-13)

⁷ Dawam daw, da bakura bəgud. Gatam gata da gəmadu gəma kur. Dughwam dughwa ghay gud da ngura kura ngurud.

⁸ Wirva ude takadgana da bara bəgud, ude gat-gana da gəmadu gəm, tsuguna ude dughgwan ad ghay gud da ngurara ngurud.

⁹ War ən təb tsəkur, kur dadakh, da ka dauga zər sar ad dæg zu, ka baran ad kuri?

¹⁰ Awana da takadga zər ad kilf, ka baran ad bubi?

¹¹ Da kure kəladakha tsa tsəkur bara dəgakhe khwarkhwaran kə zarur, ngədukw Dadure ən gharazhigəl, afke da bədu bəg ad dæg khwarkhwaran kə udakhe takadgan ən vak sar.

¹² Daga däge ən nagh kur mana kura mana kə udakh ka manatəra mana ghərur, wirva yan däge ən tuku ndzikh ndzikh Mus zə tsagdutsaga tlayangakh Yazhigəl.

Dlikhwan na zə bang na kə rang
(Luk 13:24)

¹³ Damaks ən tə dlikhwan na kə rang, wirva rangena bang, dūl daksa tsuguna bang daks da kar. Liye ən daks ən təf tsuguna zikən itar.

¹⁴ Wirva rang da tə dūl mbəladu safa kə ngəda dlikhw, dūlen tsuguna dlikhw. Liye ən gatars kə dūlen tsuguna na itar zikən bi.

Ən katl ən tə zər sar ud ad uf
(Luk 6:43-44)

¹⁵ Tsukwamana ghər də tlayang filfilakh liye sakhasaks da vakura ən jakva tuwaghakh, ən khud tara ndək khəda təghalagh itar liye mbatəra way.

¹⁶ Da katltər ən tə dule manda itar tlər kur. Ən mbəlo mbəlahk zər inabi ən tə əmdaga? Awana zər ghədiv ən tə dzadzəfa?

Dzəngəl inabi

¹⁷ Ndəkyan itsera kə ufa khwaran ən yig zər khwaran, ufe bəzan tsuguna ən yig zər bəzan.

¹⁸ Ufa khwaran naba da yig zər bəzan bi, ndəkyan ufa bəzan tsugun, na ba da yig zər khwaran bi.

¹⁹ Deghwa ufe kwar nəg ən yig zər khwaran, da əntlars əntlud tləvdagh ud da kar.

²⁰ Wirva yan, da tsa diwa vak man tlər tar kur ad tlayang filakh.

Ən tsakura ba ka lingling bi (Luk 13:25-27)

²¹ Daghan ba ude ən dakh ka də Dadzikan, Dadzikan da daks da tləksa gharazhigəl bi. Kwa ude a manga dəge nagha Dadare ən gharazhigəl.

²² Ai fitsa Taka lava, zikən udakhai da kwara ka kwarne Dadzikan, Dadzikan, tsa kwarga bakh kənda lave da dzaughər ən təvuk də dakhagha? A lakwdu bakh kənda shadən ən dakhagha? A manga bakh kənda tlərakh dəg japər ən dakhagha?

²³ Ka da kwara təra kwara ka kwarne, ən tsa kura ba ka lingling bi. Tsiyam tsiyan ən vakar, kuram li man kəlad.

Udakh mits li khəg (Luk 6:47-49)

²⁴ Wirva yan, deghwa ude a tsenga lavaran, man-gan tsugun ad tlər din, da ndək ude kwelemlem ai khəga fətasar ən tə fərad.

²⁵ Tədgə kə yu, ka saudagh rəkhagw, ka tsiyawo fud səgo ka tləg məghen, a mbədga ba tsugun bi, wirva a ndəravən ən fərad.

²⁶ Deghwa ude tsəna lavaran tsugun kalwala kə manaman, da ndək dlage ndərga fətasar ən zagh.

²⁷ Tədgə kə yu, ka saudagh rəkhagw, ka tsiyawo fud səgo ka tləg məghen, ka mbədgan kwashang kwashang.

²⁸ Audzala kə Yasu ən kwarakh dəgakhan, ka ndawatəref tsagdu lavsar na kə dzakhava udakh,

²⁹ a tsagatərdu ba ndək li tsagdu ndzikha ndzikh bi, wirva tsagatəru ndək ude nəg də ndzəda tsagdu lav.

8

A mbanu Yasu ad madagulif (Markus 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Saudagh kə Yasu ən tə bədar, ka gatars udakh zikən.

² Ka sa dadak madagwilf da təvuk sar, kəlgan ad juguv ka ni, “Dadzikan, da khayanəfkə təkha kə mbaku fidigid.”

³ Ka talal Yasu ad dəv sar ka gəman ad uden, ka ni, “A khayanəf kə, mbumbəg fidigid.” Ən təvin təvin ka mbu ən tuk fich.

⁴ Ka nəv Yasu tsin, “Tsəna, kwarara ba kə itsawar ad dəge dzaughər bi, dəg da mədlara ghəragh kə zil kəs, bədu kha dəg zaḡa tlatləḡ ndək vai kwarga ndzikha ndzikh Mus niya. Manga mana ndəkyan, ki da mədla kwarne a mbukha kə dlam.”

Fadəghərofəga mal ya tlujiyakh
(Luk 7:1-10)

⁵ Da kə Yasu da Kafarnakhum, ka sasəg kə mal ya tlujiyakh da waksar kə takadā kwarne,

⁶ “Dadzikan, zər tlərar ən khəngan ən məgh, əmtsən tlapəl vəgh tsin, ən khəb dlad char.”

⁷ Ka nəv Yasu tsin, “Da dəgal ka da mbambəg.”

⁸ Ka ngawar khai mal ya tlujiyakh kwarne, “Dadzikan, ən tlala ba ka kə saks tsəkha da fətara bi. Uk lava da kwarga kha, da mbəga dad tlərar.

⁹ Wirva ka də ghərara ən kuskə ud kə, tsuguna nəg tlujiyakh ən kustsək, təkhaka kə kwarar khai kin, ‘Dəg dəgal,’ ka dəgal, da ka nika kə tlərna tsugun, ‘Saw,’ ka saks, da ka nika kə zər tlərar, ‘Mana də yan kə digit,’ ka mana man.”

¹⁰ Tsəna kə Yasu ndək yan ka ndawak ni, ka niya kə liye gatars gat, “Jir ən kwara kura kə, ən khud kə ya Izrail a nəgha ba ka dadak fadəghəro fəg də ndzədə ndək ina bi.

¹¹ Ən kwara kura kwara kə, zikən li kwal Izrailakh da səgo ən mbərt kəs zə ən təvak ghər, ki da ndzakhgan tsitar zə Brakhim zə Ishaku zə Yakub ən tə vak khwadga ən tləksa gharazhigəl.

¹² Liye tsa itar ən khaitəra gidən tləksa Yazhigəl, itar udakhe da tləv tər dagh ud da nikan na kə gurtl, vake da tuwa itar da kərd tliḏ.”

¹³ Ka nəv Yasu kə mal ya tlujiyakh, “Dəg dəgal, wirva fadəghəro fəgagh da mana kha manud.” Ən dəvən dəva ka mbu zər man tlər saren.

A mbanu Yasu ad udakh zikən
(Markus 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Da kə Yasu da fəta Bitrus, ka nəghan ad bab nus Bitrus magulaḅ ən ndzikən ən khəngan.

¹⁵ Ka gəman ad dəv sar, ka mbu ən tuk magulaḅ. Ka tsifa tarkhe ad dəgzu.

¹⁶ Bəlga kə khagwa, Ka ḅardəghər udakh ad liye kədtər shatan kə Yasu zikən, uk lava də ghay kalti a kwarga Yasu, ka dzadal ad səḁikw bəzan ən vəgh tsitar, ka mbakhandu tsugun ad liye kwal yanga daghan.

¹⁷ A mangan ad ina kə righada dəge tsa kwarga Ishay tlayang kwarne,

“In də ghər sar kə ḅəf ad kuḁlapi mar.

Ka ḅakiyamghər ad kuzakh mar.”

Li kwarne da gatars kə Yasu kənd

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Vazga kə Yasuwa tsarghər dzakhava udakh zikəna, ka kwarar khai kə furakh sar kə zəghva dəgal da tə yan kə ghədzəva gadzak dəlva Urdun.

¹⁹ Ka saks kə dadak tsagdu ndzikha ndzikh Mus da vak sar kə kwarara kwara kwarne, “Maləma, da gatakhs gata ka tsa da makh.”

²⁰ Ka nəv Yasu tsin, “Uvakha nəg fikakh tar, ḁikakhe pədlən gharazhigəl tsuguna nəg itar də fətakha tar. Ai Zər Uda, na ba də vake da bəg din ghər sar bi.”

²¹ Ka nəv tlərna fur sar tsin, “Dadzikan, ka daks da khəḁana dadara ndan.”

²² “Gataks gat, khəḁa khəḁa tlamtsakh ad tlamtsakh tar.” Nəv Yasu tsin.

A ghitsana Yasu ad kalangas ən təghər kə yu ləḅuk

(Markus 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Da kə Yasu zə furakh sar da peryuwa ka dəgal tsitar.

24 Ka sugo kə zikan kə kalangas ən təghər kə dəlv, ka farsa daks kə ghədkuta yu ən dəlv da peryu. Yasu tsuguna ən khən khar.

25 Ka dəgal tsitar da tsiya tsiya kə kwarara kwara kwarne, “Dadzikan, Katkiyam kat, da ruwa kiyam.”

26 Ka niya tsitar, “Uda lava tsəkur ən gədza ndikini? Kuram li khətsa fadəghərofəg.” Ka tsif, tavarghər ad di kə fudən zə dəlv, ka diw vake.

27 Ka ndawatrəf kə udakh, avitar, “Khulf ira kə ud ini? Zəva fuda zə dəlv ən tsənaru tsəni?”

*A mbanu Yasu ad li kədtər shadan
(Markus 5:1-20; Luk 8:26-39)*

28 Dala kə Yasu da tə yan kə ghədzəva gadzak ən tə khay kəs ya Gadarakh, ka sawala ud mits li də sədikw bəzan ən gide ngitl, ka gamgitar zin. Na ude dlən təkha kə dal ən tə yanen kə dūl bi. Wirva nagh bakha jaga tsitar bi.

29 Təvin təvina ka khula tsitar kwarne, “Zər Yazhigəl uda dangwa tsəkha də kəndəndi? A sa da bakənda dlad nagh kha dla sart kwal sagha?”

30 Ən təvuk khədikəna, nəg li zighw gida dagu.

31 Ka takadga sədikw bəzana khen ad Yasu kwarne, “Da lakundalakh, ka khayakəndanəfkə daks da daguwa khan.”

32 Ka niya tsitar, “Iyo, damdəg.” Ka dəgala itar, da itar da daguwen. Ka tsiyif gida ya daguwen daghan kujadkujad, ka dadara itar dəga dagh da dəlv, ruga itar ən yu.

33 Ka khwaya kə li zighw daguwen, daks da khudkəs ka kwardu lav itar, ənt dəge dzaughər də liye də sədikw bəzan.

³⁴ Ka sawal udakh ən khudkəs daghan kə gama zə Yasu. Nəgha tsitara, ka takadga itar kə duwatər da kəs tar tsin.

9

*A mbanu Yasu ad dadak mətša tlapel vəgh
(Markus 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Ka dagh Yasu da peryu, ka darghər kə dəlven kə daks da kəs ai dakdin*.

² Sa tsitar da khudkəs ka bardəghər yakhaya kə udakh ad dadak mətša tlapel vəgh ən khəngan ənt khindz. Katlga kə Yasu ad fadəghəro fəga tar, ka niya kə dadak mətša tlapel vəghen, “Ndid biya zərara, a bisakhanud khaipagh.”

³ Tsəna tsitar yana, ka nəv chaləm li tsagdu ndzikha ndzikh Mus ən təb tar, “Ina kə uda ən nena Yazhigəl.”

⁴ Tsa kə Yasu ad dəge ən daya itar ghər ən təf, ka niya tsitar, “Uda lava tsukur ən dzam dəge ghwadghwadan ən rəvur ndək ini?

⁵ Ira ngulman ra, ‘A bisakhanud khaipakgha nagh,’ awana, ‘Tsiya dəg dəgal khi?’

⁶ Ai ən na ka tsatsəg tsukur kwarne, ka Zer Ud nəg ka də ndzəd ən lard na kə bisa khaipakh.” Ka niya kə dadak mətša tlapel vəgh, “Tsiyəf tsiy, 6a khindza daks da məgh.”

⁷ Təvin təvina, ka tsiyif udanena ka daks tsin da fəta sar.

⁸ Vazga kə dzakhava udakha ndəkyana ka gədzəf itar, ka dabanəf itar Yazhigəle bara khulfina kə ndzədə kə udakh.

* **9:1 9:1** *Kəs ai dakdin Kafarnakhum (4:13)*

A ðakhga Yasu ad Matiyu
(Markus 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Duwars kə Yasu ad vaken, madəvin ən zu vuk də dəg, ka nəghan ad udanen ai ðakhud də Matiyu, ən ndzəgan təvak chau khadam, ka nəv Yasu tsin, “gataks gat.” Ka tsiyifa gatars.

¹⁰ Ən tə khal kə yan, madəv Yasu ən zu kaf ən fata Matiyu, ka saks li chau khadam zə li khaipakh zikən saks da vak sar ndzakhga itar kə zu kaf dagha zə furakh sar.

¹¹ Nəgha kə Farisakh ndəkyan, ka nəv itar kə furakh sar, “Uda lava kə maləməura ən zu kaf zə li chau khadam zə li khaipakhi?”

¹² Tsəna kə Yasu dina ka ni, “Na li lapi ən gat dadak ngura bi, uk liye kwal yang.

¹³ Dam da tsag dəge ən tuku lavan, ‘Kwidkwirva ən nak ən vakur, dəg tsufa bi.’ A sau kə ðakh liye man dəge ən nagma Yazhigəl ba ka bi, a sau kə ðakh li man khaip kə.”

Ndidən təghər kə zəb ndəl
(Markus 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Fitsa tlərna, ka sasəg kə zar bəlakh Yukhan dadak para ud da vak Yasu, ka nəv itar tsin, “A manga ndar kənda zə Fariskha ən zəb ndəla, zar bəlagha na ba itar ən zəb ndəl biyi?”

¹⁵ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Da manawa ndar bazdu rəv kə tsaghwakh zil ghaula, dlaitar dagha zə zil ghauli? Ən saks sarte da batərvalud ad zə zil ghaul. Da zəb ən tə sarta yan itar ndəl.

¹⁶ “Na ude da ndzəgharu wilwa ləgwit kə mughura gabag bi, wirva vak ndzəghena da

takwalva, kukha sar tsuguna da mala mala ad ai tsa chak.

¹⁷ Na ude da dī wilwa yu inabi da mughura mbəl vigh bi. Itsa ka dīdaghud, da chaḅa mbəl vighen, ka da dīya yu inabi, mbəl vighen tsuguna da baz, azəgha dāidagh ud ad wilwa yu inabi da wilwa mbəl vigh. Wirva yana nabe da bəghalud əmb bi.”

*A mbanu Yasu ad dugh Yayirus zə nuse kəl vizh
(Markus 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Ən təghər kə kwara təra yan kə lava Yasu ma, ka sasəg kə mal ən təghər kə gud dzakhava Yakhudakh, ka kəlɡan ad juguv ən təvuk sar ka ni, “Amtsəga dughwar a zulava bi, ausəg da bo dəv ən təf da tsi”

¹⁹ Ka tsiyif Yasu zə furakh sar, ka gatars itar kə udanen.

²⁰ Ka nəg tlərna nus ai manga vəg kəlatəm mits ən tukw kuza kəl vizh, ka sagh du ligsar ka gəman ad ghay gabag sar.

²¹ Ni ən rəvakhud sar, “Da gəma ka itsa gabag sar da mbəga kə.”

²² Gwifkhai kə Yasu ka nəghan, ka ni, “Ndid biya dughwara. Fadəghəro fəgagha kə mbakhu.” Ən təvin təvin ka mbu nusen.

²³ Sa kə Yasu da fəta mal ən təghər kə gud dzakhava Yakhudakh, ka nəgha nəgha tsin liye fəg fakil zə dzakhava udakh ən kwara kava ghay sikh sikh.

²⁴ Ka ni, “Tsiyam tsiyən van. Amtsəga ba dughuna bi, ən khən khara sar.” Ka nenanef itar də ghəḅas.

²⁵ Ai lakwtərdal tsud da mel, ka dagh khutanan ad dəva dughwen, ka tsiyif.

26 A kwazga laven itsa davar ən kəsen.

A mbanu Yasu ad ngulfakha zə li khutsan tlim

27 Ba Yasu ən dūda vaken ma, ka gatars ngulfakh mits ən dakh itar də ndzəda kwarne, “Zər Doda ziwa kəndal ziwa.”

28 Da kə Yasu da məgha ka sagh ngulfakhen da vak sar, ka niya tsitsar, “A fadəghəro nagh kur kwarne təkha kə mbakuruwa?”

Ka nəv itar, “Aa, təkha kha Dadzikan.”

29 Təkhəl kə yana ka gəman ad diyakh tar ka ni, “Ən tə dəva də fadəghəro fəgura da mbakura mbəgud.”

30 Ka ngwarəf diyakh tar. Ka təkhatərna Yasu char kwarne, “Kwara mara ba kə itsawar ad ina kə digit bi.”

31 Ai dala tsitar, ka kwazdu itar ad lava itsa davar ən kəsen.

32 Madəv itar dəgal, ka bərdəghərud ad ude kwal təkha kə kwarga lav, dadake də sədikw bəzan ən vəgh sar.

33 Lakwadal tsud sədikw bəzanen, ine tsa kwar təkha kə kwarga lav ka farsa kwar lav. A ndawa-trəf kə dzakhava udakh ka nəv itar, “Tsa tapa bud nəgha khulfinak digit ən khaya ya Izrail bi.”

34 Ai ka nəv Farisakh, “Afke ən zaβado də ndzəda zikan na kə mal ya wurdu ad sədikw bəzanena.”

A manga Yasu ad kwidkwidərva udakh

35 A dakhəl Yasu da kəsakh daghan zə gədzar kəsakh, ən tsagdu tsag ən gud dzakhava Yakhudakh, ən tləkhdu lav zədan ai təghər kə tləksa Yazhigəl, tsuguna ən mbakha udakh zikən, zə itsera kə khulf kuzakh zə li kud lapi.

³⁶ “Nəgha tsin udakh a dzavkhai zikən, ka kwid nəv rəv tsin, wirva ən khə6 dlad itar na ude ən mələtəru mələ bi, ngwada tuwaghakh itar kwal nəg kə dadak zighwtər zighw.”

³⁷ “Ka niya kə furakh sar, zikən tsəg khi, li man tlər tsuguna khədikən.

³⁸ Wirva yan, takadam takada Dadzikan dadake nəgharu kə tlər gukhen, kə 6əlondagh li man tlər kə tsara khi.”

10

A dakhga Yasu ad furakh sar (Markus 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ka dakhga Yasu ad furakh sar kəlatəm mits, a batəran ad ndzəda lakdu itsəra kə sidikw bəzan, zə mbakha itsera kə khulf kuz zə liye kwal yan.

² Auna dakhakh dzəran na kə furakh na kəlatəm mits. Dəg chaka, Siman ai dakhdud Bitrus zə zərbab sar Ndros, Yakub zər Zabadi zə zərbab sar Yukhan,

³ Filibus, Bartamawus, Tom, Matiyu dadak chaw khadam, Yakub zər Alf, Tladdiyus,

⁴ Siman ud ya Kanan*, Yakhud Iskariyoti dadake bədu Yasu kə kədgakəd.

A 6əlatərəf Yasu ad kəlatəm mitsen (Markus 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ A 6əlatərəf Yasu kə dzərana kə zar 6əlakh kəlatəm mits, ka təkhatərna ad lava kwarne, “Damba da vak liye kwal Yakhudakh bi, tsuguna damba da tlərna kəs ya Samariyakh bi,

⁶ dam da vak udakh ya Izrail liye zadğan ndək tuwaghakh.

* **10:4 10:4** Siman dadake way kəs sar

⁷ Madəv kur ən dəgal, kwaramatəra lav Yazhigəl kwarne, ‘Tləksa Ghərazhigəla a khərzəgan.’

⁸ Mbakhama liye kwal yang, tsiyanəf kur liye amtsəgan, mbakhanu kur liye ən tukw fich, lak-wakh du kur sədikw bəzanakh ən vəgh kə udakh. A bakura butiyud, bədu ghərura buti.

⁹ Bam ba kwaḅ dawan zə shabu zə jingal ən mbəlur bi.

¹⁰ Bam ba jiladur bi, tsa zə gabag mits bi, tsa kimbak, ḡam ba tsa juguljugulur bi, wirva dadak tləra kalkal ɡəmadu dəɡ siga tlər sar tsin.

¹¹ “Itsera kə kəs zə ɡədzar kəsakhe a da kur damb, gatam ga ud charan ai da ɡiḡa kur dagh tangw da da tə sarte da tsida kur.

¹² Da ka da kur da məghen, ka nəghatərđi kur kwarne, ‘gabər ən təghər tsəkur.’

¹³ Da ka chau kurkhai liye məghen, tsukwa gabəruren ən təghər tsitar, ai da chau kurkhai ba itar bi, ka wura kurva gabərur.

¹⁴ Daga məgha zə kəse kwal chau kurkhai, awa bi kalwal kə tsən lavur, pangdu kur lagwate ən tə sigur dən səgawala kur ən kəsen.

¹⁵ Kadi ən təkha kura kə, da ziwardal kə Sodom zə Gomora ud təghər kə kəsen fitsa takalav.”

Mbakhəle da saks

(Markus 13:9-13; Luk 12:11-12; 21:12-19)

¹⁶ Ya digiyam, ya ni ḡəla kura ḡəla ka ngwada tuwaghakh ən tatak ya ghəda təghalakh, wirva yan demekh ni kur ndək dəɡ vukhakh, tsugun kalali nikur ndək kakur.

¹⁷ Tsukamana ghər kə udakh, wirva da lang kur langa itar da vak takalav, tsuguna da dlagha kuru kiḡ itar ən gud dzakhavakh tar.

¹⁸ Wirvən gataks tsəka kur, da lang kur lang itar da təvuk kə li man tləks ən təghər kə tsəkur zə shikakh, wirva ki da kwardu lav zədan tsəkur ən təvuk tar zən təvuk liye kwal Yakhudakh.

¹⁹ Da ka da zəḅ kurdəghər itar da təvuk li taka lav, dzamam ba də dəge da kwara kur bi biya da kwara ndar kur bi. Ən tə yanən kə sart da bakura bəg ka də lave da kwara kur.

²⁰ Wirva kuram ba da kwar laven bi, wirva Sədikw Chuwadadan Dadure ən kur, in da kwarado lava səgawal ən ghayur.

²¹ Zərbab da bədu zərbab sar kə kəda kəda tsud, dad tsuguna da bədu ad zər sar, zara tsuguna da tsiyara kə baba zə dad itar, zə man dəgakhai da nala kə dləva dül əmtsa tar.

²² Itsawara da nagh kur ba wirva ka bi. Ude bəga rəv tangw da tə mbasa sar da katakatud.

²³ Da ka bakura dladud ən mbiyan kə kəs, ka kwaya kur da tlərna kəs, ya kadīyən ən kwara kura kə, kəda ditla daga kəs ya Izrail tsəkur, da sosəg ka Zər Ud.

²⁴ Na dadake ən tsag digit da mal dadak ai ən tsagardu tsaga bi, awana zər tlər malga dad məgh sar bi.

²⁵ Da ka tlakənalın kə dadak tsag lava kə nəga ndək dadak tsagdu lav, zər tlər tsuguna ndək dad məghsar. Da ka mal ya wurdu kha nəv itar kə dad məghena, da dākha də uditar ad yakhsari?

*Ude da gədzud
(Luk 12:2-7)*

²⁶ Wirva yan, gədzamtər bi, wirva na dəge khəmban ai kwal da mədlandowal tsud bi, tsuguna na dəge bəghan kwal da tsatsud bi.

²⁷ Dəge ən kwara kura kə ən gurtl, kwaram kwar ən tə fatsi təghər. Dəge kwarakh dagh ud da tlim, tləkhamdu tləkhən tə mbachar.

²⁸ Gədzam ba də liye təkha kə kədga vəghur bi, ya təkha ba itar kə kədga saf bi. Gədzam gədza Yazhigəl ai təkha kə kədga vəgha zə saf tangw da tə fay.

²⁹ Mits bakh chughwaghwakh ən sukwduwud ən tə shabu kitakula? Na bai da bəlal itsa kitakul da khay ai kwal da tsa kə dadur bi.

³⁰ Afke itsa guj ghərura kədlana.

³¹ Wirva yana, gədzam bi. Afke a malga kur ad chughwaghwakh zikən kə ndanga char.

*Khayanəf khaya zə kud khayanəf khaya də Yasu
(Luk 12:8-9)*

³² Daga ude mədla kwarne dæg sar kə ən təvuk kə udakh, ghərar tsuguna da mədla mədla ka kwarne dəgar ghərsar ən təvuk Dadare ən ghərazhigəl.

³³ Daga ude bəga tsuguwar ən təvuk kə udakh, ghərar tsuguna da bəg tsugu kən təvuk kə Dadare ən ghərazhigəl.

*Gabər ba badagh ka bi pəg
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ Dzamam ba kwarne gabər a badagh ka da lard bi. A so kə wirva bado gabər ba ka bi, ya katsakar.

³⁵ Ya so kə,
Wusha zəra zə dad sar.

Dugh zə bab sar tsəgun.

Ghawul tsuguna zə dzik sar nus.

³⁶ Dadak məgha yakh sar da nəga kə tləghum sar.

³⁷ Ude ən way bab sar zə dad sar mal tsək, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi. Ude ən way zər sar

awana dugh sar mal tsəka tsugun, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi.

³⁸ Ude bəf ba də ufa khərta sar kə gataks gata bi, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi.

³⁹ Ude ən nagh kat safa sar, da bəgh. Ude kəddu safa sar wirva kə, da gəmadu gəm.

*Dəg siga tlər
(Markus 9:41)*

⁴⁰ Daga ude a chau kurkhai, ka chau ka yin, ude chau kai tsuguna Dade bəlakondagh a chau gin.

⁴¹ Daga ude chauga tlayang Yazhigəl da chauga kə wirve tlayangin. Dəg sige da baruda, da kalkal zə dəg tlayangen. Daga ude chauga dadak kalali da chauga kə wirve dadak kalali yin, dəg sige da baruda da kalkal zə dəg dadak kalaliyen.

⁴² Daga ude ənkaru itsa kwat yu kitakul ak khədikan ən tatak furar wirve furarin, ya jir ən kwara kura kə, na ba da bəghən dəg sig sar bi.

11

Yasu zə Yukhan Dadak para Ud

¹ Udzala kə Yasu ən təkhatəra lava kə furakh sar kəlatəm mits, ka duwars ad yanən kə vak, tsuguna ka dəgal tsin da tsagatərdu tsaga zə tləkhatəra lav Yazhigəl kə dləmdla kəsakhe khərza də yanən kə kəs.

² Tsəna kə Yukhan dadak para ud ən zaw ad dəgakhe tsən mana Kristu, ka bəlandal ad chaləm Zar bəlakh sar da vak sar.

³ Nəv itar kə Yasu, “Kwara kənkhe kwar,” “Kha naghek dadake tsən kwara Yukhan dadak para ud da səgdagh na, naghda da gwit tlərna ud sikha khəkəndi?”

⁴ Nəv Yasu tsitar, “Damaks da kwarara kwara kə Yukhan ad dəge tsəna kur zə dəge nəgha kur.

⁵ Ngulfakha a ngwarəf di tsitar, ən dəga gh-wurdikakha, li kuza fəcha a mbakharu fidgid, ən tsənatsəna təngakh, a gwidən tsaya tərəfud kə li tsa amtsəgan, ka kwaratəra lav zədan ud kə talagakh.

⁶ Dadak bark liye kwal guyakdu lig wirva dəge ən mana kə.”

⁷ Madv zar bəla Yukhan ən daks, ka farsa Yasu kwara təra lava kə udakh ən təghər kə Yukhan kwarne, “Dala tsəkur da vak Yukhan ən təghal, da kuram ən kurana wudə tsən nakur nəgha nəghi? A dal da vaz tsəb tsəban kə mase ən kada fud nagh kur?

⁸ Tsa dal da vaz udə kuri? Ude chadfkhai ən kad-lang khwaran naghfkur? Liye chadfkhai ndəkyana ən gidən tə gəlvakh shikakh itar fəka.

⁹ Kwara make kwar, tsa dal da vaz udə kuri? Tlayang naghə? Ndək yanən, ai tsuguna a nəgha tsəkur dadake a malgan ad Tlayang.

¹⁰ Tsa Yukhan dadake tsa vindzava lav ən təghər tsin ən kadkad kwarne,

“Da bəlabəla ka ad zər bəlara kə dakho ən tə vuk.

Dadake da dīkakha dūl.*,

¹¹ Ən tekha kura təkha kə, na nuse taḅa yig zər ai do da tə Yukhan dadak para ud də ndanga bi. Ai tsugun, dadake khədikan ən tləksa gharazhigəla a malgan ad Yukhan kə ndang.

¹² Tsif ənt sarte tsa kwardu Yukhan dadak para ud ad lav Yazhigəl tangw da tina kə sart. A wushif ghər kə tləksa gharazhigəl, li tsiyara məkən kə udakha ən nagh pərd tləksa Yazhigəl itar də ndzəd.

* **11:10 11:10** Malachi 3:1

¹³ Lave a tsagdu nzdikha nzdikh Musa zə kadkad tlayangakh daghan a kwarga itar lav ən təghər kə tləksen kəda səgdagh kə Yukhan

¹⁴ Da khayanəf kur də lav tara, Yukhan ai tsən kwarud lavən teghəra, in Ili na tsən kwarud da səgdagh.

¹⁵ Tsəna dadak tlim ad lave kwarud.

¹⁶ “Da kura də war ka udakh zamani? Ghila zar mbisane ən gidən te bala kasuk ən dakhva kə da man sakw ən tatak tar itar zə kwar lava kwarne,

¹⁷ “ ‘Fakurkhe kənda fyakəla.

Kalwala kur kə tsug.

Fuka kurkhai kənda fuk.

Kalwala kur kə tu.’

¹⁸ Sodagh kə Yukhana, tsa nabən zu dæg zuwakh zə khəḅ itsera kə digitakh bi, ‘Ka səḏikw wurdu ən vөгhtsino nəv itar.’

¹⁹ Wur sodagh Zer Uda, ən zuwa zuwa zə khəḅa khəḅ, ‘Vaza də udan na. Mbəlv zən dayuday, zə tsaghw li chau khadama zə li man khepo nəv itar.’ Tləre ən mana udan in da mədlan ad kwalemləme a bara Yazhigəl.”

Kəsakhe kalwal kə pəlghər

(Luk 10:13-15)

²⁰ Udakhe ən kəsakhe tsa manakhga Yasu ad dæg ndawakakh ən kəs tar, a kalwala itar kə pəlghər, ka tavatərgħər ad di.

²¹ Dangwa tsəkur, Korasin. Dangwa tsəkur, Betsaid. Da tsa a manakhgən kəs ya Taya zə Sidom ud ad dæg ndawakhe a manavən vakur, tsa pəlga itar ghər gulyan, tsa ḏaiva itar ad Ligwit ngəz zə ḏaiva fəts ən tə vөгhakh tar.

²² Ai təkha kura təkha kə, da ziwardala kə udakh ya Taya zə Sidon ud təghər tsəkur fitsa man taka lav.

²³ Kha tsugun Kafarnakhum, da ghər tsəkhən kurana da bəkhə bakhud da gharazhigəla? Əmma tsəkhara, da kədkh dagh da vak liye ən tə fayud. Da tsa mangən Sadom ud ad dəg ndawakakhe tsa mangud ən vakur, tsa dla itar sakhkan.

²⁴ Ai təkha kura təkha kə, da ziwardala kə udakh ya Sadom ud təghər tsəkur fitsa man taka lav.

*Ausəgam da vakara kə mbəladu fətav
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Ən tə yanən kə sart a kwarga Yasu kwarne, “Ən kwara kha us ka Dada, Dadzikan dadak gharazhigəl zə khay, wirva a bəgharna kha dəgakhana kə liye kwalemləm zə liye ən tsa lav, ka mədlatərankh kə zar mbisan liye kwal tsa lav.

²⁶ Khwara Dada, wirva ndək yanən kə man-akhal.

²⁷ “A ba ka Dadar ad digitakh daghan. Na ude tsa Zər bi uk Dad, tsuguna na ude tsa Dad bi uk Zər, zə udakhe a naghga Zəren tsugun ad mədlatəramədl.

²⁸ “Ausəgam da vakar, daghanure a suvgan də zəḡ kadlang dīmdīman, da bakura fətava kə.

²⁹ Baməf ḡa changlagara da tə pepur. Tsagam tsagən vakar, wirva ka dadak tsukwana ghər kə man digitakh kə, zə dadak gulandagh ghər kə ən rəv, ka da mbəladu mbəla kur fətava kə ghərur.

³⁰ Changlagara na ba dīmdīm bi, kadlangara tsuguna chafchaf.”

12

*Ndidən təghər kə fitsa fətava Yaxhudakh
(Markus 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ Ən sartena a dala Yasu dəgal diwa gukh əlkam fitsa fətava Yaxhudakh. Ndzitərəf kə wai kə furakh sar, ka farsa itar ad səd khi əlkam kə zuwazu.

² Nəgha kə Farisakh ndək yana, ka kwararkhe itar kə Yasu kwarne, “Vaz, ən man dəge a gadlga ndzikh zar bəlakhagh fitsa fətava Yaxhudakh.”

³ Ka nev Yasu tsitar, “A tugwa bakh kur ad dəge manga Dod mbatəra kə wai zə li dəgakh sara?

⁴ Ka da da Fəta Yazhigəl, ka bəf itar zə li dəga sar ad brudiye kwal kalkal ba zuwa zuwa tsitar bi, uk Zilkəs kitakul da zuwan.

⁵ Tsa tugwa bakh kur ən ndzikh ndzikh Mus kwarne, Zil kəsakhkhe ən Fəta Yazhigəla ən kəla ndzikh itar fitsa fətav. Tsuguna a nala ba kwarne a manga itar khaip bi.

⁶ Təkha kura təkha kə, auna ude a malgan ad Fəta Yazhigəl kə ndangən vana khan.

⁷ Da tsa katlga kur dəge ən kwara kadkad, ai kwarga Yazhigəl kwarne, ‘Gida kwidkwidərəv ən na kə, dəg tsufa bən na ka bi.*’ Tsa na kur ən batərgəhər ghaza kə li kwal də khaip bi.

⁸ Wirva yan ka Zər Ud, ka Dadməgh fitsa fətava Yaxhudakh.”

*A mbanu Yasu ad dadak əmtsa dəv
(Markus 3:1-6; Luk 6:6-11)*

⁹ Ka dūwars Yasu ad yanən kə vaka, ka dadəg tsin da gud dzakhava Yaxhudakh.

* 12:7 12:7 Huzay 6:6

¹⁰ Ən gud dzakhvena, nəg udanen dadak əmtsa dəv, ka ndidarwar itar kə Yasu kwarne, “A khayanəf nagh ndzikh ad mba ud fitsa fətava?” Nəv itar kə nəghda mbəladu ghaza Yasu.

¹¹ Ai ka nditarwal Yasu kwarne, “Da ka nəg ude də tuwagh ən tatakuran, da bəldaghin da fik fitsa fətav, atsuk na dadak tuwaghən da bado ba biya?”

¹² Afka a malga ud ad tuwagh kə ndanga char. Wirva yana a khayanəf ndzikha ad məlaru kə ud fitsa fətav.”

¹³ Khalak yana ka niya kə dadak əmtsa dəven, “Taladala dəvagh” Ka taladal, ən təvin təvina ka mbu dəva sar charang, ka nala ndək yan kə dəv.

¹⁴ Da mbiyanen, ka dəgal kə Farisakh da dī dzanak kəd Yasu kə əmts.

Yasu in zər tləre a zəbəf Yazhigəl

¹⁵ Katlga kə Yasu ad rajakhadghər (dəyaghər) tara, ka dudan ad yanən kə vak. Ka gatars gata kə udakh zikən. Ka mbakhatəru kə li kwal tsa yanga daghan.

¹⁶ Ka ndədatərnəf ad tlim kwarne, kwarara be-tar kə udakh ad lav ən təghər tsin bi.

¹⁷ Dəge mangin kə righanəf dəge tsa kwarga Ishay Tlayang. Ai kwarga Ishay kwarne,

¹⁸ “Auna zər tləre a zəbəf kə.

Ən waya waya kə, ai zəfaku zəda char.

Da bara bəg ka də Sədikwar.

Tsəguna ka da tləkhdu lav ən təghər kə taka lav jir kə khulf udakh daghan.

¹⁹ Na ba da man tsugu zə bura bi.

Da tsəna bud lav sar də ndzəd ən tə dula kh ən khud kəs bi.

²⁰ Mbadize tsa tərdfəfa, naba da kəlakəla bi.

Karakazaze tsa dēm da əmtsa, naba da
kədakədə bi.
Da təkhaṽala təkḥ, akwa nəghin ad taka lav jir a
zugaṽ ad fir.

²¹ Da bo ghər ən tə đakha sar udakh liye kwal
tsa Yazhigəl daghan.”†

*Baalzabul ən vəgh kə Yasu nəv Farisakh
(Markus 3:20-30; Luk 11:14-23)*

²² Ka ɓardəghər yakhaya kə udakh ad ude ngulf
ai ghwirlt da vak Yasu, wirva sədikw bəzan ən vəgh
tsin. Ka mbanu Yasu. Ka farsan ad kwar lav,
tsuguna ka nəgha nəgh.

²³ Ka ndawatərəf kə udakh daghan, Ka nəv itar,
“Ara, ina kuda in khə Zər Doda?”

²⁴ Ai tsəna kə Farisakh ndək yana ka nəv itar,
“Afka də ndzəda tsawar bi. Də ndzəda Baalzabul
shik ya wurdu, ən zaɓakhadowin ad sədikw bəzan
ən vəgh kə udakh.”

²⁵ Fatsiye audzala Yasu ən tsa däge ən ɗaya
itar ən rəvakhud tar, ka avin tsitar, “Daga tləkse a
təkağhəran mits, ən tlughuma itar ən tatak tar, ya-
nen kə tləkse da ghitsga ba dangar bi. Deghwa kəsa
zə məghe a təkağhəra mits tsugun, ən tlughuma itar
ən tatak tar, na ba da ghitsa bi.

²⁶ Da ka ən zəɓadal Shatan, Shatan səgawal ən
udakh, afka ən gadla də ghərsar. Ai da ghitsa ndar
tləkse sari?

²⁷ Ai da ka də ndzəda Baalzabul ən zaɓado ka də
sədikw bəzanakh, ai zar ɓəlakhura mi? Ən zəɓtərdal
dira kə ndzəda itari? Ai furakhur da taka kura lav
ən təghər kin.

† 12:21 12:21 Ishay 42:1-4

²⁸ Ai daka də ndzəda Sidikw Yazhigəl ən zaḅadal ka ad shatanakh, atsuk a sa tləksa Yazhigəl da təghər tsəkur.

²⁹ “A təkḥ bud kə da da khutsadala kadlang ən mēgha dadak ndzədan bi, khekwa da ndzədana ghud ndan, bidəgud ən təkḥa kə khutsadala kadlang ən fəta sar.

³⁰ “Ude kwal nəg zə kə, atsuk ən man tluhguma zə kə. Ude kwal mələku də dzakha dzakha atsuk ən kwazakdu kwaz.

³¹ Wirva yan, ən kwara kura kwara kə, da ʒisatra ʒisud kə udakh ad itsera kə kḥaip zə lav nenakh ai manga itar. Ai tsugun, ude kwarga lava də nen ak Səḏikw Yazhigəl, na bud da ʒisara ʒisa bi.

³² Daga ude kwarga lav nen ən təghər tsəka Zer Ud, da ʒisara ʒisud. Ai dəghwa ude kwarga lav nen ak Səḏikw Yazhigəl, linglinga na bud da ʒisara ʒisa tsa kəvena tsa da tə kwarge da saks bi.”

*Ufa khwarana ən katlən tə zar sar ud
(Luk 6:43-45)*

³³ Da nəgharu kḥa kə uf khwaranyan zər khwaran da yigin. Da ka nəgharu ba kḥa kə uf bi, zər bəzan da yigin. Wirva ufa khwarana ən katlən tə khulf zar sar ud.

³⁴ Kur zar ya pushakhan. Da təkḥ dudu kur kə kwarga lav khwaran fatsiye nguḏiyakh kuri? Afka ən khud kə dəgakhe ən rəvakhud ud inən səgawal ən tukw ghay.

³⁵ Ud charana, ən zəḅado ən dəg charane ən khud kə dəg charane a bəgin ən rəvakhud sar. Ud nguḏiya, ən zəḅado ən dəg nguḏi, ən khud kə dəg nguḏiye, a bəgin ən rəvakhud sar.

³⁶ Ən kwara kura kwara kə, dəghwa kwadlamb ghaye ən kwara udakh, da kwara kwara itar dəge bətra da kwar yanən fitsa takalav.

³⁷ Ən tə dəva də lave kwarga kha da mana khud takalav. A bakhghər ud ghaza awana dadake kwal də ghaz.

*Udakh kwargəna ən nagh nəgha dəg ndawak itar
(Markus 8:11-13; Luk 11:29-32)*

³⁸ Ka kwararkhe yakhaya kə li tsagdu ndikha ndikh Mus zə Farisakh kwarne, “Maləm, ən na kənda mədla kənda mədla tsəkha ad zikan kə dəg ndawak ai da mədla dakha ndzədagh.”

³⁹ Ka niya tsitar, “Udakh li kwargəna, li kwal fadəghəro də Yazhigəl kur, nguđiyakh tsugun. Nagma kur ad nəgha dəg ndawak ən vakar, ai na bud da mədla kura mədla bi, akwa ndawake ən təghər kə Yunan tlayang.

⁴⁰ Ndəkve a manga Yunan ad khəna khəkerd vid zə fatsi ən khud kə zikana kə kilf, da mana ndək yan ka Zər Ud ad khəna khəkerd vida zə fatsi ən mbərt kə khay.

⁴¹ Fitsa takalav da kwara təra kwara udakh ya Nineba kə li kwargən kwarne, a manargan ad khaip. Wirva itar udakh ya Nineba a pəlga itar ghər ən tə dəva də lav Yazhigəle a kwaratərkhe Yunan. Ai tsuguna auna ude a malgan ad Yunan də ndzədən van. Dakhkana a pəlga ba kur ghər bi.

⁴² Fitsa takalav, da tsiya nuse shik ən khay ya Sheba kə kwar kwarne udakh kwargən a manargan ad khaip. Wirva soghər ən vak bita char, kə tsən lav kwalemləme ən tsagdu Saluman shik. Ai

tsuguna næg ude a malgan ad Saluman shik dæ ndzæd æn van.” Dakhkana a pælga ba kur ghær bi.

*Gwiya saks Sædikw Bæzan da vægh kæ udanen
(Luk 11:24-26)*

⁴³ Da sawala sædikw bæzan æn vægh kæ ud, ka gwayav æn vakakhe kwal næg kæ yu kæ mbæladu vak fætava tsin. Ai da ka mbæladu bin bi,

⁴⁴ ka ni, da gwiya daks da kwazaghare tsa sawalaka. Da gwiyoghærina a tlarghær ba kæ it-sawar bi tsuguna tledæn, a dîkavana mægh.

⁴⁵ Ka da gwiya dægal da khutsado tlærna sædikw bæzanakh udif, liye malgan kæ mbærsh. Kæ daks tsitar kæ gidæmb. Khalakyana, ka da malamala gida sare kæ khal, ade tsa chak kæ bæz. Da dzaughær ndæk yan kæ ngudî udakh li kwargæn.

*Zar babakh Yasu zæ bab sar
(Markus 3:31-35; Luk 8:19-20)*

⁴⁶ Madævin æn kwar ghay zæ udakha, ka sasæg kæ bab sar zæ zar babakh sar. Ka ghitsæga itar æn mæl, æn nagh kwar lava itar zin.

⁴⁷ Ka næv tlærna ud tsin, “Babagha zæ zarbabakhagh æn ghitsæn mel, æn na kwar lava itar zæ kha.”

⁴⁸ Ka ndidærwal kæ dadake tsa kwarkhe kwar, “War babara, zæ zar babakharenra?”

⁴⁹ Ka mædlarnan ad furakh sar dæ dæva ni, “Auna babara zæ zar babakharæn tæ van.

⁵⁰ Wirva dæghwa ude æn man dæge æn nagma Dadare æn gharazhigæl kæ manaman tsin, in zær babara, zæ dugh babara, zæ babar.”

13

Jakva lav dadak kwazdu khulf

(Markus 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Fitsa vayanena, ka sawala Yasu ən mæghen, dala ka nndzəgan ən tə ghay dəlv kə tsagardu kə udakh.

² Dzakhava udakh zikən char tsarghər itar din-grik. Ka dagh da per yuwa nndzəgan. Dzakhava udakh tsuguna ghitsga itar ən tə ghay dəlv.

³ Ka kwara tər khai ad lava də jakva lavakh zikən. Ni, “Nəg dadak gukhen a dala da kwazdu khulf ən gukh sar.

⁴ Madvin ən kwazdu khulfa, ka ɓalala yakhay kə khuf ən tə ɗul, ka sa ɗikakha vadu itar.

⁵ Ka ɓalala yakhay kə khulfakh ən tə fərad vake kwal nəg khay char. Ka fətsawala kujad kujad, wirva khayen ən təvina naba zikən bi.

⁶ Təvga kə fatsiya ka ɓayif itar, ka ghulala itar, wirva a dagh ba tləl sar char bi.

⁷ Yakhaya kə khulfen tsuguna a ɓalardagh da vake də tak, fətsala tsina, ka ɗakalar zə tak, ka ɓidzatərəf taken.

⁸ Yakhaya kə khulfakh tsuguna a ɓalal da vake duɓan itar. Ndəkchiɓ yiga itar zər dərək dərək. Yakhaya kulənkəwakh kulənkəwakh. Yakhaya tsuguna kulkhəkərd kulkhəkərd.”

⁹ Ka nəv Yasu kə dæg mbas, Deghwa ude də tlim tsən lava, baru bəgin tlim.

Dəge kə mangan ən tsagdu win lava də jakva lavakh

(Markus 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ka sa furakh Yasu ka nəv itar tsin, “Uɗa lava tsəkhən kwaratəra lava tə dəva də jakva lavakhi?”

¹¹ Ka ngawa tərkhai kwarne, “A bakura tsəkurud ndzəda tsa dəge bəghan ən təgher kə tləksa gharazhigəl. Ai itara a batəra bud bi.

¹² Wirva dəghwa ude də digit da banarghər bəgud char, ka da ndaʔai ən vak sar zikən. Ai ude kwal də digit char, ka da chawarval chawud ngwada khidike dinin.

¹³ Dəge kə mangan ən kwara təra ka lava də jakvakh in kwarne,

“Wirva itsa vazavaza itara ən nəgha ba itar bi.

Itsa bəga itar tlima ən tsəna ba itar bi. Tsuguna ən katlanəf ba itar bi.”

¹⁴ Wirva yan lave tsa kwarga Ishay tlayang a righəf ən vak tar.

Nəv Ishay tlayang “Da tsənakha tsəna kur lav, ai da katlga ba kur tsa khədikən bi.

Uk da dēma di tsəkur ən təf, ai tsuguna da tsa ba kur dəge əmbin bi.

¹⁵ Wirva gufərva udakhana a bəngbəngəf.

Ən tsəna ba tlimakh tar ad lava bi.

A khadakhardu itar ad diyakh tar.

Khek nəgha nəgha tsitar də diyakh tar.

Khek tsəna tsəna tsitar də tlim tar tsəgun.

Wirva nagh ba itar katlgakatlən rəvakhud tar bi.

Ka guyoghər itar da vakara mbakhatru kə.

¹⁶ Nəg bark kə diyakhur wirvən nəgha nəgha kur din. Ndək yan tlimakhur tsugun wirvən tsəna tsəna kur din.

¹⁷ Ən təkha kura təkha kə, zikən tlayangakh Yazhigəl, zə li kalaliyakh, tsən na itar nəgha dəge ən nəgha kur. Ai a nəgha ba itar bi. Zə na tsəna dəge ən tsəna kur. Ai a tsəna ba itar bi.”

A kwarga Yasu ad dāge ən tuku jakva lav dadak kwazdu khulf

(Markus 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Auna dāge tuku jakva lav dadak kwazdu khulfen.

¹⁹ Da tsəna kə udan ad lavən təghər kə tləksa gharazhigəl, ən tə khalak yana a katləga bi, a nala ghila va khulfe a 6alal ən tə ɖul. Tsənga kə udanen ad lav Yazhigəl, ka sa Shatan, khutsala də khulfe a tukhgud ən gufərva sar.

²⁰ Khulfakhe balal da tə khayen tə fərad, in jakva ude benən tsəna lav Yazhigəl, ka chauga də khwadg.

²¹ Fatsiye a dagh ba tləl sar da khay char bi, бага tsin ad rəv da tə sart khəɖikən. Tsiyif kə dladə, zə mbakhəl ən təghər kə lav Yazhigəle tsənin, kujad kujad ka mbəɖgan.

²² Khulfe 6aldagh da vake də takakh tsugun, itar jakva udakhe tsənga lav Yazhigəl. Ai wirva mbakhəl nagh dāg lard zə valaval way tluwandan ən lard, a gadlarkhe ad ɖaka kə khulfen. Khulfen tsuguna a bədu bad zər bi.

²³ Khulfe 6alal da tə vak du6an tsugun, in jakva ude tsənga lav Yazhigəl katlgan tsugun. A mangan ad tlər ɖin, tləm gəmadu ad nuba khulfen. Yakhaya ɖərmək ɖərmək. Yakhaya kulənkəwakh kulənkəwakh. Yakhaya tsuguna kulkhəkərd kulkhəkərd.

Jakva lav dləghe ən gukh ləkam

²⁴ Ka gwidən Yasu ad kwara tərə tlərna jakv lav, ni, “ Tləksa gharazhigəla ghila ude tukhga khulf khwaran ən gukh sar.

²⁵ Ən tə sarte ən khən khar udakh, ka dala dadak tləghum sar ka tukhgan ad khulf dləgh ən gukh ləkamen. Ka təkaval sar.

²⁶ Dakala kə ləkamen yigan ad zər. Dləghen tsuguna, sawal ən khud.

²⁷ “Ka sagh li man tlər dadak gukhen da vak sar. Ka nəv itar tsin, ‘Dadməgha, atsuk khulf charan bakh tsa tukhga khən gukhaghena? A sawal ndar dləgh tsugun ən gukheni?’

²⁸ “Ka niya tsitar, ‘Dadak tlughumara kə man-gain.’ Ka nəv zar man tlərsar tsin. ‘Əna nagh kha dəgal tsəkənda da ndaddu ndadə də dləghena?’

²⁹ “Ka niya tsitar, ‘Au, wirva nalabin də kur ən ndaddu dləgha, ndədamado ba zəva ləkam tsugun bi.

³⁰ A dūwam, daka itar dagh zə ləkam, da tə sarte da tsəgdud ləkam. Ən tə sarten da kwaratra ka kə li da tsəgatsəg, farsafəg itar ndaddu dləgh chak, dzanəf itar, ngwadana itar, ndaghana itar. Ka dzanəf itar ləkam, dīyakdagh ud da kuvurar.’ ”

Jakva lav khulf Mastad

(Markus 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Ka gwidən Yasu ad kwaratra tlərna jakv lav, ni, “Tləksa gharazhigəl ngwadə khulf mastad, ai bəf udanen ka tukhgan ən gukh sar.

³² Tsakhənmina in khədikan ən khulfakh daghan. Ai da fətsawalina, dəkalina, ka in da nəga kə zikan ən tatak dəgakhe ən ngaḅ. Da nəga kə ufa zikan, ka da man məghakh dīkakh ən tə gwalakh sar.”

Jakva lav də khəpiyisti

³³ Ka gwidən batra tlərna jakva lava kə Yasu kwarne, “Tləksa gharazhigəla ndəkva yisti, ai

dzəgəf nus khədīkən, kə khwadum ən khəpi ləkam daram khəkərd, tləm tsiyif kə khəpiyen.”

*A manga Yasu ad tlər də jakva lavakh
(Markus 4:33-34)*

³⁴ A kwara tərkhai Yasu ad dəgakhana daghan kə dzakhava udakh də jakva lavakh. Na bən kwara tra lava ndək yan bi, akwa də jakva lav.

³⁵ Dəge a manga Yasu a righanəf ad dəge tsa kwarga Ishay tlayang. Avin,

“Da ngura ghay ka kə kwar lava də jakva lavakh.

Dəge tsa bəghanud gul farsafəg sar kə lard, da kwardu kwara kə.”

*A kwarga Yasu ad dəge ən tuku jakva lav dləghe
fətsal ən gukh Lekam*

³⁶ Ən tə khal kə, duwars dzakhava udakh kə Yasu, ka da da məgh. Ka saks kə furakh sar da vak sar. Nəv itar tsin, “Kwara kənkhe kwara dəge tuku jakva lav dləghe a fətsal ən gukh Lekam.”

³⁷ Ka ngawa tərkhai, niya tsitar, “Dadake tukhga khulf khwaran, ka Zər Ud.

³⁸ Gukh tsuguna in Lard. Khulf khwarana itar udakhe da daks da tləksa Yazhigəl. Dləgh tsuguna itar udakh ya Shatan.

³⁹ Dadak tlughume tukhga dləghena in wurdu. Sarta tsəg khiyena, in fitsa mbasa lard. Li tsəg khiyena itar zarbəlakh Yazhigəl.”

⁴⁰ Ndəkve dzakhud mas kə ndəgha ndəgh, da ndək yan fitsa mbasa lard.

⁴¹ Ka Zər Ud da bəlundagh bəla ka zarbəlakh Yazhigəlar, kə dzakha dzakha tsitar daghan dəge tsən bakh udakh da man khaip, zə daghan li tsən

man ngudi ngudi digitakh. Khutstral itar dēgal ən tləksar.

⁴² Ka tləvtərdagh itar da kara tsakai tsakai, vake da tudai tar də kərd tliḏ,

⁴³ ən tə yanən kə sart, da wuda liye kanadi ngwada fatsi ən tləksa Dad tar. Deghwa ude də tlim tsən lava, baru bəgin tlim.

Jakva lava də ləmane a bəghanud

⁴⁴ Tləksa gharazhigəla ghila ləmane a bəghanud ən gukh, ai mbəladu udan, ka gwidən bəghanan. Wirva khwadga, ka dala sakwdu ad dēgakh sare dinin daghan, ka sukwgan ad yanən kə gukh.

Jakva lava də chachad kur ndangan

⁴⁵ Dakhkana, tləksa gharazhigəla ghila zər ka-suke ən gat kurakhe ndanga char.

⁴⁶ Mbəladu tsin khwaran na kə chachad fang, ka dala sakwdu ad dēgakh sare dinin daghan, ka sukwgan ad ndangan ak chachad kuren.

Jakva lava də sika vai kilf

⁴⁷ Tsəguna, Tləksa gharazhigəla ghila sika vai kilfe bəlavdagh da dəlv, ai viyado ad kilfakh sikh sikh.

⁴⁸ Righif tsin, ka ndədado udakh da tə kalam gərdz, ndzakhgud, zaḅadalud khwarkhwaran na kə kilf, ḏidaghud da tughub, ka ḏiduwwud dēgal ade kwal khwar.

⁴⁹ Da nəga ndək yan fitsa mbasa lard. Da səgdagh zarḅəlakḅ Yazhigəl da takatak, kə zaḅadal ngudi udakh səgawal ən li kanadi udakh.

⁵⁰ Ka da tləvtərdagh tləva itar ad ngudi udakhen da kara tsakai tsakai, vake da tuwda itar də kərd tliḏ.

Wuliwa ləman zə mughuran

⁵¹ Ka ndidatərwal Yasu, “A katləga nagh kur dægakhən tsagduwud daghana?” Nəv itar tsin “Əm” A katlga kənd.

⁵² Ka niya tsitar, “Wirva yan dēghwa dadak tsagdu ndzikha ndzikh Mus, ai tsagardu wud kə nəga kə zər bəla tləksa gharazhigəl, ya ghila dadak mēghe a dzəgadal wuliwan zə mughuran na kə ləman ən vake bəgdin dəgakh sar.”

*A dūdud Yasu ən Kəs Nazarat
(Markus 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Udzala kə Yasu ən kwarakh inakhan na kə jakva lavakhen, ka duwars ad yanən kə vak.

⁵⁴ A do Yasu da kəs sar. Sa tsin da vaken, ka da da gud dzakhava Yakhudakh, ka farsan ad tsaga tərdu tsag kə udakh. Ka ndawatərəf kə liye a tsəngan. Avitar ma, “A mbələdu ən vara udan na dina kə kwalemləm ra? Tsəguna a mbələdu ən varin ndzədə man dæg ndawakakhani?”

⁵⁵ “Zər dadak tsakh mēgh na baina biya? Bab sar ba Maryam biya? Yakub, Yusuvu, Siman, zə Yakhud saghrakh sar baitar kina biya?

⁵⁶ Daghan dēghaw babakh sara ən gidən vak mar baitar biya? Ai a mbələdu dəvarin ad dægakhani?”

⁵⁷ Ka bazala rəv tsitar, ai nəv Yasu tsitar, “Itsa dəvara, nəg ndanga kə tlayang Yazhigəl. Ai uk ən dūdən ən kəs sar zə fəta sarud.”

⁵⁸ A manga ba də dæg ndawakakh ən vin char bi, wirva kud fadəghəro fəga tar.

14

*Əmtsa Yukhan dadak para ud
(Markus 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Æn tæ yanen kə sart, ka tsəna tsəna kə Khirudus Antifas dadake man tləksən Galili ad lave ən kwara udakh ən təghər kə Yasu.

² Ka niya kə li manara tlər, “Afka ina Yukhan dadak para uda. A tsiyavanəf ən ngitl. Yan kə mangan nəg də ndzəda manakh dæg ndawakakh.”

³ Wirva tsa kwarga Khirudus ad viga Yukhan kə kəda da sal, wirva Khirudi nus zər bab ghərsar Filibus.

⁴ Wirva tsən təkharə təkha Yukhan gwil yan kə Khirudus kwarne, “Kalkal ba pərd Khirudi tsin kə nəga kə nus sar bi.”

⁵ Tsa khənmina tsən nagha Khirudus ad kədga Yukhan, ai ka gədzgan ad di udakh, wirva a ɓanəf itar kwarne Yukhana tlayang.

⁶ Gwiyoğhər kə khəna vəge tsa yigdud Khirudusa, ka dzanda dugh Khirudi ad tsugw ən təvuk kə ghulabakhe sawal da vak khwadəg. Tsugwa sarna kə zəɗaru kə Khirudus char.

⁷ Wirva yan, ka manarkhai ad lanji zə wada kwarne, da barabəg ad itsauda dəge takadgin.

⁸ Təkən bab sara, ka shakhanəf ad dugh sar ad dəge da kwarin. Ka ni, “Ba ka bəgud ad ghər Yukhan dadak para ud ən mbanmban ən təvana kəven.”

⁹ Turug ghər kə shik, ai wirva wade a mangin da nəga kə dæg zhiru tsin ən təvuk kə ghulabakh sar. Ka kwargan ad barabəg ad dəge ən naghin.

¹⁰ Ka talal ad ghay da gud sala, əntlədəghər əntlud ghər Yukhan.

¹¹ Ka ɓardəghərud ghər saks ən mbanmban, ɓarud kə zər dughen, khalakyana ka ɓara kə bab sar.

¹² Ka saks kə furakh Yukhan da zəb gədzumba vəgha sar, ka khədfane itar. Ka dəgal tsitar kwararkhe itar kə Yasu.

A baghandal Yasu ad udakh dəb dliḡ

(Markus 6:30-44; Luk 9:10-17; Yukhan 6:1-14)

¹³ Tsəna kə Yasu ad dəge dzaughər də Yukhan, ka tsiyawal ən tə vinen ka da da Peryu, ka dəgal tsin da gida tukuda sar ən vake kwal nəg kə ud. Ai tsəna kə dzakhava udakh kwarne a dūda Yasu ad yanən kə vak, ka səgawal tsitar ən kəsakh, ka dəgala tsitar də sig da vake də Yasu.

¹⁴ Sawala kə Yasu ən peryu, ka nəghan ad dza-khava udakh zikən. Ka kwid nəv rəv tsin, tsuguna ka mbakha tərū ak li kwal yang ən tatak tar.

¹⁵ Bəlga kə khagw, ka sa furakh sar da vak sar, nəv itar tsin, “Vakna digi na tsawar bi, tsug-una a bəlga khagw. Duwatərs dūwa kə dzakhava udakhan dəgal kə saku dəg zuwa tsitar ən gədzar kəsakhan.”

¹⁶ Ka nəv Yasu tsitar, “Uda lava tsitar dəgal da tlərna vaki? Bamatra bəg ad dəge da zuwa itar.”

¹⁷ Ka ngawarkhe itar kwarne, “Uk dūmba brudi dliḡa zə kilf mits din kənd ən van.”

¹⁸ Ka ni “A nakam.”

¹⁹ Ka ndzakhanga ndzakhən tə dzuḡna niya kə udakhen. Ka bəf ad brudina dliḡ zə kilfna mits, ka lando də ghər da gharazhigəl, ka kwarara us tsin kə Yazhigəl. Ka kwachanan ad brudiyen baran kə furakh sar, ka bara furakh sar tsugun kə udakhen.

²⁰ A zuwaru daghan tar, baghala itar. Ka dza-khanəf furakh sar ad daghan dege təmgan. Ka raghanəf ad tughwbakh kəlatəm mits.

²¹ Ghwalvakhe zuwa a 6a itar dɔb dli6. A tugwana bud nughwasa zɔ zar bi.

*A dala Yasu ɛn tɔghɛr kɛ yu
(Markus 6:45-52; Yukhan 6:15-21)*

²² Mbasu tsitar ma, ka kwara tɛrkhe Yasu kɛ furakh sar kɛ daks da peryu, kɛ dɛgal tsitar ɛn tɛvuk da tɛ tlɛrna ghɛdzɛva gadzak. In tsuguna dlaɓɛn ghits ɛn tɛ vin, kɛ da kwarara kwaza kɛ udakh daks ndan, kɛ dɛgal tsin.

²³ Tɛkhal kɛ kwazana dzakhava udakh tsin, ka dugo tsin da tɛ ghuɓ kɛ dɛgaw tukuda tukud. Bɛlga kɛ khagwa, ɛn vin tɛkuda sar.

²⁴ ɔn tɛ yanen kɛ sarta, bita pɛr yu zɔ ghay gɛrdz. Uk kadakada kɛ ghɛdkuta yu ad pɛr yuwen. Wirvɛn tlɛg tlɛga fud ad pɛr yuwen da tɛlg.

²⁵ Kalkal karfi khɛkɛrdɛ ghɛr kɛdl, ka sagh Yasu da vak furakh sar, ɛn dɛgɛn tɛghɛr kɛ yu.

²⁶ Nɛgha kɛ furakh sarna ad dɛga tsin ɛn tɛghɛr kɛ yuwa, ka gadzɛf itar char. “Ude sawal ɛn tɛ fik,” nɛv itar. Ka khula tsitar wirva gɛdz.

²⁷ Tɛvin tɛvina, ka kwaratɛra lava kɛ Yasu kwarne, “Tukhwamfɛkhe tukha, i ka fɛka, gɛdzmbiya.” Niya tsitar.

²⁸ Ka nɛv Bitrus tsin, “Dadzikan, ai da khin, khaya kanɛf khaya dɛgɛn tɛ ghɛr kɛ yu, kɛ saks da vakagh.”

²⁹ “Ausɛga,” nɛv Yasu tsin. Burkhwit ka tsiyawal Bitrus sɛgawal ɛn peryuwen, ka farsa dɛga tsin ɛn tɛ yu, dɛgal da vak Yasu.

³⁰ Ai vazga tsina a tsiyif fud dɛ ndzɛda char, ka gɛdzɛf, ka farsa yu ad ndɛga ndɛg. Ka khula tsin, “Dadzikan katka katka” Niya tsin.

³¹ Təvin təvina ka talal Yasu ad dəv sar, ka viyado səgo. Ka niya tsin, “Kha dadak khətsa fadəghəro fəg, wudə lava kwal khayakəf tsəkhi?”

³² Da kə Yasu zə Bitrus da peryuwa, ka ləbukw nəv fud.

³³ Ka dabanəf furakh sare tsən Peryu ad Yasu. Ka nəv itar tsin, “Zər Yazhigəl kha kadikadi.”

A mbandu Yasu ad li kwal yang ən khay Janisarat

(Markus 6:53-56)

³⁴ Ghədzəvarghəra tsitar ad dəlva, ka sa itar da əntla khay ya Janisarat.

³⁵ Ai katlga kə li kəsen kwarne, atsuk Yasu, ka bəl ghay tsitar kə kwarara kwara kə itsawar əntla khaya kəsen daghan. Khalak yana ka zaḡardəghər udakh kəsen ad daghan liye kwal yang.

³⁶ Ka tatlga itar, kə khaya tərənəf khaya kə liye kwal yang kə gəma itsa ghay gabag sar. Daghan li gəma ghay gabag sara, a mbakhu itar.

15

Dəgakhe a tsagdu dzidzakh

(Markus 7:1-13)

¹ Dud ən kwarina, ka sasəg kə yakhaya kə Farisakh zə yakhaya kə li tsagdu ndzikha ndzkh Mus ən Wurshalim, da vak Yasu. Ka ndidarwal itar kwarne,

² “Udā lava kə zar bəlakhagh ən kala ndzikhe a bəga dzidzakhəndi? Wirva na itar ən par dəv kəda zu kaf ndəkve tsagdu dzidzakhənd bi.”

³ Ka ngawa tərkhay Yasu kwarne, “Udā lava tsəkur ən kala ndzikha ndzikh Yazhigəl, uk ən gatars kə dəge tsagdu dzidzakhura kuri?”

⁴ Afka nəv Yazhigəla, 'Farghərfəg kə dadagha zə babagh.' Tsuguna ni, 'Itsawar ən lakhga dad sar zə bab sar, kədgud kəmts.'

⁵ Ai ən tsagdutsaga kur kwarne, 'Da nəg dəge nagha udan ad məlaru məla kə dad sar zə bab sar din, "Ai ka avin tsugun, daghan dəge tsa da mbəladu kur ən vakar, a barkhe ka kə Yazhigəl."

⁶ Wirva yana, atsuk barari ba məlaru məla kə dad bi nikur.' Wirva yan, a nandal kur lav Yazhigəl kə bat, kə nəghda gatars kə ndzikh ndzikhur.

⁷ Kuram ngudiyakhan. Kalkal dəge tsa kwarga Ishay tlayang ən təghər tsukur. Kwarne,

⁸ " 'Udakhanna digi, uk ən fakghəra də ghay itar. Rəvakhud tara bita zə kə.

⁹ Ən dəba ka buti itar.
Ən tsagdu ndzikh ndzikh udakh itar.
Ən dleva lav Yazhigəl.' "

Dəgakhe ən naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl

(Markus 7:14-23)

¹⁰ Khala kə yana, ka dəkhtərkhay Yasu kə dza-khava udakh, niya tsitar, "Bambəg tlim, ka di-yarsa kur.

¹¹ Dəge ən da da ghay bən naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl bi. Dəge ən səgawal ən ghay kə dadak sar ən nandala kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl."

¹² Ka saks kə zar bəlak sar da vak sar, nəv itar tsin, "Tsa tsəkha kwarne a bazala rəvakhud kə Farisakh tsənga tsitar lavana kwarga kha?"

¹³ Ka ngawatərkhai Yasu tsitar, “Itsera kə ufe Dadar ən gharazhigəl ba kə njivgan bi, ka da ndad̄du ndad̄ud kutskuts.

¹⁴ Duwamatərs d̄u, ngulfakh itar li mədlara d̄ul kə ngulfakh. Daka ngulf ən mədlara d̄ul kə ngulfa, afka bərdagha tara da mbəda itar dəgdagh da fika.”

¹⁵ Ka nəv Bitrus tsin, “Kwara kənkhai kwara dəge tuku jakva lavan.”

¹⁶ “Atsuk dakhkana ghərur tsuguna a katlga ba kur biya?” Nəv Yasu tsitar.

¹⁷ “Ən tsa bakh kur kwarne, d̄eghwa d̄əge da da ghay kə udan, ən dəgdagh da khud̄ sar, kə d̄əg mbasa ka da səgawal ən vəgh sara?.

¹⁸ Ai d̄əge səgawal ən ghaya ən səgawal ən rəvakhud̄. In d̄əgakhe ən naud kə kwadlamb ən təvuk Yazhigəl.

¹⁹ Afke ən səgawal ən rəvakhud̄ ngud̄i ngud̄i d̄aya ghəra. Ndək za kəd̄ saf̄a uda, gwaragwara, ərd̄a, gəla, dlaghawa fil̄a zə bazardu d̄akha kə ud.

²⁰ Ina d̄əgakhe ən naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl. Ai zu kaf d̄ə d̄əv kwal paran ən t̄ə d̄əva d̄ə ndzikh ba da naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl bi.”

Fadghərofəga nusen

(Markus 7:24-30)

²¹ Duwars kə Yasu ad yanen kə vak, ka dal da əntla khaya kəsakhe khəfa d̄ə Taya zə Sidom.

²² Dzagwdlam, ka sa nusen dugh ya Kanan ən gidən khayen da vak Yasu. Ka tuwa tsin kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, ziwakdal ziw. Ən bara dlād̄ sədikw bəzan kə dughwar char.”

²³ A kwararkhe ba Yasu ad tsauda kə nusen bi. Ka saks kə furakh Yasu da takada takad̄ ad Yasu.

Nəv itar tsin, “Lakwars lakw, wirvən gatakiyams gat, ən mbakiyama mbəg də tu.”

²⁴ Ka ngawa tərkhə Yasu, ni, “Uk a bəlokondagh wirva udakh ya Izraile a zadgan ud.”

²⁵ Ai ka saks kə nusen da təvuk sar, kəlgan ad juguv. “Dadzikana, mələku məla.” Niya tsin.

²⁶ Ka nəv Yasu kə nusen, “Ən manawa ba bəf ud kaf zara, ka barud kə ghədakh bi.”

²⁷ Nəv nusen tsin, “Lave kwarga kha na kalkal Dadzikan. Ai tsuguna, ghədakha ən zuwa zuwa itar, ad kwacha kafakhe balal ən tə vələngakhe ən zuda li məghakh ad kaf.”

²⁸ Ka ngawarkhe Yasu, niya tsin, “Awara nusna, fadəghəro fəgagha nəg də ndzəd, da manakha manud dəge nakh.” Ən tə yanən kə sarta, ka mbu dugh sar ən təvin təvin.

A mbakha tru Yasu ad udakh zikən

²⁹ Duda kə Yasu ad yanən kə vak, ka dəgal tsin diwa kalam dəlva Galili. Khalak yana ka ngalo da tə gil nndzəgan.

³⁰ Ka saks kə udakh zikən da vak sar. Zaḅardəghər itar də ghurdikakha, zə ngulfakha, zə li əmtsa kalam vəgha, zə təngakha, zə chaləm li kwal yanga zikən. Ka bakhga itar ən təvuk sar. Ka mbakha tru.

³¹ Ka ndawatrəf kə udakh vazga tsitar ad li kwal təkha kə kwarga lava ən kwarghai itar. Li mətəsa vəgha ka a mbakharu, ghurdikakh ən dəga itar, ngulfakh ən nəgha nəgha itar. Ka fərgħər itar kə Yazhigəl Izrail.

A baghandala Yasu ad ud dəb ufaḁ (Markus 8:1-10)

³² Dud ən kwarina, ka dākhtərkhai Yasu kə furakh sar saks da vak sar. Ka niya tsitar, “Ən ziwardal ziwa ka kə dlama khan, wirva khəkərd khana tsitar ən vakar, tsuguna na dæg zuwun vak tar bi. Nagh ba ka daks tsitar də way bi, wirvən təkha itar kə dīghər khar ən tə dūl daks da məgh.”

³³ Nəv furakh sar tsin, “Ən təghal ndəkina, da mbəladu ən makiyam ad dæg zuwe da təkhud kə batran kə udakh pakina ra?”

³⁴ Ka ndidatərwal Yasu kwarne, “Ngərwa brudiye din kur ra?”

Ka nəv itar tsin, “Dumba udif zə mbisan na kə kilfakh.”

³⁵ Ka bətra kə dzakhava udakh kə ndzakhga ndzakh ən tə khay.

³⁶ Ka bəf ad dumba brudiyen udif zə kilfakhen, kwararkhai ad us kə Yazhigəl, ka kwachanəf, baran kə furakh sar. Ka bara furakh sar ad brudiyen zə kilfakhen kə udakh.

³⁷ Itsawara a zuwa, a baghala itar. Ka dza-khanəf furakhen ad dæg zuwe a təmgan, tugwəb udif reghan.

³⁸ Udakhe zuwa ruwa, a bə itar ghwalvakh dəb ufad. A kədlga bud nughwasa zə zara bi.

³⁹ Ən tə khal kə dūwatərs dūwa kə Yasu ad dza-khava udakh, ka da da peryu, ka dəgal da əntla khaya ya Magadan.

16

*A ndiḡga udakh ad Yasu kə mana tra dæg
ndawakakh
(Markus 8:11-13; Luk 12:54-56)*

¹ A sa Farisakha zə Sadukiyakh da vak Yasu kə nəghda kurakura tsitar. Ka ndidərwal itar kə mana tra zikan na kə dæg ndawake da mädla din kwarne a saudagh ən gharazhigəl.

² Ka ngawa tərkhai ni, “Da däm fatsi da ɓəl, da ka nəgha tsəkur khas khas ən tə gharazhigəl, ka nikur, ‘Yauwa, na yu da təda bi.’

³ Da ka səgo gwisəl zə ghabag, da nəgha tsəkur khas khas ən tə gharazhigəl, lusəf kes, ka nikur ‘Da təda yu khan.’ Təkha kur kə tsan ad dægakhe da dzaughər ən tə dəwa də gida kə fef gharazhigəl, wur ka təkha ba kur kə katlga däge ən tuku jakəvakh manasar kə kwargəna bi.

⁴ Udakh kwargəna li kwal khayanəf də Yazhigəl itar, kəladakh tsugun. Na kur nəgha dæg ndawak, ya na bud da mädla kura tlərna dæg ndawak bi, akwa dæg Yunan.” Khalak yana ka duwatərs Yasu, dakaval sar.

*Yista Farisakha zə Sadukiyakh
(Markus 8:14-21)*

⁵ Darghəra tsitar da tə tlərna ghədzva gadzak dəlv, ka dzamana furakh sar kwarne a mbitsa tərghər səgawal də brudi.

⁶ Ka nəv Yasu tsitar, “Dem nikur, ya tsukwamana ghər də yista Farisakha zə Sadukiyakh.”

⁷ Ka farsa dayakavu lav tsitar ən tatak tar kwarne, “Wirve a ɓadal ba kiyam ad brudi bi nagh ən kwarin adina?”

⁸ A katlga Yasu ad däge tsən kwara itar, wirva yana, ka ndidatərwal kwarne, “Uda lava tsəkur ən dayakavu lav ən təbur kwarne, wirva na kur də brudi biyi? Kuram li khətsa fadghərofəg.

⁹ Dakhkana a katlga ba kur biya? A mbitsa kur ghærkh sarte tsa baghandala ka udakh dæb dli6 (5,000) dæ dumba brudi dli6a? Tughwb ngærwa a dzanæf kuram ake tæmgani?

¹⁰ Awana æn sarte tsa baghandala ka udakh dæb ufa6 (4,000) dæ dumba brudi udif. Tughwb ngærwa a dzanæf kuram ake tæmgani?

¹¹ U6a kæ mangan tsækur kwal katlgan kwarne æn kwara kura lav æn tæghær kæ brudi ba ka biyi? Æn kwara kura kwarne tsukwamana ghær dæ yista Farisakh zæ Sadukiyakh kæ.”

¹² Ka katlga furakh sar kæ Yasu kwarne, æn kwaræn tæghær kæ yiste æn 6iyud æn brudi bi. Tsukwamana ghær dæ yisti na tsæn kwarina, atsuk æn kwaræn tæghær kæ tsagdutsaga Farisakha zæ Sadukiyakh.

*A mædla na Bitrus kwarne Yasu in Masikhu
(Markus 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Soghær kæ Yasu da kæs ya Kesariya Filibiya, ka ndidatærwal kæ furakh sar kwarne, “Warek ka Zær Ud vek udakh ra?”

¹⁴ Ka næv itar tsin, “Av yakhaya Yukhan dadak para ud, av yakhaya Ili tlayang, av yakhaya tsuguna Irmî tlayang, awana fang æn tatak tlayan-gakh.”

¹⁵ Niya tsitar, “Ai kur ma, warek kavek kuri?”

¹⁶ Ka ngawarkhe Siman Bitrus kwarne, “Kha Masikhu, Zær Yazhigæl dadak saf.”

¹⁷ Ka næv Yasu tsin, “Dadak bark kha Siman zær Yukhan, wirva a sakha diwa ud dæg sig ba ina kæ jir bi. Dadare æn gharazigæl kæ kwara khai.

¹⁸ Ni æn kwarakha kwara kæ, kha Bitrus, færa6 khæ, da 6ælæn tæ kha ka dæ kur khægar, dæge æn tuku

kur khøgena, itar udakhe da fadghərofəg ən tə kə. Ai kwal da təkha kə ndzəda mətsa kə manar khai tsaud.

¹⁹ Da bakha bəg ka dəg tusa nga gud tləksa gharazhigəl. Tsugun, dəghwa dəge kwal khayanəf tsəkha manaman ən lard, nabud da manaman ən gharazhigəl bi. Dəghwa dəge ən nakha manaman ən lard, da mana ndəkyan ud ən gharazhigəl.”

²⁰ Ka ndədətərnəf Yasu ad tlim kə furakh sar char kwarne, kwarara ba itar kə itsawar kwarne ka Masikhu bi.

*A kwarga Yasu ad khulf dlad zə əmtse da manin
(Markus 8:31; 9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Tsiyif ən tə yanen kə sart, ka farsa Yasu ad kwara tra kwara tsin kə furakh sar kwarne, “Barari dəgal tsin da Wurshalim, kə khəb dladakh sikh sikh sikh ən dəv kə maludakh zə zikzikanakh kə zil kəsakh zə li tsagdu nzdikha nzdikh Mus. Ka da kədke kədud, fitsa khəkərda da tsiyaka tsiyud.”

²² Ka ndədala Bitrus ad Yasu da te kalam, ka farsan ad tavarghər di kwarne, “Tsandu tsəg Yazhigəl ad yan, Dadzikan. Da dzoghər ba yan də kha tsa khədikən bi.”

²³ Ka gwiyaḟkhe Yasu ka niya kə Bitrus, “Tsiyak- val tsiya kha Shatan. Kur khətingəd khən təvukar, wirva ḟaya ḟaya na, ḟaya ghər ud dəg sig, dəg Yazhigəl bi.”

²⁴ Ka nəv Yasu kə zar bəlakh sar, “Dəghwa ude nagh gataks gat, barari ḟuda way ghərsar tsin. Tsuguna ka bəḟin ad ufa khərta sar, kə gataks gat.

²⁵ Wirva dəghwa ude na kat safa sar, da bəgh. Ai dəghwa ude khayanəf bəghən safa sar wirva kə, da mbəladu mbəl.

²⁶ Uḏa dæg sige da gəmadu udan, da gəmaduwin dægakhe ən lard daghan, tsuguna bəghalən safa sari? Uḏa däge təkha udan kə bədu kə varda safa sari?

²⁷ Da səgadagh ka Zər Ud ən ndanga Dadar zə zarḅəlakhe ən gharazhigəl. Khalak yana, ka da bara dæg siga sar ka kə itsawar, kalkala däge a mangin.

²⁸ Ən təkha kura təkha kə, nəg udakhe ən ghitsən van, liye kwal da əmts, khekwa nəgha ka itar ka Zər Ud, ən səgdagh ka ndək shik.”

17

Mbədva vəgha Yasu ən khuḅ

(Markus 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Təkhəl kə khəna unkwakh kə kwarga kwara kə Bitrus kwarne Yasu in Masikhu, ka zəḅəf Yasu ad Bitrus, zə Yakub, zə Yukhan zərbab Yakub. Zəḅtro da tə tsəḅan na kə khuḅ. Uk itar kalti ən vin.

² A mbədfəkhe vəgh Yasu ən di tsitar. Ka wuda vakdi sar ndək fatsi, tsuguna nala kadlangakh sare a taləmin kə madakw təl.

³ Ən təvin təvin, ka nəgha kə zar ḅəlakhana də Mus tlayang zə Ili tlayang ən kwar lav itar zə Yasu.

⁴ Ka nəv Bitrus kə Yasu, “Dadzikan, khwaren nəg kənda van. Da khayanəfkə, da manga mana ka tsikw khəkərd ən van. Fang tsəkha, fang kə Mus tlayanga, fang kə Ili tlayang.”

⁵ Madəv Bitrus ən kwar lava, ka sodagh ghwike ən wud tərdləm da təghər tsitar. Khalak yana, ka tsəna tsəna tsud ad kwind səgawal ən ghwiken kwarne, “Zəraren ən waya kə, ən tsən zəda sar ka char. Tsəna maru tsən.”

⁶ Tsəna kə furakh sar ad yanen kə kwində, ka gədzatrəf char, ka khəmbga itar da khay.

⁷ Ka sa Yasu, tapa tərkhəi avin, “Tsiyaməf tsi, gədzam bi.”

⁸ Kapanəf tsitar ghəra, aghba itsawar ən vin bi təma Yasu kitakul.

⁹ Madəv itar ən səgadagh ən ghuḅen, ka ndəfaternəf Yasu ad tlim kwarne, “Kwarama tra ba kə itsawar ad dəge nəgha kur bi, khəkwa tsiyanəfud ka Zər Ud ən ngitl.”

¹⁰ Ka ndidarwal furakhan na kə Yasu kwarne, “Ai udə lava kə li tsagdu ndzikhə ndzikh Mus ən kwarne, barari khəkwa Ili tlayang da farsa səgadagh ndan, kəda səgadagh kə Masikhuwi?”

¹¹ Ka ngawa tərkhəi, “Kalkal da səgdagh kə Ili tlayang, kəda dika itsauda kə nəga kalkal ndan.

¹² Ən təkha kura təkha kə, audzala Ili ən sodagh səg, a katlga ba itar kwarne in bi. A manarakhe itar dəge ən nəgha reva tar. Da khəḅa ndək yan ka Zər Ud tsugun ad dlad ən dəva tar.”

¹³ Khalak yana ka katlga zar ḅəlakhana kwarne, atsuk ən kwara tra lav ən təghər kə Yukhan dadak para ud.

*A mbandu Yasu ad zərə ən gida wurdu ən vəgh sar
(Markus 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Sodagh tsitar ən tə khuḅen da vake də dza-khava udakh, ka sasəg kə udanen da vak Yasu, kəlga ad juguv ən təvuk sar. Ka ni,

¹⁵ “Dadzikan, manga kwidkwidərva zəraran. Nəg fudən vəgh tsin, tsuguna ən bara dlad char. Ngərwa siga tsin ən ḅala dəgdagh da kar zə yu.

16 A ɓala ka da vak zar bɛlakhagha, a piyatɔrwal mbambɔg.”

17 Ka ngawarkhai Yasu kwarne, “Kur udakh kwargɛn, li kwal dɔ fadɛghɔrofɔg, kur mbɔrshakhan. Ki da zulu pak uɗa tsɛka zɔ kuri? Ki da bɛga pak uɗa tsɛka rɛv dɔ kuri? Bakhɔghɔr ɓa da van, niya kɔ dad zɔren.”

18 Ka tavarghɔr Yasu ad di kɔ wurduwen, ka sawalɛn zɔren, tɔvin tɔvina ka mbu.

19 Ka saks kɔ furakh Yasu da vak sar ɛn sarte tɔkuda sar tsin, ka ndidɔrwal itar, “A piyakɛndɔwala ndar lakwdu wurduweni?”

20 Ka ngawa tɔrkhai Yasu kwarne, “Wirva a khɛtsa fadɛghɔrofɔgur. ɔn tɔkha kura tɔkha kɔ, da tsa nɛg fadɛghɔrofɔgur khɛdikɛn ndɔk khulf mustad, tɔkha kur kɔ kwararkhe kɔ ghuɓna kwarne, ‘Tsiyin dɔgal van, da tɔ tlɔrna vak’, tsuguna ka da tsi. Na dɔge tɔkha kɔ piyakurwala bi.”

21 “Afka khulf ina kɔ sɔdikw bɔzana tɔkh ba kɔ sawala bi, khekwa dɔ dɔgawa zɔ zɔɓ ndɔl da sɔgawalin.”

A gwidɛn Yasu ad kwar lav ɛn tɔghɔr kɔ ɔmtsa sar (Markus 9:30-32; Luk 9:43-45)

22 Dzafkhai kɔ Yasu zɔ furakh sar ɛn ɔntla khaya Galili, ka nɔv Yasu tsitar, “A khɔrzɔgud da bɔkdu bɔg ka Zɔr Ud, da dɔva udakh.

23 Da kɔd ka kɔɗa itar. Fitsa khɔkɔrɗa ka da tsiya ka tsiyud.” Ka kɔɗatɔrkhe ad vɔgh kɔ furakhna char.

Pɔl khadama Fɔta Yazhigɔl

24 Sa kɔ Yasu zɔ furakh sar da kɔs Kafarnakhum, ka saks kɔ li chau khadama Fɔta Yazhigɔl da vak

Bitrus, ka ndid̄arwal itar, “Nabakh dadak tsagdu lavur ən pəl khadama Fəta Yazhigəla?”

²⁵ Ka ngawar khai Bitrus kwarne, “Ən pəla pəlin gəna.”

Da kə Bitrus da məghen, ka farsa Yasu ad kwarara lav, “Uda dayaghəragh ən təghər kə ndid̄eni? Ən chawun vakəng shikakh lard na ad khadama ləman awana khadama gidadi? Ən vak zar tar naghə, ən vak kəstəlakh khi?”

²⁶ Nəv Bitrus tsin, “Ən vak kəstəlakh.”

Ka nəv Yasu tsin, “Ai da ndəkyanin, a mədlanan kwarne na zar tar ən pəla pəla bi.”

²⁷ “Ai khek bazatərdu tsəki ad rəva, dəg dəgal da tə ghay dəlv, taldagh tala khilga vi kilf da dəlv. Ka nguranəf kha ghay kilfe a viga kha chak, da mbəladu mbəla kha lotus ai da tlala kə pəl khadam-aghə zə dəgar. Bəfba, pəla tərkhəi pəl.”

18

Warek zikan daghan ən tləksa gharazhigəli?

(Markus 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ən sartenan, ka sa furakh sar da vak Yasu ka ndid̄arwal itar kwarne, “Warek zikan daghan ən tləksa gharazhigəli?”

² Ka dakhga Yasu ad zər khədikan, ka ghitsanan ən təb tar.

³ Ka ni, “Ən təkha kura təkha kə, da mbəffəkhe ba gidur nala kur ndək zar mbisan bi, na kur da daks da tləksa gharazhigəl lingling bi.

⁴ Itsawar ən gulandagh ghərsar ndək zər khədikanən, in zikan daghan ən tləksa gharazhigəl.

⁵ “Daga ude chauga zər khədikan ndək inan wirva kə, ka chaukayin.”

⁶ “Ya digi, deghwa ude a ba ad fang ən tatak zar mbisan, liye fadəghəro də kə, da man khaip. Adara ngudəfəməd vər pəkhən kwind sar, ka tləvdagh khud da dəlve chalangw.”

Dəgakhe ən bakh udakh da man khaip

(Markus 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁷ “Dangwa kə udakhe ən lard. Wirva dəgakhe da bakh udakh da man khaipa, ən lard itar. Ya dangwa kə dadake da saks dəgakhan ən tə dəva din.

⁸ Da dəvaghə awana sigagh ən bəg khan da man khaip, əntlədukha, tləvars khə. Adara daks də dəv kitakul, awana sig kitakul kha da safə kə ngəd, təghər kə tləvəkhədagh də dəvakhagh, awana də sigakhagh bərdagh, da kare kwal nəg ən mətəsa kə ngəd.

⁹ Da wur diyakhagh ən bəg khan da man khaip tsugun, ndədadal kha, tləvars khə. Adara daks də di kitakul kha da safə kə ngəd, təghər kə tləvkhədagh də di bərkədagh da kare kwal nəg ən mətəsa kə ngəd.”

Jakva də tuwaghe a zadgan

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Tsukwamana ghər, khayamanəf ba nena itsa fang ən təb kə zar mbisana khana bi. Wirvən təkha kura təkha kə, zarbəlakh Yazhigəl tar ai ən gharazhigəl, tsika fatsi ən nəgha nəgha itar vakdi Dadare ən gharazhigəl.

¹¹ Wirva ka Zər Ud a saudagh da kat liye a zadgan kə.

¹² “Uda dəya ghəruri? Da nəg ude də tuwaghakh dərmək (100), da ka zadga kitakul ən təb tar, nabakhin da duwars kul vaslambad ghərf

vaslambad (99) nən kus kə ghuḇe zighwda itara? Kə dəgal da gat kitakule zadgana?

¹³ Ən təkha kura təkha kə, da mbələdu win ad kitakulen, khwadge da manin ən təghər kə kitakulən, da malamala ad dæg kul vaslambad ghərf vaslambade kwal zadgan.

¹⁴ Ndəkyan tsugun, khayanəf khaya Dadurən gharazhigəl ba zadə kə itsa fang ən təb kə zar mbisana khana bi.”

Da manakhai udan ad ghaz

(Luk 17:3)

¹⁵ “Da manakhai sukwttagha ad ghaz, ka dəgal kha da vak sar, kwarkhekha ghaza sar ən təbura mits mits. Da tsənkhayin, a guyondəghər kha sukwttagh saks.

¹⁶ Ai da tsənkhe bin bi, ka gwidən dəgala kha da vak sar zə ud fang. Wirva a kwarga lav Yazhigəl kwarne, ‘Itsera kə lave a ndazhana ud mitsa zə khəkərd, a mədlanan kwarne lavena jir.’

¹⁷ Da kalwalin kə tsəntər tsən, ka kwararkhe kha ke li gata daghan. Kə dægmbas, da kalwalin kə tsən lav li gaten daghan, ka nandala kha ndək liye kwal tsa Yazhigəl, awana ndək dadak chau khadam.

¹⁸ “Ən təkha kura təkha kə, daghan däge kwal khayanəf tsəkur manaman ən lard, na bud da manaman ən gharazhigəl bi. Daghan däge khayanəf kur manaman ən lard, da mana manud ən gharazhigəl.

¹⁹ “Ən gwidən kwara kura kwara kə, da khayanəf ud mits ən təbur ən lard, ən tə ghər kə däge a takadga itar, da manatra mana Dadare ən gharazhigəl.

20 Wirva daghan vake dzafkhai ud mitsa zə khəkərd ən dakhə, ən vak tar kə.”

Jakva vəḅə kwal nəg ən bisara ghaza kə ud

21 Ka sa Bitrus da vak Yasu, ndidarwal kwarne, “Dadzikan, da ka manakhaka ghaza sukwat, sig ngərwa da bisakhara ki? Sig udif nagh?”

22 “Ka ngawar khai Yasu kwarne, uk udif siga bi, udif udif sig kul udif.

23 “Wirva yan, da təkhd kə kurana tləksa gharazhigəl də shike ən nagh kədla ləmanakh sare ən dəv kə vəḅakh sar.

24 Farsa kə shiken ad kədla kədla, ka ḅardəghər ud ad ude gatarsin də gəməw kwaḅ talenti dəḅ kəldək (10,000), ai kwal da təkha kə udanen kə pelgan mbasu ba də gida sar ən lard bi.”

25 “Piyarwala kə pələpəl, ka kwarga shik kwarne, sukwamdu sukwa də udanen, zə nus sar, zə zar sar, zə daghan dəge dinin, kə nəghda pelda gəməwen din.”

26 “Ka diktliḅ kəlga vəḅen ad juguv ən təvuk kə shiken, ən takadā takadā kwarne, ‘Bakai rəv, da pələkha pəla ka itsaud.’

27 Ka ziwardal shiken kə vəḅen, ka ḅəlars, bisarnan ad gəməwen.

28 “Sawala kə vəḅen ən fəta shiken, papatl ka gamga itar ze tsaghw man tlər sare ən gatarsin də gəməw kwaḅ dinari dərək (100), ka vigan ən makular, niya tsin, ‘Pələkai pəla gemaware ən gatakhs kə.’

29 “Ka diktliḅ kəlga tsaghw man tlər sar ad juguv ən təvuk sar, ən takadā takadā kwarne, ‘Bakai rəv, da pələkha pəla kə.’

³⁰ “Kalwala kə 6isara 6is, ka 6al dəgal da gud sal, khekwa pəlarkeyin ad gəməw saren ndan.

³¹ Nəgha kə chaləm zar man tlər ad dəge dza-ughər, a zədätru ba lingling bi. Ka dala itara, kwararkhe itar kə shik, ad dəge dzoghər daghan.

³² “Ka 6əlandala shik kə ɖakha dəghər və6ena tsa chak. Sa tsin, ka nəv shiken tsin, ‘Kha ngudɪ və6ən. A 6isakhana ka ad daghan gəməwe ən gatakhs kə, wirva takadke khə.

³³ Atsuk ən təkə ba kha kə manga kwidkwidəreva tsaghw man tləragh, ndəkve manga ka kwidkwida revagh biya?”

³⁴ A bazala rəv kə shik char, ka batrəm shik ən dəv kə li ən tuk gud salen, bara bəg itar dləd, da tə sarte da pəldin ad gəməw kwa6 na daghan.”

³⁵ “Da mana ndək yan Dadare ən gharazhigəl, ak itsawar ən kur ai kalwala kə 6isara kə zərbab sar, ən revakhud sar.”

19

A tsagdu Yasu ad lav ən təghər kə pəcha səb (Markus 10:1-12)

¹ Udzala kə Yasu ən kwar dəgakhana, ka duwars ad əntla khaya ya Galili, ka dal da ətla khay ya Yakhudi, ai ən tə ghədzəva gadzak zagh Urdu.

² Zikən udakhe a gatars, ka mbandu ad liye ən tukw kuz ən vin.

³ Ka saks kə yakhaya kə Farisakh da vak sar, kə nəghda gat ghaza sar tsitar. Ka ndidarwal itar kwarne, “A khayanəf nagh ndzikh khənd ad təkaghəra kə ud ze nus sar, ən tə itsera kə dəge kwal nagh tsina?”

⁴ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Atsuk a tugwa bakh kur ən kadkad ən vake tsən kwarin kwarne, dadake tsa vərđtərkhe vərđa gul farsafəga larda, ‘A vərđtərkhe kə zila zə nusa?’

⁵ A kwarga Yazhigəl tsugun kwarne, ‘Wirva yan digi, da đuwar đuwa udan ad dad sar zə bab sar kə khəmbarvan kə nus sar, kə nəga tsitar bərdagh kə ud kitakul.’

⁶ Wirva yana, aghba dlaitar də ud mits bi, a narala kə ud kitakul. Wirva yan, dəge a matlanəf Yazhigəl, khayənəf ba ud ad təkə təkə bi.”

⁷ Ka ndidərwal Farisakhen kwarne, “Ai udə lava kə Mus tlayang a bədu ad ndzikha ndzikh kə ud kə bədu kadkad təkaghəra zə nus sar, kə dəgala tsini?”

⁸ Ai ka ngawa tərkhai Yasu niya tsitar, “A khayakurnəf Mus tlayang ak təkaghəra zə nugh-wasakhur, wirva bəngbəng revakhudur kə man-gan, ai gul ən tə farsafəga tsa ndək yan bi.

⁹ Ai ən kwara kura kwara kə, daga ude təkaghəran zə nus sar, da wirva a tləghər ən man gwaragwar bud bi, da đuwın ad tlərna nus tsugun, gwaragwar ən manin zə nusen.”

¹⁰ Ka nəv furakh sar tsin, “Da ka ndək yan gidən təb kə ud zə nus sara, atsuk gidə kwal nus kaw.”

¹¹ Ai ka nəv Yasu tsitar, “Daghan ud bən təkha kə bənəf lava nən kwara kur bi, khekwa liye a khayətərnəf Yazhigəl kə nəga ndək yan.

¹² Nəg dəgakhe da bəg chaləm ghwalvakh kwal da zəb nus. Wirva nəg liye a yakhtər khaiyud ndək yan. Nəg liye udakh kə natərala ndək yan. Yakhaya tsuguna itar kə nandala ghərtar kwal da nəg da zəb nus, wirva tlər tləkəsa gharazhigəl. Daga ude khayənəf də lava na, chawin.”

*A batərghər Yasu ad bark kə zar mbisan
(Markus 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Khalak yana, zaḡardəghər yakhaya kə udakh ad zar mbisan kə Yasu, kə nəghda batərghər dəv tsin, kə takad Yazhigəl wirva itar. Ai ka tav di kə furakh sar ən tə li zaḡado zaren.

¹⁴ Ka nəv Yasu kə furakh sar, “Duwamatərs zar mbisan saks da vakar, tsuwamatra bi. Wirva tləksa gharazhigəla dəg udakhe ndək zar mbisanakhan.”

¹⁵ Ka bakhatərghər ad dəva, ka takadgan ad Yazhigəl kə batərghər bark, ka dakaval ən vin.

*Dakhwale dadak tləwandal
(Markus 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Dud ən manin, ka sa udanen da vak Yasu niya tsin, “Maləm, uḡa dəg khwarane barari da mana ka kə gəmadu safa kə ngədī?”

¹⁷ Nəv Yasu tsin, “Uḡa lava tsəkhən ndidəkwala ndidən təghər kə dəge khwarani? Afke uk Yazhigəl kitakul khwarana. Ai da ka da nakha gəmadu safa kə ngəd, ka tsufanəfkha ndzikha ndzikh Yazhigəl.”

¹⁸ Ka ndidarwal kə Yasu, “Irən ndzikha ndzikhen ra?” Ka ngawarkhe Yasu, “Kəd ba safa ud bi, a ḡuwa gwaragwar, a ḡuwa man gəl, a ḡuwa dləgh fil,

¹⁹ farghər fəg kə dadagha zə babagh. Tsəguna waya tləghər witəghagh ndəkve waya kha ghəragh.”

²⁰ Ka nəv dakhwal na tsin, “Afka ən tsufatsufa ka dəgakhana daghan. Uḡa kə təmgan tsəki?”

²¹ Ka nəv Yasu tsin, “Dən nakha nəga tsəkha kə njiva char, dəg da sakwdu dəge din kha daghan, təkətərdukhə kə talagakh ad kwaḡen. Da mbəladu

mbəla kha ləman ən gharazhigəl. Khalak yana, ka saks kha, gatakskh.”

²² Tsəna kə dakhwalen ndək yana, ka dəgal tsin də baza rəvakhud. Wirva naghbakha tluwandal tsin bi.

²³ Ka nəv Yasu kə furakh sar, “Ən təkha kura təkha kə, da dəmdəm kə dadak tluwandal daks da gharazhigəl.

²⁴ Ən gwidən kwara kura kwara kə, da tsafsaf kə dluwam daks ən tə dūl lipər, təghər kə daks kə dadak tluwandal da tləksa Yazhigəl.”

²⁵ Tsəna kə furakh sar ndək yana, ka a ndawatrəf char. Nəv itar, “Da ka ndək yanina, ai war da mbəladu kati?”

²⁶ Ka vaza kə Yasu gyer ta titar, ni, “Ən vak uda, ina kə digita ən manawa bi. Ai ən vak Yazhigəla, ən manawa man.”

²⁷ Ka nəv Bitrus tsin, “Nəgha, kənda kina a dūwars kənda tsauda kə gatakhs gat. Ai takina ufa da mbəladu kəndi?”

²⁸ Ka nəv Yasu tsitar, “Ən təkha kura təkha kə, sarte da mbədanəfud ad itsauda kə wiliw, ka Zər Ud da nndzəgan kən tə vija tləksare ndagan. Kuram liye gataks gat, da nndzəgan kur ən tə vijakh man tləks kəlatəm mits. Da taka tərə lava kur kə mbəta ya Izrail na kəlatəm mits.

²⁹ Tsuguna itsawar ən dūda fətakha sar, itsa sukwakh sara, zə dəghaw babagh sar, itsa dad, itsa bab, itsa zila awana nus, itsa zar, awana gukhakh, wirva kə. Da mbəladu mbəla mal kə yan sig dərmək. Wur tsuguna, da wurawura ad safa kə ngəd.

³⁰ Ai tsugun, udakh zikən liye ən təvuk, da nəga itar kə dəg khal. Liye kə khal tsuguna, da nəga itar kə dəg chak.”

20

Lav ən təghər kə li man tlər ən gukh inabi

¹ “Tləksa gharazhigəla ngwada dadak gukhe a dala pərta gədl, da gat li da manara tlər ən gukh inabi sar.

² Udzala tsitar ən khayanəflav ən təghər kə kwaḅ dinari kitakul, ai da pəlarud kə ud ən vak. Ka ḅəlatəral dəgal da man tlər ən gukh sar.

³ “Manga kə karfi vaslambada təkədl, ka gwidən dəgal tsin. Ka nəghan ad yakhaya kə udakh, ən gida butbuti ən təghay kasuk.

⁴ Ka niya tsitar, ‘Dam dəgal ghərura da man tlər ən gukh inabiyar. Da pəla kura pəla ka dəge vazga ka khwara kə bakura bəg.’

⁵ Khalak yana, ka dəgal tsitar.

“Ka gwidən dəgala tsin kə fatsi təghər, zən karfi khəkərd kə khagw, ka kurgan ad gan zitar ndəkve tsa mangin chak.

⁶ Dakhkana, ka gwidən səgawal tsin ən tə karfi dliḅ, ka tlarghər ad yakhaya kə udakh, ən ghitsa na dəge ən mana itar bi. Ka ndidatərwal, ‘Uḁa lava tsəkur birnif ən gida ən van, kwal nəg kə dəge ən manakuri?’

⁷ “ ‘Wirva na ude bakənda tlər mana bi,’ nəv itar tsin.

“Ka nəv dadak gukhen tsitar, ‘Damdəgal ghərur tsugun da gukhar.’

⁸ “Bəlga kə khagwa, ka nəv dadak gukh kə dadak nəgharu kə gukh saren, ‘Dakhtərkhe ḁakha kə li mantløren, pəlatərkhekh kwaḅ tar, farsəf ən tə li sa kə khala, da tə li tsa chak.’

⁹ “Ka saks kə li tsa dalən karfi dliḅ, itsawar tara a gəmadu ad dinari kitakul. Ai pəlarud kə ud ən vak.

¹⁰ Liye tsa farsa man tlər chak, da itar ən kurana, da pəlatra mal kə chaləmakhud. Ai itsawar tara a gəmadu ad dinari kitakul.

¹¹ Chauga tsitar, ka farsa dūngw tsitar ak dadak gukh.

¹² Ən kwar kwarne, ‘Li sawala kə khala, uk tlər aw kitakul a manga itar. Kənde a vakal ən man tlər, zə bəg rəv ən tə dliya fatsi, ka pəla kənda kalkal kha zə itar.’

¹³ “Ka nəv dadak gukhen kə ud fang ən tatak tar, ‘Ar tsaghwa, a bidkurkhe ba ka bi. Tsa khayanəf bakh kur kwarne, da ba kura kwaḡ dinari kitakule ən pəlarud kə ud ən vaka biya?

¹⁴ Chaukafkhai chawa dəge dəgagh, dəg daksagh. Ka kə khayanəf barabəg kə li sa kə khal, kalkal de bakha kə.

¹⁵ Nakh ka də ndzəda mankafkhe dəge naghga ghərara də dəge dəgara? Ən shilga ndar kha man kəlakhudari?”

¹⁶ “Wirva yan, udakh zikən liye ən təvuk, da nəga itar kə dəg khal. Liye kə khal tsuguna, da nəga itar kə dəg chak.”

Ina dəg khəkərd kə kwar lava kə Yasu ən təghər kə mətə sar

(Markus 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Madəv Yasu ən dəgo da Wurshalim. Ka dəkhtərkhay ak furakh sar na kəlatəm mits da tə kalam. Ka niya tsitar,

¹⁸ “Nəgha kina ni dəgal da Wurshalim kiyam. Vake da bəkduwud ka Zər Ud da dəva zikzikana kə zil kəsakh zə maləmakh li tsagdu ndzikha ndzikh Mus. Ka da əntlaka lav mətə itar.

¹⁹ Ən tə khalak yana, ka da bəkdu bəg itar kə liye kwal Yakhudakh. Da nena ka nene tar, ka

da wadzaku kiḅ itar, ka da khərtəka khərta itar tsugun. Ən tə fitsa khəkərd tsuguna, da tsiya ka tsiyud.”

*A takadga bab Yakub zə Yukhan ad Yasu
(Markus 10:35-45)*

²⁰ Khalak yana, ka saks kə nus Zabadi də zar sar mits da vak Yasu. Kəlgan ad juguv ən təvuk Yasu, ka takad digit tsin ən vak sar.

²¹ “Udən nakhara?” Nəv Yasu. Ka nəv nusen kə Yasu, “Manakai lanji kə zararana mits, tsa ndzəga itar zə khən tləksagh. Fang ən tə dəva kafagha, fang ən tə dəva dleḅagh.”

²² Ai ka nəv Yasu kə nusen, “Əntsa ba kur dəge ən takada kur bi. Da təkha kur kə khəḅu dladə da khəḅa ka?”

“Da təkha kənd,” Nəv itar tsin.

²³ Ka nəv Yasu, “Kadikadiya da khəḅa khəḅa kur dlad, ai gidən tə dəva kafara, zə gidən tə dəva dleḅara, na ka də ndzəda zəḅəf ude da bara ka yan bi. Ina kə vakakha, dæg liye dikatərna Dadare ən gharazhigəl wirva itar.”

²⁴ Tsəna kə chaləm furakh khana kəldək ndək yana, ka bazdu itar ad rəv də zar babakhana mits.

²⁵ Ka dəkhtərkhe Yasu daghan tar, ni, “Tsa tsəkur kwarne shikakh udakhe kwal Yakhudakha, ən mədlara ndzədən itar kə udakh tar. Zikzikanakh tar tuguna, ən mədla ndzəd itar ən tə ghər tsitar.

²⁶ Ya kur tsuguna, nala bin ndək yan ən təbur bi. Ən dleva yan, daga ude ən nagh nəga kə zikan ən təbur, barari tsin nəga kə vəbur.

²⁷ Tsugun, daga ude na nəga kə mal ən kur, barari tsin nəga kə vəbur.

²⁸ Udan na tsuguna, da nēga ndək va kə, ka Zər Ud, a sodagh kə dāba udakh kə, a so kə dāba ka dāba bud bi. Da bədu bəg ka tsugun ad safar, kə kat da udakh zikən.”

*A ngwuratərnəf Yasu ad di kə ngulfakh mits
(Markus 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Madəv Yasu zə furakh sar ən dūwars kəs Jariko, zikən dzakhava udakh ən gatərs gat.

³⁰ Ka nəg ngulfakh mits ən nndzəgan ən tə kalam dūl. Tsəna tsitar kwarne Yasu ən dəgala, ka tləkha tsitar kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, manga kwidkwidərvənda.”

³¹ Ka tavdi kə chaləm ən təb kə dzakhava udakh ən təghər tsitar kwarne, “Tərid nikur.” Ka gwidən tləkha tsitar char kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, manga kwidkwidərvənda.”

³² Ka ghitsəga Yasu, ka dakhərkhai saks, ka sa itar. Niya tsitar, “Udən na kur mana kura mana tsəki?”

³³ Ka nəv itar tsin, “Dadzikan, na kənda ngwarəf diyakhənd.”

³⁴ Wirva kwidkwidərva, ka gəma Yasu ad diyakh tar. Təvin təvina ka nəgha nəgha itar. Ka gatərs itar.

21

A chauga udakh ya Wurshalim ad Yasu də khwadəg

(Markus 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹ Sa tsitar khefa də Wurshalim, sara da kəs ya Betafaji, ən Ghuḃa Olive. Ka ḃəlandal Yasu ad furakh sar mits.

² Niya tsitar, “Damaks da gədzar kəs nən təvukur. Ba kurən daksa, da nəgha nəgha kur bab dlingw zə

gəlaḅa sar ngwadan. Vədamatərs vəd, ka ḅakdəghər kur.

³ Da kwara kurkhe udan ad tlərna lav, kwararkhe kur kwarne, ‘Dadzikan ən naghtəran.’ Dlaḅ da wura tərə wura zula khəḍikən.”

⁴ Ina kə dəge dzoghəra, a righif dəge tsa kwarga Ishay tlayang. Ni,

⁵ “Kwaramatəra kwara kə udakh ya Wurshalim,”
“Niya shikur ən saks da vakur.

Nagh bakh kalali tsin bi, ən dəg ən tə dlingw,
Ən dəgən tə gəlaḅa dlingw.”

⁶ Ka dəgal kə furakh saren, manga itar ndəkve tsa kwaratərkhe Yasu.

⁷ Ka ḅadəghər itar dlingwen zə zer sar. Ka ḅalakhə itar gabagakh tar ən titar, in tsuguna dowa nndzəgan ən təf.

⁸ Zikən udakhe ḅalakhga gabagakh tar ən tə ḍul. Ka kalakhga yakhaya tsugun ad tlim uf, ka ḅalakhga itar ən tə ḍul.

⁹ Udakhe ən təvuk sar zə liye ən gatars gatən təlga, ka tləkha tsitar kwarne,
“Bark kə Zər Dod.”

“A ndzawa bark kə dadake ən səgdagh ən ḍakha Dadzikan.”

“Farghərfəgud kə Yazhigəle ən khud kə gharazhigəle chakw.”

¹⁰ Da kə Yasu da Wurshalima, ka tsiyif məkən kə li kəsən daghan. Ka ndidəkave tar kwarne, “Warinena kudra?”

¹¹ Ka nəv dzakhava udakhen, “ Ina Yasu tlayange ən Nazarat ən kəs Galili.”

A chuwaðanəf Yasu ad Fəta Yazhigəl
(Markus 11:15-19; Luk 19:45-48; Yukhan 2:13-22)

¹² Da kə Yasu da Fəta Yazhigəl, lakwtərdu kə li dzawa zə li sakw digit əmb. Ka khambanəf ad vələnga li mbaðu kwa6. Ka khambanan ad vak ndzakhgan li sakwdu takalamasar.

¹³ Ka nəv Yasu tsitar, “A vindzavan ən kadkad Yazhigəl kwarne, ‘Da ðakh məgharud, məghe da dəgawud əmb.’ Ai a nandala kur kə vak bəghava sənkarakh.”

¹⁴ Ka saks kə ngulfakh zə ghwirdikakh da vak sar ən Fəta Yazhigəl, ka mbakhatru.

¹⁵ Zik zikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikha ndzikh Mus, nəgha tsitar ad dəg ndawakakhe a mangin. Tsuguna, tsəna tsitar ad tləkh kə zar ən Fəta Yazhigəl kwarne, “Bark kə Zər Dod.” Ka bazala rəv tsitar.

¹⁶ Ka ndidarwal itar kə Yasu, “Ən tsəna tsəna kha dəge ən kwara zara na kina?”

Ka nəv Yasu tsitar, “Ən tsəna tsəna ka gən. Atsuk a taða bakh kur tugwado tugw ən vindzan na kə lav Yazhigəl kwarne,

“ ‘A batrəm ən ghai kə zara zə vunjakh ka de mbadkhambad.’ ”

¹⁷ Ka duwatərs ən vin. Sawala, ka dal da kəs ya Betani. A khənal ən vin.

A tlapga Yasu ad ufa ghədiv
(Markus 11:12-14,20-24)

¹⁸ Ngurga kə kəs, madvin ən saks da Wurshalim, ka ndzikənəf way.

¹⁹ Nəgha tsin ufa ghədiven ən tə kalam ðul, ka dal da vak ufen, na dəge mbəladuwin ən təf bi, uk tlim

sar. Ka niya kə ufen, “Aghba kha da yig zər kə ngəda bi.” Təvin təvina ka ghulkavala ufen.

²⁰ Nəgha kə furakh sar ndək yana, ka ndawatrəf char. “Uda lava kə ufa ghədivena ghulkavala gujad ndək ini?” Nəv itar.

²¹ Ka ngawa tərkhai Yasu, ni, “Ən təkha kura təkha kə, da nəg kur də fadəghərofəg, tsuguna a bəga ba kur tsugu tsa khədikən bi, da təkha kur kə mangan mal kə dəge a manarkhe ka kə ufa ghədivən. Tsugun, da təkha kur kə kwarkhai kə gil zikan kwarne, ‘Tsiyin təvan, bəlvədagh bəla da dəlv.’ Ka da dzoghər dzəg ndək yan.

²² Da fadəghəro kur, daga dəge takadga kur ən vak Yazhigəl ən dəgau, da mbəladu mbəla kur.”

A ndidarwal udakh kə Yasu ad vake a mbəladuwin ndzəda sar

(Markus 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Sa kə Yasu da Feta Yazhigəl, madvin ən tsagdutsag, ka sasəg kə zik zikan na kə zil kəsakh, zə malakh tar kə dlamakh da vak sar. Ka nəv itar, “Ən mana dira kə ndzəda kha dəgakhani? Tsuguna war kə bakhena kə ndzədi?”

²⁴ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Ghərara tsugun khine da ndidakurwala ndida kə. Da ngawake kur ndidar, ghərar tsuguna, da kwara kura kwara ka ad ndzədakhe ən manakh da ka dəgakhən.

²⁵ A so dəvara ndzədə ən parada Yukhan dadak para ud ad udi? A so ən vak Yazhigəle, awana a so ən vak ud khi?” Ka farsa tsugu tsitar ən tatak tar, kwarne, “Da ka ən vak Yazhigəla nikiyam, ka da ndida kiyamwal ndida kwarne, ‘Ai uda lava tsukur kwal fadəghəro dini?’

26 “Ai daka ən vakuda nikiyam, ən gədza kiyam kə däge da mana kiyama udakh. Wirva a fadəghəro udakh daghan kwarne tlayang Yukhan.”

27 Ka ngawarkhai itar kə Yasu kwarne, “Ən tsa ba kənda bi.”

Ka nəv Yasu tsitar, “Ai na ghərara da kwara kura khulf ndzəde ən manakha ka dəgakhana bi.”

Jakva də zar ghwalvakh mits

28 “Udən dəya kur ən təghər kə ina kə lavi?” Ai ən kwarin kwarne, nəg udanen mits zar ghwalvakh tsin. Ka dəgal tsin da vak malan, niya tsin, “Zərara, dæg dəgal da mantlər ən gukh inabi khan.”

29 Ka niya tsin, “ ‘Na kən dəgal bi,’ Ai kə khala ka dāyanan ad ghəra, ka dəgal tsin.”

30 “Dəgal kə daden da vak yan kə zər sar, kwararkhai ndəkve tsa kwarar khaiyin kə dæg chak. Ka ngawarkhai zər saren kwarne ‘Aya dada, da dəgal kə,’ Ka dal ba tsugun bi.”

31 “Ən təb tar na mitsa, war kə manga däge na dad tarni?”

“Dadake tsa chak na,” Nəv itar. Ka nəv Yasu tsitar “Ən təkha kura təkha kə, li chau khadama zə garnakakh, itar da dagh da tləksa Yazhigəl təghər kə tsəkur.

32 Wirva a sodagh Yukhan da mədla kura dūl kanadi, a fadəghəro ba kur din bi. Ai li chau khadama zə garnakakh, a fadəghəro itar din. Tsakhənmin nəgha tsəkur ndək yan, a mbədanəf ba kur rəvura ka fadəghəro kur din bi.

Jakva də liye a batrə mud gukh inabi ən dəva tar (Markus 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 “Bambæg tlim kə tsən tlərna jakva lava tsu-gun. Næg udanena, a njavgan ad gukh inabi. Tsarghəran də ghərg, təfgan ad fike da pərtsin ad yu inabi əmb. Dikanan ad tsəbana kə vak, ki dəgo kə dadak uf chau kə nəgharu kə gukh. Ka batrəm ad gukh inabi ən dəv kə yakhay, kə nəgharu nəgha tsitar. Khala kə yana, ka dal da tlərna khaye bit.

34 Manga kə sarta tsəg zar inabi, ka bəlanəf ad zar man tlər sar, da vak li batrəmin ad gukh inabi ən dəv tar. Kə chawardəghər dleva dəg sar, ak zar inabiyen.

35 “Təkən liye nəgharu kə gukhen, ka vaitərkhai itar kə zar man tlər saren. Mbakən itar də kəda kə yan. Kədgə itar ad yan kə məts. Laiga itar ad yan də kurakh, ka amtsəgan.

36 Ka gwidən dadak gukhen ad bəla tlərna zar man tlər sar mal ke tsa chak. Ka gwidən man-arkhai li nəgharu kə gukhen, ndəkve tsa manarkhai itar kə li tsa chak.

37 Kə dəg mbasa, ka bəlanəf dadak gukhen ad zər sar dəgal da vak tar. Avin, ‘Na tsugu bi, da farghərfəg itar kə zərar.’

38 “Nəgha kə li nəgharu kə gukhen ad zəren, ka nəv itar ən təb tar, ‘Auna dadake da wur gukhen ən saks. Kədyamga kəd. Dəgakhe da wurina, nəgin kə dəg mar.’

39 Ka viga itar, tləvars itar da tilg lingwa gukh Inabi, kədgə itar.

40 “Ka nəv Yasu, da soghər dadak gukh na ma, ka ufa da manarin kə li nəgharu kə gukheni?”

41 Ka nəv itar tsin, “Da khədzətər khədzə kə ngudiyakhen ən tə dule kwal khwara kə vaz. Ka da bara kə yakhay ad nəgharu kə gukhen. Liye da

bakhara dləva dæg sar, ak zar inabi ən sarta tsəga tsəg.”

⁴² Nev Yasu Tsitar “Atsuk a taḅa bakh kur tugwado tugw ən vindzan na kə lav Yazhigəla? Ai kwarin,

“ ‘Kure a dūda li khəga kə man tlər din.

In kə nala kə kure, a khutanan ad khəg.

Ina kə digita tlər Yazhigəl, tsuguna dæg ndaw ndawan ən diyakh mar.’ ”

⁴³ “Wirva yan, ən təkha kura təkha kə, da chawa chawud tləksa Yazhigəl ən vakur. Da bara kə udakhe da man dæg khwaranakh ai da yara zərə da dlayaru kə tləksa Yazhigəl.

⁴⁴ Daga ude da ḅəlo da təkuren, da kala khwetl khwetl. Ude da ḅəlo kurna da təf tsugun, da pəkha pəkha kurdik ndək khəpi.”

⁴⁵ Tsəna kə zik zikan na kə zil kəsakh, zə Farisakh ad yan kə jakva lavakhe kwargin, ka katlga itar kwarne ən kwarən təghər kə tsitar ad lavan.

⁴⁶ A gatga itar dūl kə viyavi. Ai ən gədza itar kə dlamakh. Wirva a fadəghəro udakh daghan kwarne tlayang Yasu.

22

Jakva ən təghər kə khwadga səb

(Luk 14:15-24)

¹ A gwidən Yasu ən kwara təra lav də jakva, ni,

² “Tləksa gharazighəla ngwadə shike, a dīkarnan ad khwadga səba kə zər sar.

³ Ka ḅəla tərəf kə zar man tlər sar, kə dəgal da kwara təra kə udakhe tsa ḅalgin. Ka kalwal itar kə sausəg.

⁴ “Ka gwidən bəlatəreḥ kə tlərna zar man tlər sar kwarne, ‘Kwarama tərkhai kwara kə liye tsa bəlgud kwarne, Niya audzala kən takhga dæg zu, a kharga ka kawakh, zə kawakh gude tsa ngalgud wuləklək. Itsauda audzandalud. Ausəgam da vak səb.’ ”

⁵ “Li tsa bəlgud da vak khwadgen, na dāngwa tsitar də bəlen bi. Yana dakaval da gukh, yan tsuguna dakaval da man kasukw sar.

⁶ Yakhaya tsuguna, ka vaige tar liye tsa bəla tərəfuden, ka mbatəre tar də dlad char, ka khadztər khai itar.

⁷ Ka kədgə rəvakhud ad shik char. Ka bəlanəḥ ad tlujiyakh sar, dəgal da khədz liye tsa khədzga zar man tlər sar. Ka ndəghərs itar kəs tar.

⁸ “Təkhəl kə yana, ka niya kə zar man tlər sar, ‘Audzandalud dīkana dæg zuwa khwadga səb. Ai liye tsa bəlguda, a dlai ga ba itar tsugun kə saks bi.

⁹ Wirva yan, gatamars kə ghay baramakh, bəlamga bəl itsəra kə ude a gamga kur zin, kə saks da vak kwadgen.’

¹⁰ Zar man tləren tsuguna, ka dəgala tsitar kə baram kə baram. Ka dzakhadəghər itar ad daghan udakhe a gamge tar zitar, zə liye njivva, zə liye kwal njiv. A righəḥ vak kwadgen də ghulabakh char.

¹¹ “Ka sa shik da vaz liye tsa bəlgin, ka nəgh nəgha tsin ad udanen, ai kwal taləm gabag khwadga səben.

¹² Ka niya kə udanen, ‘Tsaghw, a sa ndar kha da vana kwal taləm gabag khwadga səbi?’ Ka piyarwala dæg kwar.

13 “Ka nēv shik kə zar man tlər sar, ‘Ndzadamarna dēva zə sig, tləvamars tləva dəgal da mel, vake də gurtl. Vake da tudin də kərd tliḍ.’

14 “Zikən liye ḍakhtərkhai ud, ai khəḍikən liye dzaravan.”

*Ndidən təghər kə pəlara khadam kə Kaisar Shik
(Markus 12:13-17; Luk 20:20-26)*

15 Dud ən kwarina, ka dala Farisakh kə ḍaya kavu lav ngara dləgd kə Yasu, kə viyaviya tsitar, ən tə dēva də dēge da kwarin.

16 Ka ḅəlanəf itar furakh tar, dagha zə udakhe khayənəf də man tləksa Khiridus, da vak sar. Ka nēv itar, “Maləm, tsa tsəkənda kwarne ud jir khə, ən tsagdu lav Yazhigəl kha kalkal. Wirva yakitakw ud ən vakagh. Na khən gədz kwarara lava kə ud, itsa ndar zika sar bi.

17 Kwara kənda kwar, da khən vazana, kalkal nagh pəlara khadam tsəkənda kə Kaisar, zikan kə Shik ən Roma, kalkal ba khi?”

18 Ai Yasu tsuguna, tsa tsin kəlade ən rəvakhud tar. Ka ndidatərwal, “Kur ngudiyakh, udə lava tsəkur ən na ngaka dləgdi?

19 Məḍla maka kwaḅen ən pəl da kur khadamen.” Ka ḅardəghər itar ad kwaḅ dinari.

20 Ka ndidatərwal, “Vakdiying zə ḍakhəng ən təfi?”

21 Ka ngawar khai itar kwarne, “Dəg Kaisar.” Ka nēv Yasu tsitar, “Bamara bəg kə Kaisar ad dəg Kaisar. Bara kur kə Yazhigəl ad dəg Yazhigəl.”

22 Tsəna tsitar ndək yana, ka ndawatərəf char. Ka ḍuwars itar, dakaval itar.

A ndidga Sadukiyakh ad lav ən təghər kə tsiyin ngitl

(Markus 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Fitsa va yanen, təkən Sadukiyakh li kwarne na tsiyin ngitl bi, sagh itar da vak Yasu də ndid.

²⁴ Ka nəv itar, “Maləm, a kwarga Mus kwarne, da əmtsəga ude kwal yiga zər də nus sar, barari wura wura kə zər bab sar ad nus saren, ki yakhar khai zara tsin.

²⁵ Neg sukwtakh udif ən təbənd. Bu kə zər chak ad nus, ka amtsəgan kwal zar, duwardan ad nus sar kə saghər sar ai ən gatars gat.

²⁶ A dzogher ndək yan kə dəg mits, a yiga ba də zər din bi. Ndək yan zəva kə dəg khəkərd, tangw da tə dəg udif, a yiga ba itar zara din bi.

²⁷ Kə dəg mbasa, ka əmtsəga nusen.

²⁸ Fitsa tsiyin ngitla, da nəga kə nus warin ən təb kə udakhana udifi? Fatsi daghan tara a zəḅaruwi?”

²⁹ Ka ngawa tərkhay Yasu, “A zadga kur char. Wirvən tsa ba kur vindzan na kə lav Yazhigəl bi. Tsuguna, ən tsa ba kur ndzəḁa Yazhigəl bi.

³⁰ Fitsa tsiyin ngitla, na dəḁungw da zəḅ nus bi. Tsuguna na bud da bədu dugh kə səba bi. Da ngwada zarḅəlakḁ Yazhigəl ən gharazhigəl itar.

³¹ Ən təghər kə fitse da tsida tlamtsakh ən ngitla, a tugwa bakh kur dəge a kwara kur khai Yazhigəla? A vindzavan kwarne,

³² ‘Ka Yazhigəl Ibram. Ka Yazhigəl Ishaku. Ka Yazhigəl Yakub?’ A məḁlanan kwarne Yazhigəl tlamtsakh ba ka bi, Yazhigəl liye də safa kə.”

³³ Tsəna kə dzakhava udakh ndək yan, ka ndawatəraf, wirva tsagdutsaga saren.

Ndzikhe a malgan ad ndzikha ndzikhakh daghan

(Markus 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Tsəna kə Farisakh kwarne a bəlaterghər Yasu ak Sadukiyakh, ka dzafkhai itar ən vak kitakul.

³⁵ Fang a təb kə li wagayal ən tsa ndzikha ndzikh Mus, ka kurakura tsin də ndid.

³⁶ “Maləm, ira kə ndzikh ən ndzikha ndzikh Yazhigəle a maltər khai kə yakhaya daghani?”

³⁷ Ka ngawar khai Yasu kwarne, “ ‘Waya də Dadzikan Yazhigəl gha, də rəvakhudagha daghan, də safagha daghan, zə dəyaghəragha daghan.’

³⁸ Ina dæg chak, in tsugun kə maltər khai kə yakhaya daghan.

³⁹ Dæg mits kə ndzikhe a malgan ad yakhaya kə ndzikha ndzikhakhen tsuguna, ngwada dæg chak ghəsar. ‘Waya də udakh daghan ndikve ən wayakha ghəragh.’

⁴⁰ Daghan däge a vindzavan ən ndzikha ndzikh Mus, zai in kadkadakh tlayangakh Yazhigəl, a ghitso ən tə ndzikha ndzikhakhana mits itar.”

Zər warek Kristu ra?

(Markus 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Dzafkhai kə Farisakh ən tə dəva kitakw, ka ndidatərwal Yasu,

⁴² “Uda dəyaghərur ən tə dəva də Kristuwi? Zər warek kini?

“Zər Dod,” nəv itar.

⁴³ Ka ndidatərwal Yasu, “Uda lava kə Dod tsugun ən tə dəva də Sədikw Yazhigəl ən dakhin də Dadzikani? Wirva nəv Dod,

⁴⁴ “ ‘Dadzikan Yazhigəl.

Niya kə Dadzikan nar.

Ndzəga ndzəg ən tə dəva kafar.
 Akwa bars ka ad tləghumakhagh.
 Ən kuskə dəgadəgagh.’ ”

⁴⁵ “Da ka ən dəkha də ‘Dadzikan,’ Dod ad Kristu, ai da nala ndar, Kristu kə zər sari?”

⁴⁶ Na ude ngawar khai bi. Ve tsən tə yanən kə khəna, na dla ude sigwif kə ndidərwal ndidə bi.

23

Magiye a kwarga Yasu ən təghər kə Farisakh zə li tsagdu ndzikha ndzikh

(Markus 12:38-39; Luk 11:43-46; 20:45-47)

¹ Ka nəv Yasu kə dzakhava udakh zə furakh sar.

² “Liye tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, ən man tlər tsagdu ndzikha ndzikhe tsən mana Mus itar.”

³ “Wirva yan, tsənamaru tsəna kə dəga dəge kwara kurkhai itar. Ai gatamars ba kə dəge ən mana itar bi. Wirva na itar ən man dəge ən tsagdu itar bi.

⁴ Bakhatro itar kadlang dīmdīman kə udakh, ai kwal təkha kə ud kə kapanəf. Ai itar də ghər tar, nugw ba itar itsa kə barva zər dəv kə məlaru kə kapa kapa kə udakh bi.”

⁵ “Daghan tləre ən mana itara, ən mana kə nəghda nəgha nəgha kə udakh itar. Ən ngwadə zikzikan na kə vindzan na kə lav Yazhigəl ai mbəghga itar, kə ngudən tə vakdi tar zən tə dəva tar. Tluzhe ən tukw ghai gabagakh tara, tsəbənyan mal kə dəg udakh.”

⁶ “Zik gat vij ndzakhgan khwarkhwaran tsitar ən vak man khwadəg. Zə vak ndzakhgan khwaran ən gud dzakhava Yakhudakh.

⁷ Zə gat nəghatərđi nəgh də fatərghərfəg tsud ən kasuk. Zə đakhtər đakha də ‘Maləm.’

⁸ “Ya kur dəgi, đakh kur bud də ‘Maləm’ bi. Wirva Maləməura kitakul, tsuguna daghan nura sukwtaħ kur.

⁹ Đakham ba də itsawar də ‘dad’ ən larda nabi. Wirva uk kitakul Dadure ən gharazhigəl.

¹⁰ Đakh kur bud də mal bi. Wirva kitakul Malur in Kristu.

¹¹ Dadake in zikan daghan ən tatakur, barari nəga tsin kə dadak mana kura tlər.

¹² Daga ude a fərghər kə ghərsar, da gulandagh gulud. Ude a gulandagh ghərsar tsuguna, da fərghərfəg ud.

A tlapər khai Yasu wirva valdu ghər tar

¹³ “Đangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Khədarđu kur đul daks da tləksa gharazhigəl kə udakh. Kura a da ba kur bi, tsuguna a khayarnəf ba kur kə liye ən na daks kə daks bi.

¹⁴ “Đangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ən zawakh dəgakh widgakh kur. Ən tə khala kə yana, ən zulu zula kur ən dəgau, wirva ki nəgakura nəga tsud. Wirva yan, taka lave da mana kuruda da malamala də dəg udakh char.

¹⁵ “Đangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Wirvən đitsagharghər kə dəlvakh kur, zə khay kəsakh wirva ki gəmadu dadak pəlgər kitakul kə gatars kə Yazhigəlur. Khala kə khayarnəf khaya tsin, ka da nanadala nəg kur, kə dadake tlayga daks tsin da kara fay, mal tsukur sig mits.

¹⁶ “Dangwa tsəkur, ngulfakh li ndaɗ ngulfakh. Ən kwara kwara kur kwarne, ‘Daga ude a waɗgan də Fəta Yazhigəl, barari ba tsin man däge waɗgin da manamana bi. Ai tsugun, daga ude a waɗgan də vərshakanəv ai ən Fəta Yazhigəlen, barari tsin man däge a waɗgin da manaman.’

¹⁷ Kur dlagakhan ngulfakh. Irek ndanganra, vərshakanəve, awana Fəta Yazhigəle a nandala ad vərshakanəv kə chuwaɗaɗ khi?

¹⁸ Nikur tsugun, ‘Daga ude a waɗgan də vak sadak, barari ba tsin man däge waɗgin da manamana bi. Ai tsugun, da ka waɗgin də dæg tsuf, barari tsin man däge a waɗgin da manaman.’

¹⁹ Kur ngulfakhan. Irek ndanganra, dæg tsufa nagha, awana vak sadake a nandala ad dæg tsuf kə chuwaɗaɗ khi?

²⁰ Wirva yana, itsaware waɗgan də vak sadak, a waɗgan də vak sadak zə däge ən təf daghan.

²¹ Tsugun, daga ude waɗgan də Fəta Yazhigəl, a waɗgan də Fəta Yazhigəlen, zə Yazhigəl ai nzəgan ən əmb.

²² Daga ude a waɗgan də gharazhigəl, a waɗgan də vij man tləksa Yazhigəl, a waɗgan tsugun də dadake ən nndzəgan ən tə vij man tləksen.

²³ “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ən bədu bəg kur ad zak chachakuram, zə tlim dæg ɗalakhur. Ai ka ɗuwar kur man zik zikan kə dəgakhe ən nagha ndzikha ndzikh Yazhigəl kə manaman. Zik zikan na kə däge ən nagha ndzikha ndzikh ad manaman tsukur in kwarne, man jir ən itsauɗ, məɗla kwidkwidərv, khayənəf khay ən digitakh. Itar däge tsa khwara manamana tsəkur, zə kwal ɗuda man-

akh yakhin bi.

²⁴ Kur ngulfakh li mædlara ðul kə ngulfakh. Ən ðizdu ðiza kur kusingakh, ai tsuguna, ka ndəg dləgwam kur.

²⁵ “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Li pardu lig kwat həb yu, zə kwat zu kaf, ai ən rəvakhudura, reghan kur də dəgakhe a khwatsga kur ən vak udakh də ndzəd, zə nagh ghər tsugun.

²⁶ Kur ngulf ya Farisakh. Famarsa paradu khud kwat həb yu, zə kwat zu kaf, ən tə khal kə yana, ka da chuwaðad zəva ləgsar.

²⁷ “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ngwaða ngitlakhe a masar vud bəgan na kə wal, ai da khwara kə vaza də ləgan, ai ən khudkhuda, uk tlatlakh zə ruta digitakh.

²⁸ Ndək yan ghərur tsugun ən tə bal. Dən vaz kur vaza udakh, li kanadi kur ən təvuk Yazhigəl. Ai du khudañ tsuguna, reghan kur də man dəgakh valdu ghərur zə kəladakh.

A kwara tərkhai Yasu ad dlade da khəba itar

²⁹ “Ka zu vuk kə Yasu də kwar kwarne, Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Wirva khakhga kur ngitlakh tlayan-gakhe tsa dur. Ka ðikakhga kur ad dəg chaðakhe da dzamatər dud kə li tsa manga kanadiyakh.

³⁰ Afkur tsugun, da tsa tləm kənda ən sarta dzidzakhənd, tsa na kənda da bəg dəv zitar ən khədz tlayangakh Yazhigəl bi.

³¹ Ən tə dəva də lavur a mædlanan kwarne, zar ya udakhe tsa kaðakhga tlayangakh Yazhigəl kur.

³² Dam da mbasana ngudi ngudi dëgakhe tsa farsa ndzidzakhur.

³³ “Kur bubakh, kur zar ya kukhukhwakh. Da ngikha ndar kur ëntla lave da mana kurud kə daks da kara fayi?”

³⁴ Wirva yana, ən bala kura bala kə ad tlayan-gakh Yazhigəl, zə li kwalemlen, zə liye ən tsagdu ndzikha ndzikh Mus. Ka da kadakada kur yakhaya. Khərtga kur yakhay. Dlagha tərkhay kur kəda tsugun kə yakhay ən gud dzakhavur. Ən gatatərs gata kur kə kəsa kəs, ən batra dlad.

³⁵ Da bəlundagh bəla ka ad udakhan, wirva viz li kalali, liye khədzavan ən lardən, kə wurakurəm da kwindur. Farsən tə viz Habil dadak kalali, kakh da tə viz Zakari zər Bereki. Ai kəda kur ən Fəta Yazhigəl ən təvəgh kə vak ndəgha dəg tsuf.

³⁶ Ən təkha kura təkha kə, daghan ina kə digitakh, da dzoghər dzəg də udakh kwargən.”

Ən dzamars dzama Yasu kə kəs ya Wurshalim

³⁷ “Udakh ya Wurshalim, udakh ya Wurshalim, kur li khədz tlayangakh Yazhigəl. Liye ən lay liye a bəlundaghud da vakur. Ngərwa siga tsəka nagh dzakha kura dzakh, ngwadai dzakha ghwachik ad zar sar ən kus kə kudləbsari? Da mbiyanena kalwal kur.

³⁸ Auna təkхина, a duwakurdud fətur, nala kə kwazagh.

³⁹ Ni ən kwara kura kwara kə, farsən təkхина, da aghba kur da nəghakan bi, akwa sarte da kwara kur kwarne, ‘Bark kə dadake ən səgdagh ən khud kə dakh Dadzikan.’ ”

24

A kwarga Yasu ad lavən təghər kə khəta Fəta Yazhigəl

(Markus 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Sawal kə Yasu ən Fəta Yazhigəl madvin ən dæg, ka sa furakh sar da vak sar. Ka ndədga itar ghər sar, ka mədlara itar Fəta Yazhigəle a khəgud.

² Ka ndidatərwal kwarne, “Nəgha tsəkur ina kə khəgakha? Ai ən təkha kura təkha kə, na itsa kitakul kə kure da dūdud ən tə tlərna bi. Daghana da khatdu khatud.”

Dladakha zə mbakhəlakh

(Markus 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Madəv Yasu ən nndzəgan ən tə khuḅa Olive, ka sa furakh sar da vak sar tukudə tar. Ka ndidərwal itar. “Kwara kənda kwar, da dzoghər yawa yakhana daghani? Tsuguna da zək ndək udə, da katlda kənda sarta guyo guyagha, zə mbasa lardi?”

⁴ Ka ngawa tərkhəi Yasu kwarne “Ya tsəkwamana ghər, valkurdu ba itsawar bi.

⁵ Wirva zikən li da sosəg ən dakhər da kwara kwara itsawar tar kwarne, itar Kristu. Da valdu-vala itar udakh zikən.

⁶ Da tsəna tsəna kur lav ən təghər kə pəgakh, zə lavakh wuleng wuleng ən təghər kə pəgakh. Ya gədzam bi, wirva barari dzoghər dzəg tsin ndəkyan. Ai mbasa sara a sa ba ndan bi.

⁷ Tlərna khaya da darghər dæg kə tlərna khay. Tlərna shik tsugun da darghər dæg kə tlərna shik də pəg. Da nəg way, zə mbəda pəgdəmakh ən tlərna vakakh.

⁸ Daghan ina kə digita, farsafəg sar kə dlad, ngwada farsa bis tatərs yiga kə nus.

⁹ “Da vi kur viya itar, bəkurdu itar kə li da bakura mbakhəl, kəd kurkhai itar. Daghan udakh ən larda, da dukurd khai duwa itar wirva dakhhar.

¹⁰ Ən tə yan kə sart, zikən li da guyardu ləg kə fadəghərofəg. Da sakwdu sukwtaḵ tar itar kə tlərna udakh. Tsuguna da naghva ba itar bi.

¹¹ Da zikən tlayanga filfilakh da sakhgawal kə valakhdu udakh zikən.

¹² Wirva səgva kələdakh, wayve ən manakava udakha da zang.

¹³ Ai itsawar ən bəga rəv da tə mbas, da kata katud.

¹⁴ Tsuguna da kwardu kwarud ina kə lav zəda kə tsən, ən təghər kə tləksa gharazhigəl, itsa dəvar ən lard. Ki da nəga kə shid kə itsera kə mbərtakh ən lard daghan. Təḵhal kə yana, ka da saks mbasa sar.

*Bəzan na kə mbakhəlakhe da saks
(Markus 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ “Wirva yan, da ka nəgha tsəkur dəg dzadle a kwarga Daniyal tlayang, ən ghitsən tə vakvak Chuwadadan ən Fəta Yazhigəl, (dakake ən tugwado lavana katlga katlin dəge tukuwin).

¹⁶ Ghalak liye ən əntla khay ya Yakhudi, khwaya itar dəgo da ghuḡakh.

¹⁷ Ya ude nndzəgan ən tugwud tsuguna, ya so bin da zəḡ dəge ən khud məgh bi.

¹⁸ Ude ən gukh tsuguna, ya guyo bin saks da zəḡ nura sar bi.

¹⁹ Ya dāngwa kə nəghwase də khud, zə liye də zər ən tə tukw dəv, ən tə yanən kə sart.

20 Kwam dægau, dzoghər ba khwayana ən sarta fagh bi, awana fitsa ngiya bi.

21 Yən tə yanən kə sarta, da nəg dlad̄ char, khulfe kwal taḅa tsud̄ manaman. Gwil farsa vərđ lard, tangw da tina kə sart. Aghbud da gwidən man khulf sar kə yanən bi.

22 “Da tsa khətsana bud ad khənakhen bi, tsa na ud dæg sige da təma də safa bi. Ai wirva li dzəran na kə udakh Yazhigəl, da khətsa khətsa Yazhigəl ad khənakhen.

23 Ən tə yanən kə sart, da ka nəv itar tsəkur, ‘Vaza, auna Kristu ən van’ awana, ‘A niya ən vin’ ya khayamanəf bi.

24 Wirva Kristu filfilakh zə tlayang filfilakh da sakhgawal itar. Da manakh zik zikan na kə jak-vakh, zə zik zikan na kə dæg ndawakakh itar kə valdu udakh. Da tsa təkhin kə manawan, da valdu vala itar zəva liye a dzərtəkhai Yazhigəl.

25 Tsənam tsəna, a kwara kur khai ka, kəda saks kə sart.

26 “Wirva yan, da ka kwara kur khe itar kwarne, ‘Ani ən təghal,’ a duwam dəgal da vinen. Awana, ‘Aunin ən khudan kə gud bəghan,’ ya famadəghəro bi.

27 Ndəkve ən tsuwad̄a wud̄ ad gharazhigəl, səgo ən mbərt kə kəs da tə vakghər, da dzoghər ndək yan səgdaghara ka Zər Ud.

28 Daga vake də əmtsa digitakh, ən vin ən dza-khava gumbakh.

29 “Ən dəvən dəv, ən tə khal kə khəna dlad̄akhen, “Ka da nəga fatsi kə gurtl.

Təl tsuguna naba da khed̄ad̄ bi.

Kwadladlakh tsuguna ka da ɓaloɓalən

Səgadagh ən gharazhigəl.

Da gədiya gədyud ad ndzəɖakhe
Ən fəf gharazhigəl.’ ”

³⁰ “Da mədlo ən tə yanən kə sart jakva Zər Ud ən tə fef gharazhigəl. Daga mbərt udakhe ən lard tsugun, da tuwa itar wirva ruwa udakh. Da nəgha nəgha itar Zər Ud ən səgadagh ən ghwik, də ndzəɖa zə ndanga char.

³¹ Da bəlonɖagh ɓəla ad zarɓəlakh sar, kə fəg dəro ɖakh ən tuwa char. Da dzakha dzakha itar ad dzəran na kə udakh sar, ən tə kalam lard daghan. Tsiyif ən tə yan kə kalam lard, da tə yan.

Dəge ən tsaga kiyama ufa ghədiv

³² “Tsagam tsaga digit ən vak ufa ghədiv. Da farsin ɖidu tlim kə ɖado wilwa tlim, ən tsatsəg kur kwarne a khərzəga vi.

³³ Ndək yan tsugun, da nəgha tsəkur dəgakhana daghan. Da tsa tsəg kur kwarne, a khərzəgan, ən tə ghay gud.

³⁴ Ən təkha kura təkha kə, udakh kwargən, da ruga ba itar bi, khekwa dzoghər dəgakhana daghan.

³⁵ Gharazhigəl zə khaya da nige tar. Ai lave ən səgawal ən ghayara na bai kwal da regha bi.”

Na ude tsa khəna zə sart bi

(Markus 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶ “Ai na ude tsa khəna zə sarte da dzoghər dəgakhana na bi. Itsa zarɓəlakhə ən gharazhigəl, itsa Zəren, uk Dad kitakul ən tsan.

³⁷ Ndəkve tsa manavin ən sarta Nuhu, da dzoghər ndək yan, ən tə sarte da səgdagh ka Zər Ud.

³⁸ Ən khəna khien kəda saks kə ərkhagw, ən zuwazu, zə khəbakhəb udakh. Ən səbado səbud nus, ən səbdu səbud dəghaw dəgal, da tə sarte a dagh Nuhu daks da gakhunda peryu.

³⁹ Ən tsa ba itar dəge da dzoghər dzəg bi, ba sa kə ərkhagwa ndətru daghan. Da nəga ndək yan səgdaghara ka Zər Ud.

⁴⁰ Ən tə yanən kə sart, ud mits da man tlər ən gukh, da ɬaɬud kitakula, ɬuwars ud kitakul.

⁴¹ Nughwasa mits da pəkha itar ən tə vər, da ɬaɬud kitakula, ɬuwars ud kitakul.

⁴² “Wirva yana, ɖikamfəkhe ɖik, da tsa ba kur sarte da səgdagh Dadzikan nura bi.

⁴³ Ya dəgi, katlamga katla din. Da tsa tsatsəg dadak məgh ad sarte da saks gəl da fəta sar kəviɖ, tsa na ba da khən khar bi. Tsuguna, tsa da khayanaɖ ba daks kə gəl da fəta sar bi.

⁴⁴ Wirva yan, barari tsə ghərur tsəgun, kə gida dem. Wirva da səgdagh ka Zər Ud ən tə sarte kwal kurga tsəkur.

Zər tləre njiv zai kwal njiv

⁴⁵ “War zər man tləre njiv, zə khidanyan tsəgun, ai bəga dad məgh sar, kə nəgharu kə yakhaya kə zar man tlər sar, kə batra dəg zuwa tar tsin ən tə kalkala sart, kwal mbitsana tsini?

⁴⁶ Da dadak bark yan kə zər məghe da sa dad məgh sar, ka tlarghər ən man tləre tsa barud.

⁴⁷ Ən təkha kura təkha kə, dad məgh na, da barəmbəg kə zər tləren ad daghan dəgakh sar kə nəgharu nəgha tsin.

⁴⁸ Da ka dəg charan ba zər tləren bi, ka niya kə ghərsar, ‘Dad məghara da zulu zula kə saks.’

⁴⁹ Ka farsa mbatltər mbatla tsin kə liye ən mane tar tlər dagh. Ka zuwazu zə khəbakhəba tsin zə li khaḅ digit.

⁵⁰ Ka da saks dad məgh sar kə zər tləren, ən tə khəne kwal kurga tsin, zə sarte kwal tsa tsin.

⁵¹ Ka da ngadla ngadla dad məgh sarna də kiḅ. Dəge da dzoghər də liye valdu ghər tar da ndək yan kə ghər sar. Ən tə vake da tuda udakh də kərd tlid.

25

Jakv ən təghər kə dugh mbəlakh kəldək

¹ “Ən tə sarte da səgdagh ka Zər Ud, tləksa gharazhigəl da kura də dugh mbəlakh kəldəkud. Li zəḅarəf karakazaz tar kə dəgal da gam zil ghaul.

² Dliḅ ən təb tara dlagakh, dliḅ tsuguna li khidan.

³ Dlagakhena a ḅarəf ad karakazaz tar, a ḅəf ba itar wal bi.

⁴ Li khidanakhena a ḅarəf ad wal ən khatak wakh tar zə karakazaz tar.

⁵ Zil ghaulena a sa ba dura bi, daghan tara a mbatəra khar, ka kad tərkhə khar.

⁶ “Ən təb vid char, ka tsəna tsəna tsud ḁakha kwarne, ‘Auna zil ghaul, ausəgam səgawal da gam-agam.’

⁷ “Ka tsayif dugh mbəlakhen daghan. Ka ḁikanəf itar ad karakazazkh tar.

⁸ Ka nəv dlagakhana kə li khidan, ‘Chida makəndu chida walur, wirva karakazazənda da əmts.’

⁹ “Ka nəv itar, ‘Au, da tlakiyamal ba tsəkənda zə kur bi. Damdəgal da vak li sakwdu wal, kə sukwaru sukwa tsəkur kə ghərur.’

10 “Madəv dlagakhen ən tə dūl dəgal da sukw walen, ka soghər zil ghaul. Dugh mbəlakhe a dīkfekhaya, ka dara zə zil ghaul da vak khwadga səb. Ka khəđarduud gud.

11 “Kə khala ka sasəg kə dlagakhen. ‘Dadzikan, Dadzikan, ngura kənda ngura gud,’ nəv itar.

12 “Ka ngawa tərkhai zil ghaul kwarne, ‘Ən təkha kura təkha kə, ən tsakura ba ka bi.’

13 “Wirva yan, dem nikur, wirvən tsa ba kur ad khəna awana sarte da səgdagh ka Zər Ud bi.

*Tsagdutsag ən təghər kə khuta lanjī
(Luk 19:11-27)*

14 “Tsugun, da kura tləksa gharazhigəlad də ude da dəgal da tlərna vak. Ka dakhgan ad zar tlər sar, ka batrəm ad ləmanakh sar ən dəv tar, kə nəgharu nəgha tsitar.

15 Ka baran ak itsawar ad kalkal ndzəda sar. Ak yan fanga, baran ad talenti dliḅ. Ak tlərna baran ad talenti mits. Ak tlərna tsuguna, baran ad talenti kitakul. Ka dəgala sar tsin.

16 Dadake tsa chauga talenti dliḅəna, ən təvin təvin, ka dəgal tsin da mbəda dəv də kwaḅ sar. Ka mbəladu ad tlərna talenti dliḅ ən təghər.

17 Ndək yan ak dadake tsa chauga talenti mits. Ka mbəladu ad tlərna talenti mits ən təghər.

18 Ai dadake tsa chauga talenti kitakulən, ka dəgala tsin, təfgan ad fika, bəghanan ad kwaḅ dadməgh saren.

19 “Ən təkhal kə zulu zula tsin, ka sasəg kə dadməgh taren, kə kwarara dəge a manga itar də kwaḅakhen.

20 Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti dliḡna da təvəgh tsin. Ka ni, ‘Dadməgh, talenti dliḡ a baka khə, auna kwaḡe tsa baka khə. A mbəladu ka ad yu talenti dliḡ ən təghər tsugun.’

21 “Ka nəv dadməgh sar tsin, ‘Dakhwal khə, zər tlər charan zə dadak khuta lanjikh. A manga kha də jir ən təghər kə digit khədīkən. Da bəg kha bəga ka kə dadak nəgharu kə digitakh zikən. Ausəg da khwadga zə kə.’

22 “Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti mits da təvəgh tsin. Ka ni, ‘Dadməgh, talenti mits a baka khə. Auna kwaḡe tsa baka khə. A mbəladu ka ad yu talenti mits ən təghər tsugun.’

23 “Ka nəv dadməgh sar tsin, ‘Dakhwal khə, zər tlər charan zə dadak khuta lanjikh. A manga kha də jir ən təghər kə digit khədīkən. Da bəg kha bəga ka kə dadak nəgharu kə digitakh zikən. Ausəg da khwadga zə kə.’

24 “Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti kitakul da təvəgh tsin. Ka ni, ‘Dadməgh, tsa tsəka kwarne bəza manva zə khə. Ən tsəg khikh ən vake kwal tukhga tsəkh, zə udz digit ən vake kwal kwazdu tsəkha ad khulf.

25 Wirva yana, a gədzəf kə, a dala ka ḡəghana ka ad kwaḡagh ən khay. Auna dəge dəgagh.’

26 “Ka ngawar khai dadməgh saren kwarne, ‘Kha ngudī zər tlər, mandəlgh tsəgun. Tsa tsəkha kwarne ən tsəg khi kən vake kwal tukhga tsəka? Zə udz digit ən vake kwal kwazdu tsəka khulfa?.

27 Afke tsa bake kha də kwaḡar ən bank, vake ən ḡidud kwaḡ. Da tsa soghər ka, tsa ka chauga ka də yu ən təghər.

²⁸ Wirva yan, ka gwiyaavəkke da vak udakhe ən vin, ka niya tsitar, chawamarval chaw ad talenti kitakulen, ka bara kur kə dadake də talenti kəldək.

²⁹ Itsawar ai nəg də digit, da banarghər bəgud, ka da ngərsh digit ən vak sar. Ude naba din tsugun bi, ngwadə khədike dinin, da pərdarval pərdud.

³⁰ Ai ina kə nguđi zər tlərən, tləvam dagh tləva da nikyen na kə gurtl. Vake ən tuwud də kərd tliđ.' ”

Dəg mbasa kə taka lav

³¹ “Sarte da səgdagh Zər Ud ən ndanga sar, zə zarbəlakh Yazighəle ən gharazhigəl. Ka da nndzəgan ən tə vəja man tləksa sar.

³² Daghan mbərt udakh ən lard da dzakhavən təvuk sar. Ka da taka taka ad udakh, ngwadə ən taka dadak zighwa ad tuwaghakh zə waghakh.

³³ Ka da bəga bəga ad tuwaghakh ən tə dəva kaf sar, ka waghakh tsuguna ən tə dəva tləb sar.”

³⁴ “Ka dəge da kwaratəra shik ak li ən tə dəva kaf sar, ‘Ausəgam kur li ba kur ghər Dadar ad bark, wuramuwur ad tləkse a dika kur nud gwil sarta vərđlard.

³⁵ Ən sarte tsən ndzika waya, ka ba ka kur dəg zu. Ndzikəf kə ndəl, ka ba ka kur yu khəb. Ən sarte tsa ghwulab kə, chaw ke kur da fətur,

³⁶ Na ka də dəg nguđa bi, ba ka kur dəg nguđ. Tsən yanga ba ka bi, ka nəghakdi kur. Tsən gud sal kə, sa kur da nəghakdi nəgh.’

³⁷ “Ka da ngawara ngawa li kanadi kwarne, ‘Dadzikan, tsa nəgha kha yawa kənda ən đis way, ka bakha kənda dəg zuwi? Yawa nəgha kha kənda kədkhe ndəl, ka bakha kənda yu khəđi?’

³⁸ Yawa a nəgha kha kənda ghwulab, ka chaw khe kənda da fətəndi? Yawa nəgha kha kənda kwal dæg ngud, tsuguna bakha kənd ad dæg ngudi?

³⁹ A nəgha kha yawa kənda kwal yanga, awana ən gud sal, ka dal kənda da nəghakh di nəghi?

⁴⁰ “Ka da ngawa təra ngawa shik kwarne, ‘Ən təkha kura təkha kə, itsauda a manar khai kur kə sukwatakharan liye khətsala ndanga tar char, a manake tsəka kur.’

⁴¹ “Ka da niya kə li ən tə dəva tleḅ sar, ‘Tsiyam tsiyin vakar, kur liye tlap kurkhai Yazhigəl. Damaks da kare kwal da əmtsa kə ngəd. Ai dīkarna ghud kə Shadan zə zarḅəlakḅ sar.

⁴² Sarte tsa ndzika way, a ba ka ba kur dæg zuwa bi. Ən sarte tsa ndzika ndəl, a ba ka ba kur yu khəḅa bi.

⁴³ Ən sarte tsa ghulab kə, a chaw kai ba kur da fətakhur bi. Na ka də dæg nguda bi, a ba ka ba kur dæg nguda bi. Sarte kwal tsa yanga tsək, tsuguna tsən ən gud sal kə, a nəghakdi ba kur bi.’ ”

⁴⁴ “Ka da ngawara ngawa itar kwarne, ‘Dadzikan, tsa nəgha kha yawa kəndən ndzikha waya zə ndəli? Tsa nəgha kha yawa kənda man ghulaba ghulabi? Tsuguna yawa nəgha kha kənda kwal yanga, zən sarte tsən gud sal khə, kwal mələkhu tsəkəndi?’

⁴⁵ “Ka da ngawa təra ngawa shik kwarne, ‘Ən təkha kura təkha kə, itsauda dəge kwal manar khai tsəkur kə sukwatakharan liye a khətsala ndanga tar char, ka kwal mələku tsəkur.’

⁴⁶ “Ka da bəg tər bəgud da dlade kə ngəd, li kanadi tsuguna da daks da safa kə ngəde tar.”

26

*A shakhavəkhe malanakh kə da kəf Yasu
(Markus 14:1-2; Luk 22:1-2; Yukhan 11:45-53)*

¹ Udzala kə Yasu ən kwaratəra lavakhan na daghan, ka niya kə furakh sar.

² “Tsa tsəkur kwarne khwadga ditsadits təgha khəna mits, da bədu bəgud ad Zər Ud kə khərtakhərt.”

³ Təkən zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə udakh, dzafkhai itar ən fəta zikan na kə zil kəs, ai dakhud də Kayaf.

⁴ Ka ngakhanəf itar dule da vida itar Yasu bəghanyan, kəda itar.

⁵ Ka nəv itar, “Yin tə sarta khwadga ditsaditsa bi, ki khai kə da tsiya kə məkən kə udakh, kə tsiya ngəji.”

*A diyarə wud wal bətbətan da ghər kə Yasu ən
Betani*

(Markus 14:3-9; Luk 7:37-38; Yukhan 12:1-8)

⁶ Ən sarte tsən Betani Yasu, ən fəta Siman ai tsa ndzikən fəch.

⁷ Madəv Yasu ən zu kaf, ka sasəg kə nusen da vak sar, də wal bətbətan, ai də kwaḅ char righan ən khatakḡ. Ka diyarə ən tə ghər.

⁸ Nəgha kə furakh sar ndəkyan, a bazatərdu ad rəv. Ka nəv itar, “A bazdu kə uḡud ad ina ni?”

⁹ “Azəgha tsa sukwdu ud ad walən tə kwaḅ zikən, ka batrud ad kwaḅ sar kə talagakh.”

¹⁰ Tsa kə Yasu ad dəge ən kwara itar, ka ndidatərwal kwarne, “Uḡa lava tsəkur ən njəgharu kə nusni? Ai dəge a manakai yina dəg khwaran.

¹¹ Itsera kə khəna dagha kur zə talagakh, ai ka, da dagh ba kiyam zə kur itsera kə khəna bi.

¹² Wal na diyakdaghin, a manga kə dika ka vəgh, kə khəda ka khəf.

¹³ Ən təkha kura təkha kə, itsa da kwardu ən varud lav zəda kə tsəna nən, ən lard daghan, dəgən na manga nusna da kwardu kwarud ki da dzama da dzam.”

*A khayanaḥ Yakhud ad sukwdu Yasu
(Markus 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Fang ən təb kə kəlatəm mits, ai dākha sar Yakhud Iskariyoti, dal da vak zik zikan na kə zil kəsakh

¹⁵ ka niya tsitar, “Uda da ba ka kur, da suk-wakurdu ka də Yasuwi?” Ka kədlana itar ad kwaḥ dawan kulkhəkərd, ka bara itar.

¹⁶ Tsiyif ən tə yanən kə sarta, ka farsa Yakhud ad tsakwad dule da batərduwin ad Yasu.

*A zu Yasu ad kafkhwadga ditsadits zə furakh sar
(Markus 14:12-21; Luk 22:7-13,21-23; Yukhan 13:21-30)*

¹⁷ Fitsa chak kə zu brudiye kwar yisti, ka sa furakh Yasu da vak Yasu, ndidarwar itar kwarne, “Ən varən nakha da dīkakhana kənda vak zu kaf ditsaditsi?”

¹⁸ Ka niya tsitar, “Dam dəgal da vak udanən ən dləmdla kəs, kwararkhai kur kwarne, ‘A khərzəga sartar, da zuwun fəta ka kaf khwadga ditsaditsa zə furakhar.’ ”

¹⁹ Ka manga furakhen ndəkve kwara tərkhai Yasu, ka dikanəḥ itar ad kaf ditsaditsen.

²⁰ Bəlga kə khakhugw, ka ndzəga Yasu zə furakh sar kəlatəm mits kə zu kaf.

²¹ Madəv itar ən zu kaf, ka nəv Yasu tsitar, “Ən təkha kura təkha kə, kitakul ən kur, da sukwdu sukw.”

²² Ka bazala rəv tsitar char. Ka farsa itar ad ndidərwəw ndidə də fang fang kwarne, “Ka nagh Dadzikana?”

²³ Ka ngawga Yasu kwarne, “Ude ən zuwa kənda kaf ən kwat kitakul zin, in da sukwdu.

²⁴ Da əmtsa ndəkve a kwarga kadkad Zər Ud. Ai ya dāngwa kə ude da sukwdu Zər Ud. Adara tsa kə yanən kuda, tsa yiga bud bi.”

²⁵ Ka nəv Yakhud dadake da sukwdu sukw, “Maləma, ka nagma?”

Ka ngawarkhai Yasu, “An, audzala khən kwarga kwar.”

²⁶ Madəv itar ən zu kaf, ka 6əf Yasu ad brudi, udzala tsin ən kwarara us kə Yazhigəl, ka kwachanan. Batran kə furakh sar, niya tsitar, “Vəgharen, chawam chaw, zuwam zu.”

²⁷ Ka 6əf ad kwate də yu inabi, udzala tsin kwarara us kə Yazhighəl, ka batran, niya tsitar, “Khə6am khə6 daghan nura.

²⁸ Ina vizhare a righanəf ad wilwa lanji Yazhigəl. Ai da dīduwud wirva udakh zikən. Wirva ki 6isa da khaipakh.

²⁹ Ən kwara kura kwara kə, aghba ka da khə6 yu inabi bi, akwa sarte da khə6a ka wilwa yu inabi zə kur ən tləksa Dadar.”

³⁰ Ka 6əlga Yasu zə furakh sar ad ndus. Khalak yana, ka sawal itar, ka dal itar da tə ghu6e də ufakh Oliv.

A kwarga Yasu ad ɗule da mana Bitrus ad tsugu sar

(Markus 14:27-31; Luk 22:31-34; Yukhan 13:36-38)

³¹ Ka nəv Yasu tsitar, “Ən khud vid khan, dagha-nura da khwaya kur dəgal, da dukda duwa kur. Ngwade vindzan kwarne,

“ ‘Da kədgə kəda kad dadak zighw,

Gida tuwagha da kwaza itar.’

³² Ai ən tə khal kə tsiyakəf tsiya tsud ən ngitl, kən da dala təghər tsəkur da khaya Galili.”

³³ Ka ngawar khai Bitrus, “Itsa kwazga itar daghan, ən təghər kə dəge da dzoghər də khə, na ka da khwaya dəgala, duwakhs ka lingling bi.”

³⁴ Ka nəv Yasu kə Bitrus, “Ən təkha kha təkha kə, ən khud vid khan, kəda wuga kə ghwachik, da bəg tsugu tsakatsəg kha sig khəkərd.”

³⁵ Ka nəv Bitrus tsin, “Itsa da əmtsa kə, na ka da bəg tsugu tsakhatsəg bi.”

A kwarakhga ndəkyan chaləm furakh sar daghan.

A manga Yasu ad dəgau ən Getsemani

(Markus 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Ka dal Yasu dagha zə furakh sar da tə vaken ai dakhud Getsemani. Ka niya tsitar, “Ndzamga ndzəg ən van, dəgal da dəgau ən tə vin.”

³⁷ Ka dala zə Bitrus zə zar ya Zabadi na mits. Ka dzoghər bazala rəv zə dzamghər tsin.

³⁸ Ka niya tsitar, “Rəvara righan da baza rəv, ai da təgh kə kədkai. Gidam gida ən van, ndzamga ndzəg, ən gwitagwita zə kə.”

³⁹ Dal tsin da təvuk khədikən, ka khəmbəgan də khud khud, ka dəgau tsin, ni, “Dadara, da təkhn kə manawan, bəkgħər 6a ad ina kə dlad. Tsakhənmina, dəge ən naka ba da manud bi, khekwa dəge ən nakha da manud.”

⁴⁰ Guyoghər tsin da vak furakh sar, ka tlatərghər ən khən khar. Ka niya kə Bitrus, “Atsuk təgh bakh kur khəkərd daghur kə manga dəm zə ka, kə dæg aw kitakul biya?

⁴¹ Dem nikur zə dægau, ki khək da bəla tsəkur da dləgd. A khayanəf sədikw, ma vəgha ləbukw.”

⁴² Ka gwidən dəgal tsin da dægau kə dæg mits, ni, “Dadara, da ka ən manawa ba bəkgħəra inen kə tlad bi, ba ka khəba khəba kə. Manud däge ən nakh.”

⁴³ Gwiyoghər tsin saks da vak furakh sar, ka tlatərghər ən khən khar, wirva khar ən di tsitar char.

⁴⁴ Ka gwidən dūwatərs Yasu, dala kə dæg khəkərd da dægau, ən gwayars kə lav kitakul.

⁴⁵ Ka gwidən guyoghər da vak furakh sar, ka niya tsitar, “Dlakh kur ən khən khar zə fətava? Vazam vaz, a sagh sarte da bədu wud Zər Ud, da däv kə li khaipakh.

⁴⁶ Tsiyam tsi, ndziyam dəgal. Auna khərzəga dadake da sukwdu sukwa saks da van.”

A viyava Yasu

(Markus 14:43-50; Luk 22:47-53; Yukhan 18:3-12)

⁴⁷ Madən Yasu dlən kwar lav, təkən Yakhud ai kitakul ən təb kə kəlatəm mits, a sagh də dza-khava udakh zikən. Khwatan katsakarakh zə yaghwatakh ən dəvakh tar kə udakhen. Zikzikan na kə zil kəsakh, zə malanakhe ən təghər kə udakh kə bəlatərəf.

⁴⁸ Yakhud dadak sukwdu sukwena, audzala kəbitstər khai kəbitsa kə dzakhava udakhen kwarne, “Dadake da bruwa ka, in udanen, viyam vi.”

⁴⁹ Ka sagh Yakhud ger da vak Yasu, niya tsin, “Maləm, ndzəga ndzəg gabər ən təghər tsəkha.” Ka đuts khəpangwang sar tsin.

⁵⁰ Ka nəv Yasu tsin, “Tsaghwa mana dəge a 6əkhdəghər.”

Ka zəghvoghər udakhen, ka viga itar Yasu. Ka khutana itar char.

⁵¹ Ka fang ən təb kə liye dagh zə Yasu, ndədadal ad katsakar sar. Ka tsaḅgan ad vəḅ zikan na kə zil kəs, ka əntlardu ad tlim.

⁵² Ka nəv Yasu tsin, “Bəmbəg ad katsakaragh da kumbəgh sar.” Daga liye udzəva də katsakar, da əmtsən tukw katsakar itar.

⁵³ “Da khən kurana təgh bakh ka kə tatlaga Dadar kə məlaku məla? Ən dəvən dəva ka 6ələkandagh ad zar 6əlakh sar mal kə dəb ənkwakh ənkwakh sig kəlatəm mits (6,000 x 12) kə tlujiyakha?

⁵⁴ Ai da ka takadga ka kə məlaku məl, da righa ndarud vindzan na kə lav Yazhigəle tsa kwargin kwarne, barari tsin dzoghər dzəg ndəkyaŋi?”

⁵⁵ Ka nəv Yasu kə dzakhava udakhe a sa da viya vi, “A sawala də katsakar zə yaghwatakh kur kə da vika viya ngwada sənkarə? Itsera kə khəna kən ndzəgan ən tsagđutsag ən Fəta Yazhigəl, a vikai ba kur bi.

⁵⁶ Ai daghan dəgakhana dzoghəra, a manga kə righada dəge vindzga tlayangakh Yazhigəl ən kadkadud.” Ka khwayala furakh sar daghan, đuwars itar.

*Yasu ən təvuk kə Kayaf zə li taka lav
(Markus 14:53-65; Luk 22:54,55,63-71; Yukhan 18:13,14,19-24)*

⁵⁷ Liye tsa viga Yasu, ka 6al itar da fəta Kayaf, zikan na kə zil kəs. Li tsagdu ndzikha ndzikh zə malanakh ən təghər kə udakh audzala itar ən dzafkhai dzəg ən vin.

⁵⁸ Bitrus tsuguna an gatatərsk kə bit, tangw da tə gəlvakh zikan na kə zil kəs. Da tsina, ndzəgan zə li uf udakh kə vaz dule da mbasda dəge da dzoghər dzəg.

⁵⁹ Zik zikan na kə zil kəsakh zə daghan li taka lav, ən gat udakhe da əntlarva lav fila fila itar ən təghər kə Yasu, kə nəghda kəda kəda tsitar.

⁶⁰ Itsa kitakula a mbəladu ba itar bi, tsakhənmina zikən udakhe a sarawal kə ngatlarva fil. Kə dəg mbasa ka sawala ud mits,

⁶¹ Ka nəv itar, “Nəv udanən, ‘Təkha ka kə khətana Fəta Yazhigəl, ndərga kən khəna khəkərd.’ ”

⁶² Ka tsiyif zikan na kə zil kəs, ka niya kə Yasu, “Na kha də dəge təkha kha kə kwargan ən təghər kə lave ən kwarud ən təghər tsəkha?”

⁶³ A mbəda ba Yasu ad khay bi.

Ka nəv zikan na kə zil kəs tsin tsəgun, “A takad khe ka, a dzakhəf ka də Yazhigəl dadak saf, kwara kənda kwar, da kha Kristu, Zər Yazhigəl.”

⁶⁴ Ka nəv Yasu tsin, “An kalkal ndəkve kwar-gakh.” Ai ən kwara kura kwara kə, tsiyif təkhən, da nəgha nəgha kur Zər Ud ən ndzəgan ən tə dəva kaf Dadak Ndangan daghan, tsuguna ən səgdagh ən ghwik ən gharazhigəl.

⁶⁵ Ka kwakhdu zikan na kə zil kəs ad katlang sar, ka ni, “A nenenan ad Yazhigəl, wirva yan, uda dla lava tsəkiyam ən gat tlərna shidakhi? Təkhina a tsəna tsəkur ad nena Yazhigəle a mangin.

⁶⁶ Uda dəyaghəruri?”

Ka ngawa tsitar kwarne, “Khwaran sara kədgud.”

⁶⁷ Ka tafarve tar ad shaghwwai ən tə vakdi, ka kədəf itar. Chaləmakh tsuguna dəyarwar itar mekhwpeng.

⁶⁸ Ən kwar kwarne, “Kwara kənda kwar, kha Kristu, dadake barghər Yazhigəl ad dəv, war kə kədkhəfi?”

A bəga Bitrus ad tsugu tsa Yasu

(Markus 14:66-72; Luk 22:56-62; Yukhan 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Ən tə sarta yayena, ən ndzəgan Bitrus ən tə gəlvagh məghen, ka sasəg kə dugh kudig məghen da vak sar, ka ni, “Fang ghəragha ən təb kə liye zə Yasu ud Galili nə”

⁷⁰ Ka bəgan ad tsugu tsa Yasu ən təvuk tar daghan. Ka ni, “Ən tsa ba ka dəge ən kwara kha lavən təghər bi.”

⁷¹ Ka dala Bitrus da tə ghay rang, ka nəgha nəgh kə tlərna dugh kudig, ka niya kə udakhe ən ghitsən vin, “Ina kə uda, dagh itar zə Yasu ud ya Nazarat.”

⁷² Ka gwidən bəg tsugu tsin, zəva wadə tsin kwarne, “Ən tsa ba va ka də udan na bi.”

⁷³ Zula khədikən, ka sasəg kə li ən ghitsən vinen da vak Bitrus. Ka nəv itar tsin, “Kadkadiya ghəragha fang khən təb tar, wirva ghaye ən kwara kha, in kə mətlakhai.”

⁷⁴ Ka farsa Bitrus ad tlap ghərsar, zəva wadə tsin kwarne, “Ən tsa ba ka də udan na bi.”

Təvin təvin ka wuga kə ghwachik.

⁷⁵ Ka dzamana Bitrus ad lav ai tsa kwararkhe Yasu kwarne, “Kəda wuga kə ghwachik, da bəg

tsugu tsatsəgarakh sig khəkərdf.” Ka dal da mel, ka tuwa tsin char.

27

A ɓavala Yasu da təvuk Bilatus Gwumn kə takara lav

(Markus 15:1; Luk 23:1-2; Yukhan 18:28-32)

¹ Pərtə kədl, daghan zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakhe ən təghər kə dlam, ka dayakavu itar dzanak kə kədf Yasu.

² Ka ngwudana itar, bo itar ən təvuk, ɓala itar da vak Bilatus Gwumn.

A kəɗga Yakhud ad ghər sar ən tə dəva də khərt ghər sar

(Furakh 1:18-19)

³ Vazga kə Yakhud dadake sukwdu Yasu kwarne a təkavarna lav əmtsa kə Yasu, ka bazala rəv tsin də dəge a mangin. Ka sa da vak zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, guyatərnəf ad kwaɓ dawan kulkhəkərdən.

⁴ Ni, “A manga ka khaip, kə sukwdu dadake kwal də ghaz.” Ka nəv itar, “Uɗa ɗangwundi? Ya ɗangwa yan.”

⁵ Ka ɗiyars ad kwaɓ dawanen ən Fəta Yazhigəl, sawala, dakavala, ka khərtgan ad ghərsar.

⁶ Ka khutsanəf zikzikan na kə zil kəsakhen ad kwaɓen. Ka nəv itar, “Kalkal ba ɗiga kwaɓ na tsud, ən vake ɗidud kwaɓ Fəta Yazhigəl bi. Wirva kwaɓ vizhinen.”

⁷ Ka dayakavu itar dzanak, ka sugwa itar vak dadake ndar dəg ndər də kwaɓen. Ki da nəga tsin kə gidengitl kəstəlakh.

⁸ Wirva yan, sakhkana ən ɗakha kə yanud ad vaken də Vak Vizh.

⁹ Wirva yan, a righif lave tsa kwarga Rimi tlayang. Kwarne, “Ka bəf itar kwaḅ dawan kulxhkərden, gane tsa kurga udakh ya Izrail kə pəlapəl ən təghər tsin.

¹⁰ Sukgwa itar vak dadak ndar dæg ndər də kwaḅen, ndəkve tsa kwarakhai Yazhigəl Dadzikan.”

A ndidaxharwal Bilatus kə Yasu

(Markus 15:2-5; Luk 23:3-5; Yukhan 18:33-38)

¹¹ Madəv Yasu ən ghitsən təvuk kə Bilatus Gwumn, ka ndidarwar Gwumn kwarne, “Kha nagh shik ya Yakhudakha?” Ka nəv Yasu tsin, “An, kalkal a kwargakh.”

¹² Ai kwarakhga kə zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, ad lav ghaze a əntlarva itar, a mbəḁa ba də ghay bi.

¹³ Ka nəv Bilatus tsin, “A tsəna bakha daghan lavakhan na ngatlakhvuda?”

¹⁴ A mbəḁa ba Yasu ad itsaḁa bi. Itsən təghər kə kitakul kə lavakhe a əntlarva itar bi. A ndawanəf ad Gwumn char.

A əntlavarnəf lav əmtsa kə Yasu

(Markus 15:6-15; Luk 23:13-25; Yukhan 18:39; 19:16)

¹⁵ Ən te itsera kə sarta khwadga fudkəs ditsa dits, a kuyala Gwumn ən bəlars dadak khaip kitakul səgawal ən gud sal. Ai naghga dlamakh ad bəlars bəl.

¹⁶ Ən tə yanən kə sart, nəg udanən ai tsaghud, a dəmal ən gud sal, ḁakha sara Barabas.

¹⁷ Dzafkhai kə udakha, ka ndidatərwar Bilatus kwarne, “War na kur bəlakurnars bəla tsəki? Yasu Barabase, naghə Yasu ai ən ḁakhḁud də Kristu khi?”

¹⁸ A ndidga Bilatus ad ndida na ndəkyan, wirva tsatsin kwarne, a bədu itar ad Yasu ən dəv sar kə wirva shilga.

¹⁹ Uk yan fang bi, madəv Bilatus ən ndzəgan ən tə vij taka lav, ka ɓəlanəf nus sar ad ud də lava kə kwararkhai kwara kwarne, “Duwars duwa kwar lav ən təghər kə dadake kwal khaipən. Wirva a mbaka dlad char, ən təghər kina kə ud khan ən suwan.”

²⁰ Təkən zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, shakhanəf itar udakh kə kwar kwarne, duwars duwud Barabas, ka kədgud Yasu.

²¹ Ka gwidən ndidatərwal Bilatus kə dzakhava udakh. “Warek ən təb tar ən nakur ɓəlakurnars ɓəla tsəki?”

Nəv itara, “Barabas.”

²² Ka ndidatərwal Bilatus kwarne, “Ai uɗa da mana ka də Yasu ai ɗakhud də Kristuwi?”

Nəv itar daghana, “Khərtəga khərtud.”

²³ Ka ndidatərwar Bilatus kwarne, “Wirva uɗi? Uɗa dæg ɓəzane a mangini?” Ka səga ɗichaw kə udakh kwarne, “khərtəga khərtud.”

²⁴ Vazga kə Bilatus aghba däge təkhiin kə mangan bi, tsugun a katlgan kwarne udakha ən tsikwva kə tsiya gadl. Ka ənəkəf ad yu, pargan ad dəvakhsar ən tə vuk dzakhava udakh. Ka ni, “Na vizh ina kə ud ən kwindara bi. Ya ɗangur yan.”

²⁵ Ka ngauga udakhen daghan kwarne, “Nalnəg vizh sar ən kwindənda zə kwində zarakhənd.”

²⁶ Ka ɓəlatərnars ad Barabas. Ən təkhal kə ɓa udakh tsin kə wadzaru kiɓ kə Yasu, ka bədu kə khərtga khərt.

*A tsafanəf Thujiyakh ad Yasu
(Markus 15:16-20; Yukhan 19:2-3)*

²⁷ Ka 6al6a kə tlujiyakh Gwumna Bilatus ad Yasu da tə gəlvagh Gwumn, daghan tlujiyakhe ən dakwalen tsuguna a tsarghər itar.

²⁸ Sakhardo itar kadlang, ka talarəm itar shalaraz, khulf katlang shikakh.

²⁹ Mbusaga itar dzakw man tləks də tak, barəm itar ən ghər. Ka ba itar da khuta guly man tləks ən dəva kaf sar. Khala kə yana ka kalaga itar juguv ən tə vuk sar, ka tsafatsafa tsitar, ka nəv itar, “Dəg safagh da tə uragh, Shik ya Yakhudakh.”

³⁰ Tafarava itar shaghwvai da tə vəgh. Ka chawarvar itar yaghwat man tləksen, dlaghar khai itar kəda din ən ghər tsəgun.

³¹ Udzal tsitar ən tsafatsafa, ka sakhardu itar gabag man tləkse tsa talarəm itar. Ka talarəm itar katlangakh sar. Ka 6əlando itar ən təvuk, ka 6ala itar kə wirva khərta khərt.

A khərtava Yasu

(Markus 15:21-32; Luk 23:26-43; Yukhan 19:17-27)

³² Madəv itar ən təghər kə dəga, ka gamga itar zə ud ya Sayirin, ɖakha sara Siman. Ka barghər itar də ndzəd ad zə6 ufa khərte da khərtdud Yasu.

³³ Sara da vake ən ɖakhud də Golgot (dəge ən tukuwina in, vak tlatl ghər).

³⁴ Ən vin a bara itar yu inabi la6an də dəg ɖekhɖekhan. Tapanə tsina, ka kalwal kə khə6akhə6.

³⁵ Ən təkhal kə khərtəga khərta tsitar ən tə ufa khərt, ka man tsats tsitar ki da taka gabagakh sar.

³⁶ Ən təkhal kə yana, ka ndzakhga itar ən tə vin kə ufauf.

³⁷ Ka tsakhga itar ad ghaza sare ən kwara itar, ən tə vakghər sar kwarne, “INA YASU, SHIK YA YAKHUDAKH.”

³⁸ Khərtga itar tsugun ad sənkarakh mits ən təvəgh kə Yasu. Fanga ən tə dəva kaf tsin, yan tsuguna ən tə dəva dleḅ sar.

³⁹ Udakhe ən dəgal, ka tsafatsafa itar ad Yasu, ka kadaghər itar.

⁴⁰ Ka nəv itar, “Khai ən kwarne təkhakha kə khətana Fəta Yazhigəl, ka gwidən ndərgakhən tə khəna khəkərd. Ai kata də ghəragh. Da Zər Yazhigəl khə, sodagh səg ən tə ufa khərtan.”

⁴¹ Ndəkyan tsugun kə zikzikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikha ndzikh Mus, zə malanakh ən təghər kə dlam, ka tsafatsafa tsitar kwarne,

⁴² “A katgan ad yakhai, in tsuguna a piyarwal kat ghər sar. Shik ya Izrail bakhini? Sodagh səgin ən tə ufa khərtana təkhin, ka fadəghəro kənda din.

⁴³ A bo də ghər ən tə Yazhigəl. Ai katga kata Yazhigəlen təkhin, dən wayawayin. Wirva Zər Yazhigəl ka ni.”

⁴⁴ Ndəkyan sənkarakh ai khərt tərkhai ud dagh, ghərtar tsuguna kwarar khai itar lav bəzan.

Əmtsa Yasu

(Markus 15:33-41; Luk 23:44-49; Yukhan 19:28-30)

⁴⁵ Ən tə fatsi təghər, ka khədardu ngurtl ad khaya kəsen daghan, tangw da tə karfi khəkərda khakhug.

⁴⁶ Ən tə kalkala karfi khəkərda khahughen, ka tləkha tsin char kwarne, “Elo, Elo, lama sabaktani?” Dəge ən tukuwina in, “Yazhigəla, Yazhigəla, a dukədai ndar kha ndikini?”

⁴⁷ Chaləm udakhe ən ghitsən təvin, tsəna tsitar ad inen, ka nəv itar, “Ina kə uda, ən dəkh Ili Tlayang.”

⁴⁸ Ən dəvən dəva, ka khwayala fang ən təb tar, bədəghər ad zər ndəma ndəm, luḅanan ən yu Inabi kwarekrekan. Siḅau ən tə yaghwat, ka talaro kə Yasu kə dutsaduts.

⁴⁹ Ka nəv chaləmakh, “A dūwaman ndan, nəgha nəgha kiyam ndan patak da səgadagh Ili da katakat.”

⁵⁰ Ka gwidən Yasu ən tləkha char, ka dī safa tsin, ḅawala safa sar.

⁵¹ Ən tə yanən kə sart, ləgwit ghay gud ai ən Fəta Yazhigəla tidəm mits, tsif ən tə vak ghər kakh da tə khay. Khay tsuguna a gidikəfkhai, tidakhəm kurakh.

⁵² Ka chaḅga ngitlakha ngwarəf itar. Zikən udakh ya Yazhigəle tsa rugana, a tsyatərəfud də saf.

⁵³ Sakhawal itar ən ngitlakh tar. Ən khal kə tsif tsiya kə Yasu ən ngitl, ka dal itar da Wurshalim, chuwaḁadan kə dləmḁa kəs. A mədlawa itar kə udakh zikən.

⁵⁴ Nəgha kə zikan kə tluji zə chaləm tlujiyakhe ən uf Yasu ad mbəḁa pəgdəm zə daghan dəgakhe dzoghər, a gadzəf itar char. Ka nəv itar. “Zər Yazhigəl ina kaḁi kaḁi.”

⁵⁵ Nəg chaləm nughwaskh zikən tsugun ən vi-nen, ən vaza vaza kə bit. Liye tsa gatars kə Yasu gwil səgawal ən Galili, ən nəgharu nəgha itar.

⁵⁶ Ən təb tara nəg Maryam ən kəs ya Magdal, zə Maryam bab Yakub zə Yusuvu, zə nus Zabadi.

Dule a khəḁud Yasu
(Markus 15:42-47; Luk 23:50-56; Yukhan 19:38-42)

⁵⁷ Bəlga kə khakhug, ka sa ud ya Armati, dadak tluwadal, đakha sara Yusuvu. In tsuguna fura Yasu.

⁵⁸ Ka da da vak Bilatus shik da takad tluvəgha Yasu. Ka kwara tərkhai Bilatus ad bara tluvəgha Yasu tsud kə Yusuvu.

⁵⁹ Ka bəf Yusuvu ad tluvəgha Yasu, mbusanəm ən wilwa lapin.

⁶⁰ Ka khənanan Yusuvu ən gitl sare tsa khuradalin ən khurzəzə. Ka tləgaru ad kur zikan, ka təkaval.

⁶¹ Maryam ən kəs ya Magdal, zə tlərne ai đakhdu də Maryam ən ndzəgan itar ən vin, ən vaza ger da tə ngitlen.

A bava udakh kə uf ngitla Yasu

⁶² Təkədlə sar kə fitsa fətav, ka dala zikzikan na kə zil kəsakh zə Farisakh da vak Bilatus.

⁶³ Nəv itar, “Dəg safagh da tə uragh, a dzamana kənda ad sarte tsa dla dadak valdu udakh na də saf, kwarne, ‘Fitsa khəkərda da tsiya ka də saf.’

⁶⁴ Wirva yan, babəg ad udakh kə uf ngitlen char tangw da tə khəna khəkərđ. Ki khek dəgal kə furakh sar da gəl tluvəgh sar, kwarar khai itar kə udakh tsugun kwarne, ‘A tsiyif ən ngitl.’ Ya valdu udakhe kə dəg mbas, da malamala də dəg chak kə bəz.”

⁶⁵ Ka nəv Bilatus tsitar, “Khutsaməf tlujiyakh, dam da ufaufa ad ngitlen, khalavuwa təkbur.”

⁶⁶ Ka dəgala itar kə gadlara gəma gəma kə itsawar ad ngitlen, ən tə dəva də tsakhga jakva ndzəda shik ən tə kur ghay ngitlen. Tsuguna ka ba itar tlujiyakh kə ufauf.

28

Tsiya Yasu ən ngitl

(Markus 16:1-8; Luk 24:1-12; Yukhan 20:1-10)

¹ Ən təkhal kə fətav, təkətlapərt fitsa tugwa chak kə kasuk, Maryam ən kəs ya Magdal zə tlərne ai dəkhədud də Maryam, dala itar da nəgha ngitl.

² Kəda dəgal tsitar, a mangud mbəda pəgdəm, wirva zərbəla Dadzikan a sodagh ən gharazhigəl, tləgarwar ad kur ən tukw ngitlen, ka ndzo ən təf.

³ Da nəgha tsəkha ən wuda tsuwadađ, katlangan vəgha sar tsuguna til ndək chachad.

⁴ Nəgha kə li ufa ngitlen, a gədzəfitar char, ka təga vəgh tsitar. Mbadakhga itar da khay ngwada əmtsa udakh.

⁵ Ai ka nəv zərbəla Yazhigəlen kə nughwasakhen, “Gədzam bi, tsatsəka Yasu ən gata kur, ai tsa khərtavan.

⁶ Aghbən vana bi, a tsif ndək vai tsa kwargin. Ausəgam nəghama nəgha vakai tsa khənganin.

⁷ Damdəgal kujad kujad, kwarama tərkhai kwar kə furakh sar kwarne, ‘A tsiyif ən ngitl. Kəvena ən təvukur in da dal tsukur da Galili. Da nəghən vin kur.’ Tsənam tsən, niya audzal kən kwarakur khai kwar.”

⁸ Ka dūwars itar ad vak ngitl kujad kujad, də gədzə zə khwadga char. Khwayala itar da kwarara kwara kə furakh sar.

⁹ Dzagwdlam ka tlatərgħər Yasu kə nughwasakhen, ka niya tsitar, “Gabər ən təghər kə tsəkur.” Ka zəghvoghər itar da vak sar, khwtana itar ən tə sigakh sar, ka dabanəf itar.

10 Ka nəv Yasu tsitar, “Gədzam bi. Dam da kwarara kə zar babakhar dæg itar da Galili, ən vin da nəghaka itar.”

Dəge a kwaradala li uf ngitl Yasu

11 Madv nughwasakhen ən təghər dəga tar, chaləm kə li uf ngitlen dagh itar daks da dləmdla kəs, ka tugwarkhai itar ak zikzikan na kə zil kəsakh ad daga dəgakhe a dzoghər.

12 Dzafkhai zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə udakh daya kavu itar lavakh ən təb tar kwarne, batəra bəg itar kwaḇ kə tlujiyakhna zikən.

13 Nəv itar kə tlujiyakhen, “Dəge da kwara kur, ‘Furakh sar kə sa kəvid kə gəlgəl, madv kənd ən khar.’

14 Da dagh lavana da tlim kə Gumn, da kwarara lava kənd kwarne na ghazur bi, wirva yan na dəge da gəma kuran bi.”

15 Ka chauga tlujiyakh ad kwaḇen, manga itar ndəkve tsa kwara tərkhai yud. Ina kə lava sakhkana, dla Yahudakh ən kwarakha kavu kwar ən təb tar.

Tləre a batəra Yasu kə furakh sar

(Markus 16:14-18; Luk 24:36-49; Yukhan 20:19-23; Furakh 1:6-8)

16 Ka dəgala kə furakhan na kəlatəm kitakw da Galili, do itar da ghuḇe tsa kwara tərkhai Yasu.

17 Nəgha tsitara, ka dabanəf itar, ai yakhaye ən təb tar a khayanəf ba itar kwarne patak in bi.

18 Ka sa Yasu khərzha ditar, ka ni, “Daga ndzəde ən gharazhigəl zen lard, a baka tsəkud.

¹⁹ Wirva yan, dam da nandal udakh ən lard daghan kə nəga kə furakhar. Paratəra para kur ən ɗakha Dada, zə Zəra, zə Səɗikw Yazhigəl.

²⁰ Ka tsagatərdu tsaga kur, kə tsənaru kə ɗaga dəgakhai a kwarakur khai kə. Da dagha ka zə kur tsika fatsi, tangw da tə mbasa lard.”

Gava NT **Guduf-Gava: Gava NT (New Testament) of Nigeria**

copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Guduf-Gava)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 2 Jul 2025

c5714267-3149-5dc1-bdf8-ddc43a5cf0fe